

శ్రీ మహాత్రిపురసుందరైవమః

అ మృ తో ము చ్చ ట్ట లు

కూ ర్ప రి :

శ్రీ శ్రియానందనాథాపరనామః

ఈ శ్వ ర స త్య నా రా య ణ శ త్క

శ్రీ కా కు శ ము.

ప్ర కా శ కు లు :

సాధన గ్రంథ మండలి, తెనాలి.

కాపీరైటు]

1960

[వెల య. 1-8-0

తొలి కూర్పు

జానకిరాంప్రెస్, తెనాలి.

పీఠిక

ఏతత్కృతికర్త శ్రీ ఈశ్వర సత్యనారాయణశర్మగారిని నేను స్వయముగా నెఱుంగను. వాఁడు శ్రీకాకుళమువాడు, నేను నెల్లూరువాఁడను. మా యిద్వార నడుమ 500 మైళ్లదూరము గలదు. జేశముంబట్టియేగాక, యోగ్యతంబట్టియు నటులే యంతరము గలదని నా నమ్మకము. వారు పాదుకాంతదీక్షుఁ గొన్న శాక్తవిద్యాధురంధరులు. నేనో, శుద్ధాద్వైత విద్యా తత్పరుఁడనయ్యుఁ జాపలమున సౌందర్యలహరిం దెనిఁగింప దొరకొన్న సామాన్యుఁడను. వారు నా తెనిఁగింపును, నేను వారి 'సౌందర్యలహరి' తెనిఁగింపును ఒక నెలనాఁడు చూచుటయే మా సౌహృదయమునకు మూలము. ఈపాటి పరిచయమునకే వారు పరితుష్టులై యీ త్రిశతికి (తొలి కూర్పు) నన్నుఁ దొలిపలుకు వ్రాయుమని నిర్దేశించుట వారి యాదార్య విశేషమే.

2. అదేమి చిత్రమో, నేను తొలుదొల్త నాంధ్రీక రించిన “లక్ష్మీశృంగార కుసుమమంజరి” యు యీ సంప్రదాయమునకుఁ జేరిన మహావిద్యానిధిజే. వారి దీక్షానామము ‘పరిపూర్ణానందనాథుడు’. ఇఁక వీరో శ్రీశ్రీయానందనాథులు. ఈ ఆనందనాథసంప్రదాయము అత్యంత మానసీయమని నా మిత్రులు బ్రహ్మభూతులు శ్రీమచ్చిదానందనాథులను దీక్షానామముగల శ్రీ చివుకుల వేంకటశాస్త్రిగారు పలుమారు చెప్పఁగా వింటిని.

3. “అమ్మతో ముచ్చటలు” అను పేరనే విశేషము గలదు. శ్రీదేవి యిక్కవివతంసునకుఁ బ్రత్యక్షమేమో?

“శ్రీ మాతృసన్నిధానమును గల్పించుకొని యొక భక్తుడు
ప్రాసిన పద్యము”లని వారన్నను, దేవినిరంతరము ధ్యానగోచర
యగుటయు ఆ యానందార్ణవమున దాను స్వరూప విస్మృతిఁ
గనుటయు శర్మగారు వర్ణించుకొనియున్నారు.

ఉ॥ ఏచిష ధ్యానవేళ నిను నెంతగఁజూచిన దన్వి పోదు, క
శ్వాచినయట్టులుండు నొకనాఁడు నినుం దలపోయకున్న; న
మ్మా! చిత్రితాశవాచుఁ ‘దిగ మైతను’ దోచుచునుందు; వింతయున్
జూచియె నిన్మహాత్రిపురసుందరి వందు రమందధీయుతుల్.

చ॥ నిను నెడలేక యెంచుకటి నీళులముంచిన కుండనై జలం
బునఁబడు పంచదారనయి, ప్రొద్దువెలుంగున వెల్లుదివ్వెనై
యసలమునందుఁ గాలు నినుమై, పరమైక్యమునొందువేళ నా
యనుభవ మేరికిం దెలుపు టమ్మరొ! యన్యము లేమిఁబార్వతీ!

పద్యము లన్నియు నిట్లే గంభీరాశయగుంభితముగా
నున్నవి. శర్మగారు కొన్నింట స్వీయచరిత్రముఁ జెప్పికొన్నారు.
కొన్నింటఁ దమ యపూర్వానుభూతుల నుగ్గడించుకొని
యున్నారు. కొన్నింట సృష్టి వైచిత్ర్యములు, దేవి పారమ్య
మును అభివర్ణించియున్నారు. కొన్నింట శాక్తతత్వార్థముల
నుపన్యసించియున్నారు.

ఏ విషయముం గూర్చినదైనను పద్య మొక్కొక్క
టియు నేదేని యొక్క చదుత్కారమున కిక్కయై తలఁ
యూపింపఁ జాలియున్నది.

“కిం కవేస్తస్య కావ్యేన కాండేన చ ధనుష్కృతః
వరస్య హృదయే అగ్నిం న ఘ్నూర్హతి యచ్ఛిరః”

కొన్ని వ్యాఖ్యాన సాపేక్షములును గలవు. మచ్చునకు రెండు చూడుడు.

1. జననీ ! ద్వంద్వసమాసమందు మఱిశీతావాక్కులన్ వడ్డుఁజేసి
క్కున నగ్రస్థితి నీది; వంద్యపదభిక్షుండైననుం దల్లికి
వినతుల్యేయక తప్ప; దీవిధము భావింపంగఁ బ్రాముఖ్యమున్
జననీనేతక వేదమిచ్చె ననఁగా సందేహమా ? కాంభవీ !

2. అమవసరాద్భిన్నో చలన మందని పున్నమచూపులానో పా
ద్యమి కనుబాటునందో నిను వారయలేని దినంతే దుర్దినం
బుమ ! సతిమూర్తిగానో, యొక యుత్తమతేజముగానో మంత్రతా
పముగనో, కానుపింపు మేడఁబాయక యన్నియవస్థలందునున్.

ఈ వీరి త్రిశతి సర్వథా శ్లాఘ్యయై శ్రీవిద్వాంసుల
మెప్పింపఁజాలియున్నది. శర్మగారి తక్కువద్యములును ముద్రి
తములై, ఇంకను మున్నందు ఇతోధికముగ వేలువడి చాత్రు
లయు, మిత్రులయు, పాత్రులయు కరముల నలంకరించుగావుత
మని పరమేశ్వరుని బ్రార్థించుచున్నాను.

నెల్లూరు
12—5—1951

ఇట్లు,
సాహిత్యస్థాపకాచార్య, అభినవతిక్కన
దుర్భా సుబ్రహ్మణ్య శర్మ

శ్రీమాతే నమః

రెండు మాటలు

అమ్మతో ముచ్చటలనెడి యీ కూర్పుపేరే, దీని కూర్పరి యాత్మవస్తువును మాతృబుద్ధితో నర్చించు నొక శాక్తబంధుఁడని చెప్పక చెప్పుచున్నది. నిర్గుణావస్థయందు నిరంజనము నిష్క్రియము బ్రహ్మము మున్నగు పేళ్ళతో వ్యవహరింపఁబడునదియే సగుణావస్థయందు మాయా మహా మాయా దుర్గా కాలీ త్రిపురసుందరీత్యాది నామములతో వ్యవహరింపఁబడు ననెడి విశ్వాసమే నిండుగాఁగల వీఁడు, పండితుఁడనిగాని కవియనిగాని చదువరులు భ్రమపడకుందురు గాక. అమ్మ బిడ్డనెయ్యపుంజవిని వేసారులు చవిచూచిన యొక పేటినాగమ్మ.

భావమయి యమ్మ (ఆత్మ) తాను శబ్దబ్రహ్మమయియై వెలువడునపుడు, అమ్మ తత్త్వము నడుగవచ్చిన తనవారికే నచ్చఁజెప్పనపుడు, తాత్కాలిక ద్వైతభావముతో శ్రీమాతను వేఁడుకొన్నపుడు, అమ్మ గొప్పతనము లోనుబుకునపుడు, జాగతికములగు కొన్నిముచ్చట అమ్మకు నివేదించునపుడు, తన గోడు తల్లితోఁ దడవికొనునపుడు, నమ్మ యే మాటల రూపున బయలయ్యెనో యామాటలను ఛందోబద్ధములుగాఁ జేయు ముచ్చటరూపున నమ్మయే వెలువడునపుడు, అమ్మ సాన్నిధ్యమును గల్పించుకొని యమ్మ చెప్పినటులు వ్రాసిన వ్రాతలే యీ ముచ్చటలు. వాగ్రూపమున నుచ్చరించు నమ్మ యుంగములను బద్ధ్యరూపములను సాధకలోకమునకుఁ జూపు వేడుక చిన్నటఁగోలఁగల వీనిదొక తీరు తిక్క.

మొత్తముపై నీ తిక్కమాట లుపాసనానుభవములతో నిండియుండుటచే నవి యన్నియుఁ దన్నుఁబోలిన సాధకులకు బోధములుగాను నుపదేశములుగాను నుపచరింపఁ గలవియే.

వెనుకటినోములు వెల్లియగుట నేమో మాటలచూస్తే చాలని యీ పేదకూర్పరి, అమ్మకు బలవుగా నగలు పెట్టినగల నాడెమందే చూపరుల బుద్ధులను గప్పపెట్టువాఁడు కాకుంటయే మేలయ్యెనని చదువరులు తన పేదటికమునకే సంతసించురని యాసించినవాఁడు.

ఇమ్ముచ్చటలందుఁ జిక్కగుర్తు గలవి పదియేండ్ల వెనుక వెలువడినవి. చేసాగకయు, శబ్దమయియైన యమ్మ మఱిగొన్ని వేసములను లోకమునకు ముందుగాఁ జూపు ముచ్చటయుఁ గారణముగా మూలఁబడియున్న ముచ్చటలను మఱి మూడువందలనుమాత్రమే వెనుకటివానితోఁ జేర్చినాఁడు.

సాధనగ్రంథమండలి వ్యవస్థాపకులు బ్రహ్మశ్రీ బులుసు సూర్యప్రకాశశాస్త్రిగారు సాధక జీవలోక సేవకై పడుపాలు పడేండ్లనుండి యెఱింగియు, నింతదాఁక నెట్టి యుడుతబుత్తియుఁ జూపలేక యిపుడమ్మ పొడిచిచెప్పగాఁ, నీ దీనుఁడు మందలి కెట్టి సేవ చేయఁగలెనో శ్రీ శాస్త్రిగారివలననే తెలియఁ దగును.

ఇపుడీ ముచ్చటల కూర్పు సాధన గ్రంథమండలియందొక పూసగా నంగీకరించినందులకుఁ గృతజ్ఞుఁడనై సభ్యులకును, వ్యవస్థాపకులకును వందనములతోఁ దూగినంత వెచ్చముతో నచ్చుకొన్నాఁడు.

మండలి గ్రంథమాలయందుఁ జేరఁదగిన మేరుపుపూసల వంటివి “సిద్ధాంతశిఖామణి” (వీరశైవ ప్రామాణిక గ్రంథ రాజము), దుర్గా (చండీ) సప్తశతికి సమగ్రాధ్యాత్మికవివరణము మున్నగున వెన్నో మూల మూలుచున్నవి.

భగవద్గీత అమ్మ మణిమందిరమునకుఁ బ్రాకారమనియు, అది మనోమయకోశ సాధన మనియు, దుర్గాసప్తశతి (చండీ పాఠము) అమ్మ మణిమందిరమే యనియు, నిది విజ్ఞానమయ కోశ సాధనమనియు నీతని “శాస్త్రసాధన” మనెడి మండలి ప్రచురణమందు సభ్యసాధకులు చూచియుందురు.

అమ్మ తన తత్త్వమును దన కే విసువెత్తునంతకుఁ జెప్పిన యాధ్యాత్మిక వివరణము జానియందే కలదు. అది బహు ద్రవ్యసాధ్యము. శాక్తశిశు వొక్కఁ డేమి చేయఁగలఁడు? దాని యావిష్కరణభాగ్యదినము చేరువ యగుటనే సాధన గ్రంథమండలి నాశ్రయింపుమయ్యా! యని పొడిచినది. ఇంక దాని భారము మండలిజే.

తుంటరివిడ్డలు దుమ్ము చిమ్ముచున్నను, జడివాసలు తడుపుచున్నను, గొన్ని చక్రము లటిగిపోయినను, దానే తన పనులు నెఱవేర్చికొనఁ బన్నుకొన్న యీ యంత్రముచే 75 ఏండ్లు పనిచేయించిన శ్రీమాతను మండలి సభ్యులెల్లరుఁ బ్రార్థించి యంత్రస్థితకై యాశీర్వాదించినచో మఱికొన్నాళ్లు పనిచేయఁగలదని యాశించుచున్నాను.

కృ త జ్ఞ త

అమ్మతో ముచ్చటల తొలివంతునకు నవ్యాజప్రేమతో నాడు పీఠిక వ్రాసిన అభినవతిక్తనాది బిరుదాంచితులు, స్వర్గీయ శ్రీ దుర్భా సుబ్రహ్మణ్యశర్మగారి పవిత్రాత్మ నిత్యవంద్యము.

“ఇప్పుడు రెండువంతులుగా వెలువడిన యీ ముచ్చటలకుఁ బండితాభిప్రాయము లక్కఱలేదా ?” యని ప్రకాశకులు సాధన గ్రంథమండలి వ్యవస్థాపకులు నన్నడుగునపుడు, ఈ లాంఛనము నెఱవేర్పడగువారిని మనసు వెదకికొనుచుండెను. నాడే “నీవు - నేను” అను నామము దిద్దుకొన్న యొక చిన్ని గ్రంథరత్నమును దనివిఠీఱ ననుశీలించుచుండ, “ఇప్పుడు నీ చేతి నగగా నున్న దీనికిం బలకలు తీర్చిన సిద్ధహస్త శిల్పి, శ్రీ గోపేంద్ర సత్యనారాయణమూర్తి (డి. యస్. పి.) గారే చుమా” యని బుద్ధిచెప్పివేసినది. తడయక ప్రకాశకుల కది వ్రాసి, యభ్యర్థి స్థానమున మీరే నిల్చి శ్రీవారికి నాపుస్తకముతో నతులందింపుఁ డంటిని. వారును గాదనక కారుణ్యముతోఁ బ్రశంసాపద్యము లను బ్రసాదించిరి.

ఇక దురూహమగు నమ్మ కరుణప్రేరణముచే, శ్రీవారే, అమ్మ ముద్దుకొడుకట్ల తోఁచు, శ్రీ పాతూరి మధుసూదనరాయ శాస్త్రిగారిని గోరి వ్రాయించిన యభిప్రాయము నాకుఁ జేర్చిరి. చూడఁగా శ్రీ శాస్త్రిగారి సూక్ష్మానుశీలన, విమర్శశక్తి, శ్రీ విద్యారహస్యవేత్తృత, గుణగ్రహణ వైభవముఁ దేటపడ “నీతమ్ము లిట్టిరు పలువురున్నారు చుమా” యని తెలుపుటకో, యమ్మ యిమ్మహాత్ముని పరిచయలాభము నిమ్మాలమునఁ గలిగించినదని పొంగిపోతిని.

అమ్మ యానగా నిష్పాక్షి కానుశీలనముం జరిపి, యీ
ముచ్చటలకు ముచ్చట నెచ్చించి యమ్మ నలరించిన యీ
సాధక జీవరత్నములను దలఁదాల్చుచున్నాను.

ఇటులు,

శ్రీకావళిము }
18—1—60 }

నిరంతరసాధక శుభచింతకుఁడు, శాక్తబంధుఁడు,

శ్రీ శ్రీయానందసాధుఁడు,

ఈశ్వర సత్యనారాయణశర్మ.

ప్ర మో ద ము

భగవ దుపాసనా విధానము లనేకములు. చరాచరరూపముగు ఈ
స్వస్తియంతయు పరమేశ్వరినుండియే ఆవిర్భవించినది. భక్తుడు తన యుపా
సనా బలముచే నిష్టదైవముతో ముచ్చటించుట, ఆ ముచ్చటలను సాధక భక్త
లోకమున కందిచ్చుటయు పూర్వజన్మసుకృత విశేషము. పరమేశ్వరి కృపను
పొంది ఆమెతో ముచ్చటలుజరుపుటలో శ్రీ శ్రీయానందసాధులు సిద్ధహస్తులు.
వీరి పద్యములన్నియు విజ్ఞానరత్న పేటికలు. వ్యాఖ్యానసాపేక్షములు. సాధక
భక్తలోకమునకు విజ్ఞానపథప్రదర్శక కరదీపికలు.

శ్రీ శ్రీయానందులవారి ఆధ్యాత్మిక విజ్ఞానప్రతిపాదిత గ్రంథములను
లోకము చవిచూచియున్నది. సాధకలోకమున కుపకరించు విజ్ఞానమును సమ
కూర్చి, సాధకుల కరకమలముల కందివ్వ కుతూహలముతో, ప్రతిఫలాపేక్ష
రహితముగ శ్రీవారు, గ్రంథములతోపాటు ప్రకటనవ్యయముగూడ యథావ
కాశముగా ననుగ్రహించుచు, మా మఠదలికృషికి తోడ్పడుచు సాధకులయెడ
చూపు అభిమానము నిరుపమానము. ఇట్టి సదవకాశమును సద్వినియోగము
చేసికొను భాగ్యము సాధకులది. కాన మా మఠంబు సభ్యులు, ఇతరులు మాకు
సంపూర్ణసహకార మివ్వగలరని విశ్వసించుచున్నాను.

లోకోపకారములగు నిట్టి యాధ్యాత్మిక గ్రంథరత్నముల నితోధిక
ముగా రచించుటకు శ్రీ శ్రీయానందులవారికి ఆయురారోగ్యముల నిచ్చుగాత
యని శ్రీ జగన్మాతను సదా ప్రార్థించుచుంటిని.

వికారి - ఫాల్గుణము }
తె నా లి }

బులుసు సూర్యప్రకాశశాస్త్రి

వ్యవస్థాపకుడు : సాధన గ్రంథ మండలి.

శ్రీ శ్రీయానందనాథాపరనామలగు

బ్ర.శ్రీ ఈశ్వర సత్యనారాయణశర్తగారి 'అమృతోముచ్చట' లపై

* ప్ర శం స *

లలితపదప్రయోగమునఁ లాలనఁజేసెడు నమ్మవోలె మ
మ్మలరిచి స్వాదుభావముల నంతలు నింతలు గోరుముద్దలై
తులుచన జీర్ణపూటకుఁగదో యిటు ముచ్చట లాటునూర్లు శ్రీ
లలితపరమ్ముగా నుడివి లాభముగూర్తువు 'నాథ'వంశజా !

నీలో నీవిటు మాటలాడఁగ మనోనిర్మలనంబాట నీ
వాలోచించితివేమొకాని మణుల ట్లాయామెడన్ వెల్లులై
మాలక్ష్మ్యంబున దీప్తిగూర్చి చను మామార్గంబు నిర్బాధమా
టాలోకింప సహాయమాకద శ్రీయాభ్యానందనాథాభిధా !

ఆ తుది నేమిశేషమగు నంతట నేమగునేమొకాని యీ
మాతృపదాభివందనము మర్మములేని నివేదనంబు లీ
రీతి ముఖాముఖిన్ నిలిచి ప్రేముడిమాటల నాడుకొంటయున్
బ్రాతికదే ! తదీయ సుఖభాక్కుల మమ్మొనరించితేకదే !

అవు, నటు మాతృదేవి ముఖమందున నిల్చి సుధాఘటంబె వా
స్తవముగఁ గ్రుమ్మరించినఁగదా యిటు పుంఖతభావమై మధు
స్రవమగు కైతలూరి యపరంజికిఁ దావులఁగూర్చు మాడ్కి శ్రీ
ప్రవిమలగాథలై దురలు భాగ్యము కల్గె ! నదెంతపుణ్యమో !!

జీవితలక్ష్మ్యమై జనని చిష్టయరూపమునందు భక్తి సం
జీవిగ నుంటగాక, యిటుఁ జెల్లియు సప్తతి వీఁగకింత శ్రీ
దేవికి సేవగా నొరులఁ దెల్పుటఁ గైతయు వ్యాఖ్యజేయఁగా
జేనయె ? ఈశ్వరాస్వయుడ "జే"యనఁ జెల్లదె నీ ప్రసక్తికిన్.

తె నా లి
18-1-60

}

గోపేటి సత్యనారాయణమూర్తి

బ్రహ్మశ్రీ పాతూరి మధుసూదనరావుశాస్త్రిగారి

య ఖి ప్రా య ము

నేను శ్రీ గోపేటి సత్యనారాయణమూర్తి (D. S. P.) గారి ప్రేరేపణతో ఈ పవిత్రగ్రంథం చూచే భాగ్యం కలిగి అమందానందం పొందాను.

‘అమ్మతో ముచ్చటలు’ అనే ఈగ్రంథరత్నం శ్రీ ఈశ్వర సత్యనారాయణశర్మగారు రచయితగా సానలుతీరింది. శ్రీకాకుళము వద్ద నాగలేటిఒడ్డున పుట్టిన ఈ కులకళారత్నం, నా హృదయానికి శ్రుతస్మృతితో జిగి గూర్చి అది ద్వాదశారములో నాకు కొంతసేపు విశ్రాంతి కలిగించింది, అంటే అతిశయోక్తి కాదు.

శి పద్యం - సర్వజగదంబా! అనే పిలుపుతో ప్రారంభమైన సరస్వతి, 52 లో సుమనోమార్గావలంబినియై, ఎడనెడ పూజాస్వీకారములతో సోమస్థానమున శివాంకారోహణముతో అవిరతసౌఖ్యస్వరూపిణియైనది.

64 - ‘త్రినయనవిలసద్రక్త, షడ్వక్త్రీయుక్తాం’ అనియు, మరియొకచోట ‘తన్మధ్యే హాకినీసా శశినమ మధురా వక్త్రీ షట్కం దధానా’ అనియు, ఉపాసకదృష్ట్యా ఉపాస్యరూపము వర్ణితమైనను శ్రీ శర్మగారిచే వికసద్బంధూకపుష్పగా రాజిల్లి, యా తల్లి ఫలప్రాపకశక్తి, హ - ష్ట కళాపరిలసిత శరీరిణియై షడధ్వసింహాసనేశ్వరి యైనది.

శ్రీకవి, 83 - ‘నిద్దురకాని నిద్దురలో ముద్దుగా సుద్దులు పల్కిన అమ్మముచ్చట పద్దులో వేసికొన్నాడు.’

97 - మనసు మాత్రంఘ్రినిజ్ఞేజనాబ్ధిలో మునిగి, చతుర్థ పాదమున నగణ్యచింతాబ్ధిగా మారినా, అపూర్వ రత్నా న్వేషణతో ధన్యత ప్రాప్తించింది.

120 - సాదసంస్తుతితో 122 - మరల పుట్టుగిట్టులు లేని భవ్యనమస్కృతు లర్పించి, 151 - ఇరువురన్నలు అమ్మ యూరు వుల నలంకరింప, హృదయానన మభిన్న వాత్సల్యప్రసాదముగాఁ పరిగ్రహించుకొన్నాడు.

153 - తీనముగా వేడు పసిపాపను లోకసంస్కార రూపిణియైన అమ్మ నిర్ణీదదీక్షతో శిక్షణమిచ్చి పుత్రునకు సాన్నిధ్యభాగ్యమిచ్చి రక్షించుటలో సంశయములేదు.

178 - నవనాథులలో ఆనందనాథమూర్తి ప్రధానయై అనాథావనశీలయై నిరాధారాస్తరాభ్యర్చనాపరమానవనాథా కృతిదాల్చిన హృద్యవిద్యాసరస్వతి నవరాత్రార్చన చేయించు కొన్నది.

191-సృష్టేష్టాష్టమూర్తులు ఉపాధులుగా శివనిలయమై అసీమానందమును ఆత్మస్వామికిస్తూ అర్థనారీశ్వరత్వం సార్థకం చేసుకొన్న అమ్మ, 194 - తన రూపమును రాత్రిందివములుగా స్పష్టికరించి కాలీప్రథతో వంద్యమైనది; కాదామటి!

207 - లోకనింద్యాసురపీడానాట్యమును దివ్యపరాక్రమ ప్రబల బల ఫల శాస్త్ర రసప్రవాహంతో అపూర్వసుఖాలంబన ముగా చేయటం అమ్మయొక్క ఆశ్చర్యలీల.

240 - అండమంతయు రసాత్మకనారమై నారాయణ
మూర్తి అండమధ్యమున వటపత్రశయానుడౌటచేతనే, అమ్మ
అనుగ్రహరూపానందంతో జగజ్జనయితృభ్యాతిని చేత చిక్కించు
కొన్నాడు.

290 - ఆ విధముగానే జగద్భోగము సుఖమయముగా
భావించినవాడు, నీరోగులూ నిరాగనులూ రాసవిలాసులూ
అమ్మ ముచ్చటతో కాపుటకు ఆశ్చర్యముంటుందా ?

337 - అది ద్వైతము కానిప్పు, విశిష్టాద్వైతము కానిప్పు,
కేవలాద్వైతమే కానిమ్ము అన్నిటికీ ఆ రసస్వరూపమందే
అన్వయము.

389 - అమ్మ ముచ్చటకు అర్హతనాపాదించే సూత్రము,
ఆ సత్యమును గుర్తింపక వర్తించినచో ఉరిత్రాటికన్న ఘోర
ముగా నర్తించటం సత్యశీలికి విజ్ఞాతమై పరితాపకరమౌతుంది.
అది లోకానుగ్రహకాంక్ష.

411-ఇంద్రియములు విషయములలోనూ, అవి మనస్సు
లోనూ, అవి బుద్ధిలోనూ, అది అహంవాచ్యములోనూ అది
ఆత్మలోనూ కలిసినప్పుడే అమ్మతో ముచ్చటించుకొను
యోగము అనిపించుకుంటుంది.

414 - అందుకొరకై యోర్పుతో యత్నించి విఘ్నము
లను నెట్టి కార్యకారణ వ్యాపారరహస్యము తెలిసి తాను సిద్ధు
డగువరకూ చింతించి, చాతుర్వర్ణ్యమును వ్యవస్థాపన చేసుకొని
ఆ యానందసిద్ధిలో సజాతీయ విజాతీయ స్వగతభేద శూన్య
పరమాదేవీకృపను ఉపాసకుడు పొందగలుగును.

430 - ఇదంతా లోకము వ్యక్తమగుచున్నంతవరకూ లేదు, అవ్యక్తములోచేరి “లోకంబులు లోకేశులు లోకస్థులు తెగినఁ దుది నలోకంబగు పెంజీకటి కవ్వల.....నేకాకృతి వెలుఁగు సచ్చిన్మయమహాక క్తి” అపుడు వ్యక్తమవుతుంది.

450 - అప్పుడది సార్థకదృష్టి. అప్పుడది అద్వైతదృష్టి, “అహం బ్రహ్మస్మి” అనుదానికి పుష్టినిచ్చే అమృతదృష్టి కేవలానందానుభవము అని అమ్మముచ్చట.

475 - “మనసు నిలుచుచోట మారుతంబులు నిల్చు | మారుతంబు నిల్వ మనసు నిల్చు | మనసు మారుతంబు మలఁ గిన యాచోట | దానె బ్రహ్మమగుచు దనరు” అను కూర్మ యోగి మాటయూ అమ్మముచ్చటవలె, అమ్మ కృపతోనే జరగాలి.

553 - నాదబిందుకళలలో ఏది ముందు ? ఏది వెనుక ? అనే వివాద మెంతయున్నా, ఈ త్రిపుటిలో అభిన్నత్వమూ అనంతత్వమూ అనే భేదము లేనివే. కం + లాతీతి కలా, అను వ్యుత్పత్తిచే ‘జీవనిష్ఠం సర్వకర్తృత్వం యత్క్రించితకర్తృత్వేన సంకుచితం తదేవ కళాపదవాచ్యం అష్టమం తత్త్వం’ అని ప్రథమ స్పందమునుండి రి వ స్పందముగా చెప్పబడినా (పరశు రామ కల్పసూత్రము) పరారూపమునందు అభిన్నదృష్టి అని వార్యమవుతుందని సుఖాపేక్షతో, కవి అంజలించుటలో సగుణ మూర్తియైనది పరాంబిక.

563 - ప్రేమయూ భక్తియూ పరమములో ఏకీభవిం చుటతో ‘ముక్తి’ అను మధురపద మేర్పడి, కవి జీవితము బ్రహ్మజీవితమైనది.

584 - కనుక నే ఆయాసములేని కొలుపు. ఆ కొలుపునకు ఫలముగా కులపాలన జరిగి శ్రీకవి అకులవై భవమో నాకకుల వై భవమో సకలకులవై భవమో, అమ్మా! అని చండిక నర్థించి,

596 - ఆస, అసూయ, గబ్బు, దురహంకృతి, స్వార్థపరత్వము మొదలైనవి లేని తన హృత్కమల మందిరములో అమ్మను నివసింపజేసికొన్నారు, శ్రీ ఈ. స. శర్మగారు.

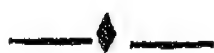
రచన భావపూర్ణ శబ్దశక్తితో సిద్ధాంతప్రవంతిగా ప్రవహించినది.

నాచే రచింపబడిన 'శ్రీ రాజేశ్వరీ శతకమున' మిక్కిలి సంగ్రహముగా నుండుటచే, శాక్తసిద్ధాంతమున 600 పద్యములతో పతిపూర్ణమైన 'అమ్మతో ముచ్చటలు' అనే పుస్తకము, ఆంధ్రులకు అపూర్వ అఖండ శాక్తసిద్ధాంత రసపూర ఫలప్రదానం చేసింది.

ఈ గ్రంథరచయిత శ్రీ ఈశ్వర సత్యనారాయణశర్మగారికి బరిస్సానివాసి 'శ్రీ సర్వయోగో - మృత్యుంజయ త్రిపాతిశర్మ' గారి ప్రశంస ఇతఃపూర్వమే ఉండగా, నేను నా సమస్కారములతో సిద్ధపరిచయం చేసికొనుచున్నాను.

ఇట్లు,

పాతూరి మధుసూదనరావుశాస్త్రి.

గ్రంథకర్త:

శ్రీ శ్రీయానందనాథాపరనామధేయ
ఈశ్వర సత్యనారాయణశర్మ

శ్రీమాత్రే నమః

కృతి స మ ర్పణ ము

ఇచ్చట పుచ్చుకొంటయును నీబడు దిన్నును నీవె కాఁగ, నీ
నిచ్చట నీవు కైకొనుట యెట్టిదో? యైనను ద్వైతబుద్ధితో
ముచ్చట లాడుకొన్నపుడు పోదది కావున నెయ్యమొప్ప నీ
విచ్చిన వస్తువే మఱల నిచ్చెదఁ గైకొనుమమ్మ ! శాంభవీ !

నన్నే నీకిడు సబ్బెస మ్మెపుడో సన్ధానించి యేలొందు; నా
కున్నే నాది యటంచు నిచ్చుటకు; వేటొండేదియే నీయ వె
న్గన్న గానఁగరాదు; సార్థక సమస్కారాకృతుల్ సత్కృతుల్
నిన్నుం జేర్చుటకన్న, నా సుకృతి యన్నెంబున్నె ? సర్వాంబికా!

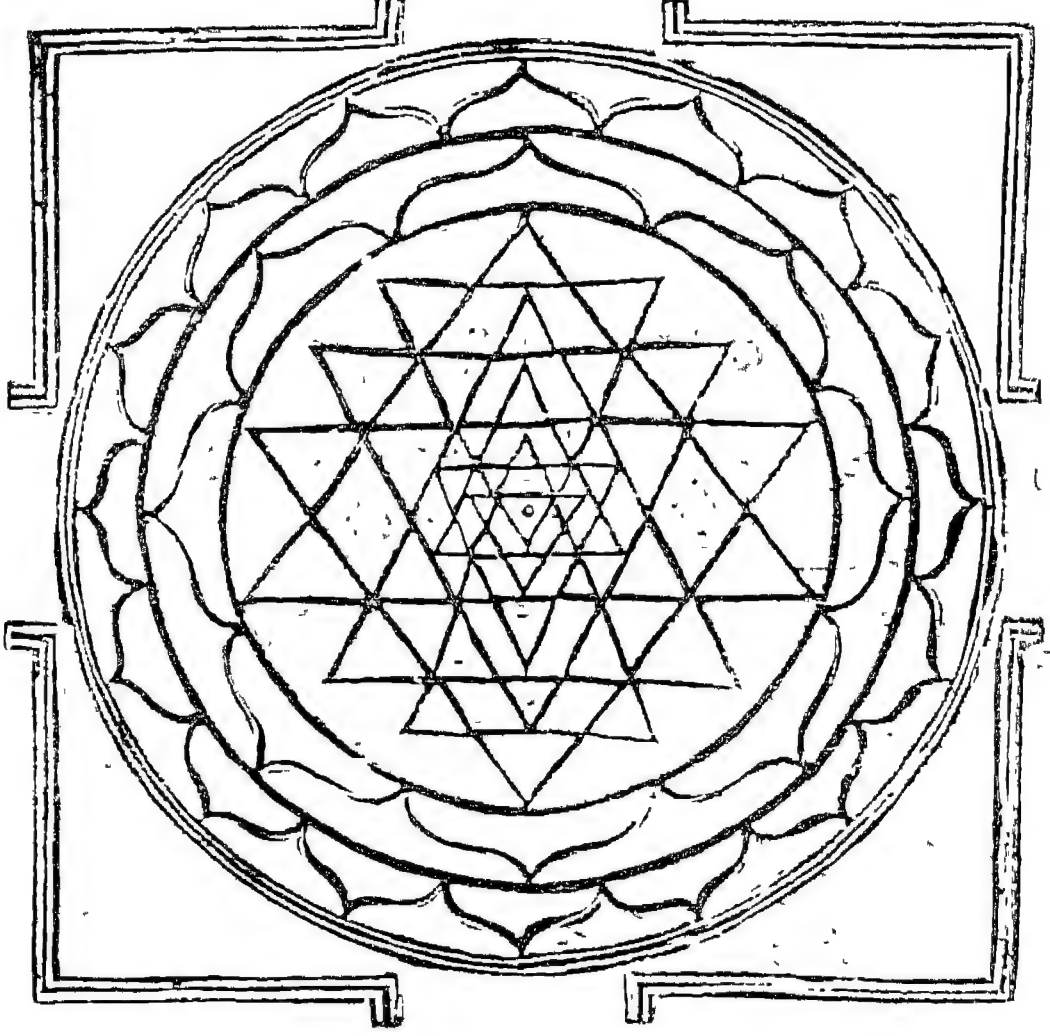
ఇచ్చట కేనిఁ బుచ్చుకొననేనియుఁ గోరఁ; ద్వదంకమందుఁ జో
టిచ్చినఁ జాలు; ముచ్చటల కింకెడమీయని తావదౌట, నీ
యచ్చనఁబడ్డ ముచ్చటల నాటుశతమ్ముల మాత్ర మిప్పుడే
ముచ్చటతీట సచ్చెదను; ముందటి ముచ్చట నీకె వీడితిక.

శ్రీ శ్రియానందనాథుఁడు

ఈ శ్వ ర స త్య నా రా య ణ శ ర్మ

శ్రీ చక్రము

శ్లో॥ చతుర్భుజే చంద్రకళావతంసే !
కుచోన్న తే కుంకుమరాగశోణే !
పుండ్రేక్షు పాశాంకుశ పుష్పబాణ
హస్తే నమస్తే జగదేకమాతః.

శ్లో॥ శ్రీవిద్యాం జగతాం ధాత్రీం సర్వస్థితి లయేశ్వరీమ్,
నమామి లలితాం నిత్యాం మహాత్రిపురసుందరీమ్.

శ్రీమాత్రేనమః

అన్నతో ముచ్చటలు

1

శ్రీ తాలాంకనితాలాంగలమూఖాకృష్ణంబుగా, లాంగలి
సోతస్సప్తను, దాని తూడ్చుదరి మించుక శోభఁ జూపిరక
భ్యాసించొంది శ్రీకాకుళంబె, మన యిక్కొటక సదా ముచ్చటలో
నీతో నాడెడి సాధనస్వడని నద్దించుపు రాజేశ్వర!

2

శ్రితభక్తావనకల్పభూజ! విబుధశ్రేణీసమా రాధితా
ప్రతిమానాదుణపాదయుగ్మజితనవ్యప్రస్ఫుటాంభోజ! స
ద్విదేవారిసమాంజ! యోగిజః తాసింధుత్తపారాజ! సం
స్మృతీకాంతారిదవాగ్ని బీజ! పదనీరేహాశ్రితాంభోధిజా!

3

నిరతిప్రీంపదపూజనాదరసుహృన్ని రేజరోలంబ! ను
స్తరసంసారమహాంధకూపసింహతద్భక్తావళీక్షననో
ధరణామేయకృపావలంబ! అపతాంతర్యాగినై పుణ్యసం
భరయోగీశకదంబ! సర్వజగదంబా! శుంభపథ్యంసిసీ!

4

♦ అమనోవాగభి వేద్యత త్వమయి, సర్వాంతశ్చిదాకారమై,
కమసీయంబయి, నిత్యమై, యమలభ క్తశ్రేణి కాధారమై
విమలానందవిభాయియై, సకలసంవిద్రూపమై యొప్పు నొ
క్క మహాశక్తి కలి మాతృభావమున నెక్కొలంబు సేవించెదన్.

♦ ఈ గుర్తగల పద్యములు తొలికూర్పున ముద్రింపబడినవి.

5

♦ జనసీ! యింద్రియపంచకానుభవదృష్టంబై, సదా చాని మిం
చినదై, యిట్టి, దిజే యటంచు నెవఁడుకాజెప్పంగరానట్టిదై
యనముకా న్వాభిమంబుఁజేయునదియై, మన్నింపఁ బ్రేమింప నొ
ప్పినదై, శక్తి యొకండు తోఁచు నది నీవే యన్నఁ దప్పా? ఉమా!

6

♦ విశ్వము నింటిపట్టెది, యభేద్యమునేది, యనంత మేది, స
ర్వేశ్వర మేది, సన్నిహిత మేది, గుహాచర మేది, భక్తహృ
చ్చాశ్వతసౌఖ్యదాయి యేది, సర్జనకర్తృక మేది, యింద్రియా
భ్యాశ్వనియంత్రి యేది, యదే యచ్ఛయు నయ్యయు నమ్మువారికికా.

7

♦ అంగిరసాంబరీషయవనాశ్వయుషిత్రయిఁగూడి లోకమం
దుంగడు విస్తరించె హరితుండను సన్మునిగోత్ర మమ్ము! త
స్యంగళగోత్రినా టలుపమా? హరితుండను పేరు సార్థమా
యెంగదె, పుట్టుఁగానె 'హరిమేత్యయ'మఁ మఱుపుబుచ్చించుటకా.

8

♦ నాన్నది తెచ్చి పెట్టు పని; నాపని విందులమంద కేవల
కన్నము పెట్టుటంచు, నొకయప్పుడుఁగోపము లేని సాధ్వి, న
న్నది కామమాఖ్య; తన నడ్వది యన్నుల కొజ్జబంతియై
మన్నది, నిన్నుఁగాఁదలఁచి మన్నతు లామెకె మున్ను చేసెదకా.

9

♦ పారంబంటఁగ నాయురాగమము నేర్వంజాలి, శిష్యాళి కిం
పారం బారము నెప్పఁజాలి, నుతమా త్యాగంబు భోగంబునుకా
వై రాగ్యంబును గల్గి, ధర్మపరత న్మన్నట్టి నాతండ్రి, నీ
తారామాభిధుఁడగ్రవంద్యుఁడు భవద్భక్తుండు; రాజేశ్వరీ!

10

♦ కాయంబిచ్చెను; పోష శ్రమఁగొనెన్; గాయత్రి నందిచ్చె; పూ
తాయుద్వేదరహస్యశిక్ష గముతో నభ్యాత్మమార్గమునన్
జేయఁతిచ్చె; గురుత్వ శేవధికి నాస్పృహ్యంబుఁదెల్పెన్ సుఖో
పాయమున్న దె భక్తితో నతులు తెప్పన్; సర్వజేవాకృతీ!

11

♦ నాయయ పుత్రులబిడ్డి ననారితభక్తిని జేసె సత్యనా
గాయనపూజ; తస్థిలమనె జనియించిన నన్ను సత్యనా
రాయగళర్మి యుచు వ్యవహారము చల్పిన తండ్రి దీవెనతో
నీ యమలాంఘ్రిభక్తునిగ నిక్కము నన్నొనరించె; శాంభవీ!

12

♦ కరుణను ఋక్షరాడ్ల హాణకాలమునం బిత దక్షిణాస్యమం
తరముఁ బజ్జెండ్ర పాయమున దానము సేయఁ దదీయరూపవై
గురువులువాలు నీపదముఁగొల్పు నదృష్టముపట్టె; నట్టి య
య్య రవడీదీర్ప భక్తినిరతాంజలి చూపుచునమ్మ! చాలదా?

13

♦ చిననాడే జనకుండు చూపుచు నినున్ శ్రీమద్రకోటిశ్వాసం
గన, ఈ జేశ్వరి యస్మదీష్టము సుమా; “కావ్యాహరన్తార్చన
మున మోసంపడఁబోకుమా,” యనిన యామూర్తంబుగోలెన్ గదా
మన యీముచ్చట లెత్తికొంటి మిది సంస్కార్యంబు, రాజేశ్వరీ!

14

♦ సద్యోజాతసతీపదాబ్జమధుపున్ సౌమ్యున్ సుదాచాద్యు, శ్రీ
విద్యానందు, ద్వివేదవంశిశశి, నుర్వీదేవమూర్ధన్యునిన్
హృద్యప్రజ్ఞని, లక్ష్మీదత్తు నపుడున్ సేనింతు; సద్భిష్యులన్
సద్యఃసిద్ధులఁజేసి నట్టి ఘను నుత్సంగమున న్నిల్పితే?

15

* ఏడువసీసుదుండు గలియించిన కావ్యములెల్లదొల్లి నా
కాంతికాంతప్రదములయ్యెనొ తెన్నునగైతె నెప్పగా;
రియిన శేని, మీగురుడుపార్జికీర్తి జయంతి భావనా
గాయనా నా సమస్సులు నిరంతరముంగొనుఁ గావ్యరూపిణీ!

16

* శీత్రులు నేను నొక్కటని నీవనఁజేసిన కాళిదాసునికా,
శీతరచ్చఁ పీఠము లనేకము నిల్విన యాదిశంకరుకా,
భావనశాస్త్రసిద్ధిపావస్యరహస్యమొదెల్పు భాస్కరుకా
నా విశి యంచు మ్రొక్కెద వినముడనై తలపోసి నిత్యముకా.

17

* ఏ నేమందుల నిన్నుఁగొల్చికొనినో, యేరీత భ్యాసించినో,
యే కష్టం దపియించినో, యమృతవాద్యశ్యంబుతోఁ గైతలకా
ప్రీతిభూతులను బోలరాజు జగతిస్మృప్పొంది, రాకందువ
గొడ్డ కీ పిడ్డఁడు వాఁకొపదగఁడే? ఈశాని! వాగ్వాదినీ!

18

* కవిగో ముచ్చటల కాతరాత్మవపు దక్షిత్వము లోటంచు ని
ర్మలమై భాష్యాము నైతిశాతరసమర్చాప్రాపకంబొవటుల్
లలిత ప్రీతిప్రేమ నాధిసమ్ముగను దెల్పంబాలి, రాయా మహా
త్ములు మోయన్నలు భక్తివంద్యులు కదా తొల్తోల్లఁ జరకేశ్వరీ!

19

* మూలము సూక్ష్మమంచు నిరుచోష్పల నొప్పెడి నీయుపాసనం
బోలెఁ బ్రయోగిభోదితమహోన్నతవాగనుభూత్యవస్థయై
ప్రవాలు పరాఖ్యరమ్యవరివస్యకు దారిగఁగూర్చినట్టి వి
గ్ధాలయలొ మునీంద్రులకు సంజలిఁగూర్చెద నమ్మ! నమ్మతికా.

20

అరే! కాళులు రెండు గల్లు పసులారా! వీను లొగ్గుండు; మీ దురిలఁబూడ్పఁగ నందికాచరణపాథోరాశిలో మున్నుతే పెరివో; నన్యము లేదు; పూజ్యకపతాప్తింగూర్పఁగా, నంబ త్ర మరమంత్రమ్మను కాళిదాసు నుడికీ సాష్టాంగముల్, కాళికా!

21

పలుకుల కూర్పు తిక్క యెడఁబాయక నిన్గణతింపఁజేయు; న ప్పలుకులకల్కి వీవ యను పల్లునఁగల్గయ నేను నాదు ప ల్కులు ననుమాట; ఇంక మనకు న్మఱి వేటను పెట్టులంచు నే గులుకుచునుండు; నాకుముకు కూడను నీవ యటంచు భారతీ!

22

ముచ్చటలుదు నిన్నిలిపి పూజలొసర్చెడి వారిఁబోలి, నీ యచ్చపు ముచ్చటఁగొనఁగ నర్హత లే, కెడలేని పుట్టు ని క్కచ్చికి డస్సి, నీయొడిని గాయము సేరుపఁజన్న కూర్కులో వచ్చిన పల్వరాలివి శివా! విని నన్నిఁగ నేమి చేసెదో?

23

అమ్మా! నీ వొకసారి వేడ్కపడి యీ యంత్రాస్యమందుండి, ప ద్యమ్ముల్ గా మన ముచ్చటల్ త్రిశతసంఖ్యమ్మానటుల్ భక్తభా వమ్ముల్ రంజిలఁబల్కి, చెప్పెదను మువ్వందల్ మఱి బ్రేమపూ ర్వమ్మాన ట్లనినావు; తీర్పుమిఁక నా బాకీ వడిక శాంభవీ!

24

తల్లి వచించె; నీవె యవి దాచితో? మా చెవిఁబెట్ట నీమనం బొలదో? తల్లి చెంత నభియోగము పెట్టెద; మమ్మ సొమ్మనం దెలరు హక్కుదారులని యెచ్చెడి తమ్ముల కావలంబ మా తల్లిదె యంచుఁ జెప్పమనెదా? మఱి చెప్పెదో? వేగ శాంభవీ!

25

“టకట! పూర్వసిద్ధకవి కావ్యసమాఖ్యలె, పొల్లుల్లి మే
మటమట బుద్ధిగో మొగమునందిడినంతనె, నీకుజాతె? మృ
ద్వటకనుల స్థరండనిహితమ్ములు చేసి, “సువర్ణ బైరవీ
వటకము” లన్నయంత గుణవైభవ మెట్టులు వచ్చు? బైరవీ!

26

ఇచ్చె నొకండు జాగతములే యగు పొల్లుల నల్లి “అమ్మతో
ముచ్చట”లగుచు, మా మతులు పోయెనె నమ్మగ? వాచి నమ్మి;
పుచ్చర మూచ్చుకోదలఁచె; పాపము నా యనుజన్ములందు నీ
యొచ్చెముఁదెచ్చుటే లతని యోగ్యపథంబునఁద్రవ్వవలంబికా!

27

పలుకు, ల్పల్కుట, పలుకు వ్యక్తియుఁ బరావ్రాగూపవో నీవె కా,
జలవోయందగుఁ దేటలేని ముఖయంతమ్మందు నిస్సారవా
క్కుల రూపమ్మున దీనవేషమున రెక్కో ముక్కువంగొంట లీ
లలటే? వారికి నిదుత త్వమును దెల్పుక రాదటే? శాంభవీ!

28

నీవే నేనయి పొక్కల న్నిలిచి, నిన్నీ వెంచి, నీవైన లీ
లానైచిక్రొవు ముచ్చటల్ సతము సల్లాపింతు, వీసత్యమున్
జీవుండెన్న కహంకరింపఁగని, తజ్జిహ్వా దుషాతుల్యవా
గ్భావాకారముఁ దాల్చి యాడుదువు నిక్కంబింతయున్; భావతీ!

29

తొలి వంటే తల యూఁపఁజేసె, మలి వంతునూపి మాతృత్వభ
క్తుల నింకన్ జవి చూపవే, యనుచు భక్తుల్ కోరినన్ నీకటా
తులవాక్షేపము లేమి, ముద్రితగుభాకారాప్తికిం బాచి, బూ
జులు దుల్పించిత విష్ణుడైనను గృతజ్ఞుండన్ నమస్సులే; శివా!

30

సని లేకాడిన నెట్టి ముచ్చటలాగా భావించు వారెందఱో?
మనుజత్వాస్తి ఫలంబిజే యనుచు సమ్మానించు వారెందఱో?
మనకుండును బొంగు లేమి నవి యమ్మా! గ్రాహ్యముగ్గావు; నీ
వనుకీలించినవారలు బల్కినది నీవా, నేన? యూహించుకో.

31

ప్రాసిద్ధాభిదానకృతిరాజికి వ్యాఖ్యలు నూరు; లందు నా
పాసనతత్త్వగుప్తి గల సట్టుల గంటము తేలిపోయెఁగా;
భాసగద్యోఁడు నీలిలువుపై నగలంగని మోహమంది; రా
పాసనవేళఁగాపలయు నమ్మయె మోకనరైచి భారతీ!

32

♦ ఫలనతతాభి యోగోనిన వామనమూర్తికి, నీతరాని దు
ర్బలనని నేటి నడ్డును బలహిన్నును బోలెను దొంటి మేలిచే
తల ఫలమై లభించుకదా; యొక యొడ్డునజేరు దాఁక, నా
తలమట నిన్ను వీన, భవతారిణి! వీలును గోలుపోదునే?

33

♦ తన యోగీ బుర్రఖా ముసుగునను గుప్తంజేసి, తా నన్యభా
మిని వైపట్టె యెగాదగంగనెడి కామింబోలి నిరజ్జడై
తన కావ్యములు దాచి యన్యకృతులకావ్యముతోఁజూచు మే
చ్చుని, నీముక్కనులందు జేనఁగనెదో చూడంగదే, భారతీ!

34

♦ తీయని పాటకై తలుపు తీసెద నమ్మరొ! నాడు నాల్కపై
హాయిగ నాడు నిన్నలుకులమ్మగ నెంచితి; నిల్వెడీయనీ
యా యెడయండకుంబలుకు లమ్మగనొల్లను; నిట్టుపాసముక
జేయునె కాని గడ్డి తిన నేడ్చునె మానిసి జేనపొట్టకె?

35

* నే హేవీరుని శస్త్ర మాలపుడటికే గేల్పట్టుగోల్పోవున
ట్లూహావ్రాతము లూరుచుండి కనితోద్యోగమునకాజాలు; స
మ్మాహాధీనము లొచ్చు; ఊహములు సమ్మాహము నీవై శ్రీతుః
దేహి సంతటపెట్టి నీకరుణ సందిగ్ధప్రతిష్ఠమ్మగున్.

36

* చడిచెడి జాము గాలవది; నాయమె కాయము సమ్మియుంట ?
మృత్యువును గొట్టొ, భక్త్యరభూషలు నొడలదాల్చు పూవులై
యెడిచినా, నాదు కావ్యము లటంచును గుండెద నమ్మ ! గొప్పకై
పడియెడి దాఖమో, విమలభావమొ, నీ ననేల ? భారతీ !

37

* భాగ్యవోయి నాదు తలవారిట నెల్వడినంత సంబరిం
గా నీహి మూట భక్త్యగ్నానమాబ్జము వీడంగదమ్మఖశ్రుతి
దాగియున్నది. మూలకాదా శ్రమి స్థానము; నాదు కావ్యసం
కాశి మూల మూల్లుగుని పాడయి పోవుట న్యాయమా ? ఉమా !

38

* మునుకు చెల్లెల్లో నొక చాచిపు న్నవలి వ్రాయు; వె
న్నును మునుకు భావళిక పోనెదు కాలధనమ్మ; భుక్తిగూ
న్ననదాదాదేక్ష్యమే ? యను సుహృత్తు లసన్నాఖులంచుబొక్కి- స
న్నీ ననుజూచి నవ్వెదవో ? వేడుక జూచెదవో ? సరస్వతీ !

39

* మునుకు కెదలో ప్రమాణము లమెయభవస్మహిమమ్ముదెల్పు; నీ
మూలకా నీ స్వరూప మనుమానము లేదు, మహార్యబోధచే;
మూలకా యద్రుప్రాద్య యన సందియమా యనుభూతిబట్టి ? కా
పున మునుకు నీతో సుతుడు ముచ్చటలాడగడంగు ? భారతీ !

40

♦ పడక నిద్దురవోవు వారలను లేపం బాపమే యైన, బిడ్డడు ధర్మమును దల్లి సౌఖ్యమును జూడంబోడు, సందర్భమున విడియే పల్కును; తల్లి యూఁకొను; నటే నేబిల్చినట్లెల్ల బ్రేముడిఁ జయ్యంగదలంగఁబాటి, పిను మొప్పో తప్ప నాముచ్చటల్.

41

♦ వృత్తులు నీవె యైనపుడు వేగమ వాతెఱఁద్రోసికొంచు నచ్చొత్తినయట్లు పద్యముగనో శుచిగద్యము గానో, సొమ్ము లింపొత్తఁగ గల్గుమంచుఁబయికూఁకిన యప్పుడె సమ్మదంబగున్; తెత్తె - పెప్పెపే యయిన నీడు కృపాశుత యేది? భారతీ!

42

♦ ఓపిక యున్నచో విను మదుద్ధరభక్తినుతుల్ సతంబు, నీ ఓపిక లేదటన్న విడనొల్లను, నీకదామృతంబు నెన్నో పలు లానినాడను; ననుంబలు మొండిగ నెంచితేని, నా కీపయిఁబుట్టువే యిడకు మియ్యదె సూ తగు శిక్ష; శ్రీగురూ!

43

♦ వెలఁదుల రిమ్మయ్య, ధనము పిచ్చి, యశమ్మునఁ బిచ్చ, కూటివిద్దెల బలతిక్క యిట్లు పలుతీరుల వెట్టుల కాసుపత్రియా నిలను ద్వదీయసత్కృప గడించు నుమాదము నాది; దీనిఁబోదొలఁచెడ వెజ్జెవందొరుఁడు దోఁచఁడు; మందును లేదు శాంభవీ!

44

ఒక్కెడ వత్సలత్వముగ, నొక్కెడ భక్తిగ, నొక్క ప్రేమ రెక్కొను వేళనో పలుకఁతలె గా మనమాని ముచ్చటల్; లెక్కఁదెచ్చుటెట్లు లవి లేని తేణంబెది? మూడు వందలే యొక్కొక వంతుగా వెడలుచుండుట నా తలవారెయో! శివ!

45

వటబదర్ద్రదుమంబులను బండ్లగతి న్మనయండు రేగు ము
చ్చటలు సగణ్యముల్; త్రిశతసంఖ్యలుగా బయలొచునుంట, నా
నిటలము చాత యనొకనుటా, నీదు విలాసమే, యంటా, తేల; ది
ప్పటికిటు లల్పతోషి నయి భవ్యము నీపయినుంతు భారతీ!

46

ముచ్చట అమ్మ యైనపుడు, ముద్రణభారము నమ్మదాను; నా
కిచ్చపలత్వ మేలనక, “యిచ్చెద నచ్చున కిట్టె బైటికిన్
దెచ్చెద”నన్న యిచ్చుగల తిక్క యహంకృతి రెచ్చి తెచ్చి నీ
యచ్చున నచ్చు నొచ్చెమును, నమ్మ యహంకృతి మచ్చమాపవే.

47

* ఏ నివసించు గడ్డిగదియే భవదాలయ; మందె యుండి నీ
జానుగులంట, నేర్పుగడి చాలని మాటల యేడ్పుతోనె నీ
మానసముగరించెదను; మానిసు తెలద గంగ యొడ్డునం
దే నివసించి మంజుబహదీక్షు బూనగలారె? శాంభవీ!

48

* నీదు పితౄలమైన యొడిసే పవళి చెద; అందె యుండి నీ
సాదరవాక్కుల న్మృదమునందెద; అద్దమరేయి నీ మృదు
న్వాదుసుగాననిస్వనరసపుకిర్రోబడి నేనదేవకో
పోదును; తెల్పుఖంపుటనుభూతికిఁ బోలిక లేదు, శాంభవీ!

49

* సాక్షుల్ వత్తురె? భర్తతోడ నడు రే సాక్షాత్తుగా వచ్చి, ఆ
దిక్షాంతాక్షరమాల “బోక వెనులక దీవించుచున్ వ్రాసి” ఈ
యక్షస్రక్కునె పూను మక్షయపలావా ప్యర్థమై యుంట; కీ
యక్షీణమ్మగు బిడ్డమక్కువకు నామ్యమ్మన్నదే? మాలినీ!

50

♦ పంచదశీత్రికూటములు వ్రాసిన సల్కల చాల్చు మీద నెక్కించి, గురుండు నీవు విరుక్తేవలఁ జేయిడి నడవఁజేసి, “సాధించితి, పిల్లు సేరి”తని దించి కృపబ్ధి ముచ్చ నాటి ధ్యానాంతదృశ్యము స్మరితునా, జనులున్నను; భక్తవత్సలా!

51

♦ చిలు దొంగటల యర్థ మింతెఱుఁగకే చిన్నప్పుడేనాడి, యింతటి నూహించితి, “దల్లి ముట్టుకొనినన్ ధన్యత్వ మే”లంచు, నెంతటి గాఢాదిశచోరవర్గమున కందన్ రాఁడొ యీ మర్త్యుడతటి శ్రీమూతను జేరి సర్వాఁడని యర్థముయ్యెఁ గామేశ్వరీ!

52

♦ సుమనోహర్గముఁద్రొక్కి పోవు తటి సంతృప్త్యక్రియన్ మధ్యమధ్యమున నూపలఁదస్వి నొగి, హిమధామాంశుప్రభాదీప్తహర్ష్యమునంజేరి మహాసరోజశయనమ్మందీగు నగి ముగిసదు ముదంబొప్పఁగ నుండు నిన్నెపుడు చూతున్? శైవసౌఖ్యప్రదా!

53

♦ కాయంబీ భువి జాటుటే మోదాఁ నీ కాంతాఖ్య నాదూడ, “అంభా”యంచు స్మయి వీరు దాఁక నను జీవంబొటనో, బ్రాహ్మణప్రాయంబై జనభక్తి గౌరవసుపాత్రంబయ్యె; ఆ గోవునే తాయీ! నిన్నుఁగ నెచి మ్రొక్కెదను నిత్యమ్మున్ శుభావాప్తికై.

54

♦ ‘తల్లీ! నిన్నుఁదలంచి’యంచు నొక పద్యంబల్లెఁబోతన్న; ఓ తల్లీ! తత్పరమార్థ మెన్నఁగి షడధ్వస్యాతవాగర్థసంపల్లాభమ్మును గోరువార, లదె మాపమ్మెన నిన్లేపి, హృత్కులాబమున నిల్కఁజూతురని కాదో? మూలపద్మాశయా!

55

• ఎడమ దొడ్డు-ని క్రొత్తదాడులను నేనేగళ్; జనుల్లేని దు
స్థానమున శరణమ్మనళ్; క సెపుజీరలో నేను చాల్చుళ్; గురు
ప్రభుగిచ్చాపిన దారి, నాపులు కటిరమ్మందె, యీగుడ్డతో
నేనచ్చోయెద; నుందు, నిల్తుంగనెద న్నిజాడలన్ శాంభవీ!

56

• జననీ ! చిత్తమవంది పద్మవనసంచారమ్ము పిండాండమతి
 బొసరియంగని, స్వానుభూతుల మహాయోగుల్ ప్రశంసించి ప్రా
 క్తము శ్చేసిన మాటలే వినుతసూక్తంబయ్యె శ్రీపూర్వమై,
 ఈ గోదా వాతరబయిన యొగమ్మంచు, శ్రీం (ఈం) దూపిణీ !

57

37

• పాపములు లేని వాడము కన వచ్చె స్వారమై, నుండు లే
• పాపములు లేని వాడము కన వచ్చె స్వారమై, నుండు లే
• పాపములు లేని వాడము కన వచ్చె స్వారమై, నుండు లే
• పాపములు లేని వాడము కన వచ్చె స్వారమై, నుండు లే
• పాపములు లేని వాడము కన వచ్చె స్వారమై, నుండు లే

58

అనుమతి మున న్మును జేయుచి వచ్చె
 యున్న గ్రామ పృథ్వీబద్ధి సహంకరించు నా
 యొక్క భక్తి లక్ష్యము సంఘటా, పేరుకొరకువా
 యగు. చుట్టలంత మె దక్కును, నిక్క మంబికా!

59

౧౧
 • • • • • వాడగా విని యదేవనిగాఁ దల యూఁచినన్ రస
 • • • • • వాడెను ? నిను నచంచలభక్తిని గొల్చి, చక్రసం
 • • • • • వాడమును దా విని యాదల నింత యూఁపలే
 • • • • • రసభక్తౌ, నతఁడె యంబ ! భవత్కరుణా ప్తి కర్మఁడౌ.

60

♦ నిను నెడ లేక యెంచు తటి నీళుల ముంచిన కుండనై, జల మ్మునఁబడు పంచదారనయి, ప్రొద్దువెలుంగున వెల్లు దివ్వెనై, యనలమునందుఁగాలు నినుమై పరమైశ్వర నొందు వేళ, నా యనుభవ మేరికిందెలుపు టమ్మరొ! యన్యము లేమిఁబాఠ్యతీ!

61

♦ సునిశితయు క్తితర్కముల చొప్పులు రేఁగుకొలంది, నీ స్వరూ పనిహితమా రహస్యమది పాతుపడు న్మఱికొంత; ఓ జగ జ్జనని! కుతర్కముల్విడిచి సామయిమార్గము పట్టి నీమహా మనువునె కొల్చువారల కమాయవుగాఁగనుపిఁతు, వంబికా!

62

♦ సుమములఁగృత్రిమమ్ములను జూచిన యప్పుడు, వాని నైజగ న్నములును వర్ణము ల్బదికిఁదట్టునటుల్, శివతంత్రసిద్ధయ న్నములను మూర్తుల న్గనుగొనఁబరతత్త్వము బోధసేయ యో గ్యములని బ్రహ్మతుల్యులు మహర్షులుఁ గొల్చిరి వాని; శాంభవీ!

63

♦ అరయఁగ గంటకొట్టు గడియారముఁబాడెడి గ్రామఫోనునై నిరతము నిన్జపించినను నీ వరతత్త్వ మెఱుంగఁజాలఁ, డం తరమున బీజవర్ణముల తత్త్వము శాస్త్రవిధిఁగ్రహించినన్ 'పర'యను పేర నొప్పెడి యుపాసన పట్టువడున్ పరాంబికా!

64

♦ పూజానిర్మలకుంకుమంబు నొసటన్ బొట్టుంచుకొన్నంతనే నాజాడ్యాదుల నమ్మ పాపుననుచు న్నమ్మున్సరే; వాఁడు వి ద్యాజాప్రక్రియ నాజ్ఞయందు వికసద్బంధూకపుష్పాభఁగా రాజిలన్ నినుఁగాంచ నేరిచి, ఫలప్రాప్తిం గనుంగోడుమా!

70

దృష్టిమనఃస్థిరత్వములే తేజువ వేటరి యభ్యసించి, యా
కృష్ణశరముతోడ గుటి నేయును దప్పక; భావనశీలుఁడ౯
గష్టము నాక యమ్మనసు కన్నలి నిల్కడతోడఁ గొల్వ, సం
తుష్టిని దర్శనంబొనఁగి తోడనె సిద్ధినిసంగవా? శివా!

71

గాలుల్ రెండనుకూలమాటెఱిగి నీ క్రమస్తుతుల్ చేసి, యీ
నేలన్ నీనెలవేడనో యెఱిగి, నిన్ మేర్వదిశృంగముపై
కేలాగో కని, నడ్డ జాటనటు లేమెక్కించినన్ మెచ్చి, నీ
వే లాలించి వరప్రదాత్రివయి, మమ్మల్కొందు జేవీ! శివా!

72

నిను 'అయాతు'పదముతోఁబిలుచుట నిల్చెన్; కటా! సందె వా
ర్పున; నీ రాకెటనుండియో, మఱల నీ పోకేడకో పిండమం
దనుభూతిఁగొన లేని మాకిడుదె సంధ్యాజేపి! యాయుర్దనా
దిని? సాయజ్యము సిగ్గు లేడుగ నిత్రే! వేదమాతా! శివా!

73

• అక్షరమాలతో నిను ననన్యమతి న్జపియించు వారి ఘా
లాక్షరముల్ దురక్షరములైనను, నయ్యవి మార్చి నిత్యము
ద్దాక్షరముల్ పొనర్తు, వది యా నిధిపట్ల విపక్షమాన? ప్ర
త్యక్షము పక్షపాతము శ్రితాపనదీక్షను; త్ర్యక్షరాత్మికా!

74

కరవాలాంచితహస్తఁగాలికను నిన్లన్నంతనే భీతుఁడై,
మురళీహస్తను గృష్ణరూపఁగని న్నముండు నభక్తుండుటల్
పరతత్వజ్ఞుడు మృత్యుభీరహితుఁడై భాసిల్లు? ఆ శ్యామసుం
దరుడే నీవని యెన్నఁగల్గునపుడే ధన్యుడగున్; గాళికా!

75

• ఇక్కడ కౌముదైవగుణవిద్యకు రా వెనయందు పెద్ద; లా
 కౌముదైవగుణవిద్యలే; మా కులవిద్య యన్న శ్రీ
 కౌముదైవగుణవిద్య. పేరబరంగు సుషుమ్నలోని స
 కౌముదైవగుణవిద్యమునకు బంచుట దించుట కాదె, కాలినీ!

76

• ఇక్కడ కౌముదైవగుణవిద్య గాల్గి గట్టి, దాపలక
 కౌముదైవగుణవిద్య నాగె విద నూలొక నజేయుట సుసిరాసనం
 కౌముదైవగుణవిద్య ఘటించుటయు గురుపాదసేవచే
 కౌముదైవగుణవిద్య నేరెఘ భాజను తాదురె? సూత్రమాపిణి!

77

• ఇక్కడ కౌముదైవగుణవిద్య సదువనీ, సంగదమే చేయనీ,
 ఇక్కడ కౌముదైవగుణవిద్య సదువనీ, సంగదమే చేయనీ,
 ఇక్కడ కౌముదైవగుణవిద్య సదువనీ, సంగదమే చేయనీ,
 ఇక్కడ కౌముదైవగుణవిద్య సదువనీ, సంగదమే చేయనీ!

78

• ఇక్కడ కౌముదైవగుణవిద్య సదువనీ, సంగదమే చేయనీ,
 ఇక్కడ కౌముదైవగుణవిద్య సదువనీ, సంగదమే చేయనీ,
 ఇక్కడ కౌముదైవగుణవిద్య సదువనీ, సంగదమే చేయనీ,
 ఇక్కడ కౌముదైవగుణవిద్య సదువనీ, సంగదమే చేయనీ!

79

• ఇక్కడ కౌముదైవగుణవిద్య సదువనీ, సంగదమే చేయనీ,
 ఇక్కడ కౌముదైవగుణవిద్య సదువనీ, సంగదమే చేయనీ,
 ఇక్కడ కౌముదైవగుణవిద్య సదువనీ, సంగదమే చేయనీ,
 ఇక్కడ కౌముదైవగుణవిద్య సదువనీ, సంగదమే చేయనీ!

80

♦ ఎరుఁజక్రకాకృతిఁగొల్పు నేకువడరక నీత త్వముండెల్లు వీ
జనికాయార్థ మెఱింగి చక్రగణసంచారమ్మునే మెచ్చు ని
న్ననయమ్ముం బబుదంగులంగ నెడి చొక్కాద్వైతినే యాచు నీ
దినము ల్పాలుగుఁ బుత్తు నచ్చు! మఱి యీదేహప్తి లేకుండఁగక.

81

♦ అక్కట! రైలుబండి మాఖయంత్రము క్రోసులు వేయి పాటి, వే
డెక్కఁగ మంత్రశాల నిడ, నిట్టిటె చల్లఁగ నొను; గాని తా
నొక్క- నిమేషము నిర్వరతి నొందదు నిన్నుఁదలంచునప్పుడే
తక్కఁగ నామనోరథము, తానును నీడు స్వయాపమాటనో?

82

♦ అలజడులెల్ల డుల్లి భవదర్పితమై తగు భక్తవర్యుని
మృలుషమనస్సె నీవయి, ప్రశాంతము నై హికసౌఖ్యమున సుజ
న్ములకు నొసంగుదీ; వదియె నొక్కి వచించెను శౌరి స్వీయగీ
తలను విభూతియోగమునఁజానె మనస్సనుచు, న్మనోన్మని!

83

♦ నిద్దుర కాని నిద్దురను నిల్చి మొకమ్మున ముద్దుముద్దుగా
సుద్దులు పల్కు నీదు సొగసుల్ మఱిపొనట? అట్టి ముచ్చటే
పద్దన వేసికోదగును, భారతి! శాశ్వతసౌఖ్యమిచ్చు నీ
పద్దందంబుజామృతము భావినమీషమునందు నున్నటుల్.

84

♦ ధ్వని లేకే యొకవేళ నోజనని! సంభాషింతు; వాయంద మొ
క్కనినే తన్ను; నలంకృతాత్మవగు నీగానమ్ముతో లాస్య మీ
జనలోకమ్మునె తన్నఁగల్గు నదియే సారస్వతంబన్న; నా
ధ్వని లేనట్టి దదెట్టిదో తెలియ సాధ్యమ్మానె? వాగీశ్వరీ!

85

* అనుగబుట్ట నీట నడుగంటఁగఁద్రొక్కినఁ జేలిపోవు; అ
ద్దానికె బొక్కపెట్ట, నదె దారిని నీరముసొచ్చి తేలఁగా
నీసటు, నీదు ధ్యానరతి యింతగ నచ్చిన మానసమ్ము, నీ
లోన నడఁగు లాఘవవిఘ్నలగుణమ్ములు మాని, మానదా!

86

* నీదయ నొందు ముచ్చటను నిత్యమనోరణమాను; దానిలో
నాదె జయమొక్కప్పుడయినకాబలు గెల్పులు దానివొట, ని
క్కేదము నొంద కీవు కృప పేరిచి యిచ్చిన “సాహ”మస్త్రమే
యూఁడి గగిండుకొంటి విజయోన్నతి, నాజ్ఞను నిల్చి, అంబికా!

87

* ఉమ! నీదాసుఁడు నై జశీర్ష మొక విద్యుచ్చక్తి కేంద్రమ్ము, హ
స్తములుం జూపులుఁ దత్ప్రసారణకృదధ్వజేణులై యొప్ప, లో
కము మేలొంద న చూచు; స్వార్థపరదీప్తోమాత్రుఁడై పోఁడు; నా
జమొ, నీయూఁమొ? తొంటి సిద్ధుల కథల్ సత్యము తార్థాణముల్.

88

* నీతరునాకటాక్షఁజనీకర కాంతులలో మునుంగ హ
క్తి కతమస్సు నాపయిని రేఁగని నాళులె నాకుఁ బున్నమల్;
చీకటా బల్లుకొన్నటు హృషీకబలమ్ములె, నిస్తలంపఁగా
నీక కలంచు నాదినములెల్లను నాకుహువుల్ కళాపతీ!

89

* అరువది యేఁడు తేదలఁచి, యారసి, పెద్దలఁగొల్చి, దేశముల్
తిరిగి, కృతుల్పఱించి, విని తేల్చిన దొక్కటె - నీకృపంగనకా
బయలకు మేలు సేయుట యుపాయము; దానిని మాని, జ్ఞాని యీ
నరుఁడు మహాత్ముఁడన్న నుడి నమ్మను నమ్మను నమ్మ నమ్మికా!

90

♦ నీకార్యములు నీదుస్పృష్టి కెపుడు మేల్పేయుతే కాంది, నా కీకాయాప్తియు న.దుకే యనుచుఁ బ్రార్థింతు న్నినుఁ; నాకు నో లోకేశీ! యెదు మేలుసేత వెరవులే సూపంగ; నాకయ్యజే సాకల్యమును బ్రహ్మసౌఖ్యమనుచుఁ నుత్పత్తితో నుండెదఁ.

91

♦ మాతృకటాక్షమే తగిన మందనుచోట, నమాని నాచు, ని న్నాతురలోకసౌఖ్యమానకై శ్రమపెట్టుదు; బాస లాతి మే లేతయు నీదు గొప్ప నిరసించు నఘాత్ముని వెట్టిమోము, నీ పూతపదమ్ము వైపగుటె ముఖ్యఫలమ్ములు గాఁగ; శాంభవీ!

92

♦ సడలఁగ నీక నిన్బొమల సందున నిల్పఁగ నొక్కొకప్పు డే నడుగకే నాహితంబరసి, యవ్వయు నివ్వయు వీణ మీటు న ప్లడరెడి ప్రేమతోఁజెవుల నల్లన నూఁదెదు; నీదు బిడ్డపై నుడుగని ప్రేమకుంగుఱుతు లుండునె యింతకు మించి? భారతీ!

93

♦ గదులను బేదవారలను గవ్వయుఁగోరిక మందులిచ్చి, ని ర్గమలను జేయఁజూచు పని, కన్నులు మోడ్చి స్థిరాసనమ్ముపైఁ గదలక జాపముం జలుపు కార్యముకింటెను జిన్న గాక, నీ దు దయ గడించు మార్గమని తోచును జన్మరుజాపహరిణీ!

94

♦ క్రుంగును బొంగుఁగన్నడవు కూర్కున; స్వప్నముసందు మెల్కువం దుంగనవచ్చు; నాయనికి తోచెనె తోచదు కూర్కునందు, భ క్తింగడు నిన్నుఁగొల్పుతటి, గేవలభక్తునిఁజెంతకీడ్చి పా లంగుదువంగ వేళ యదె లాగునఁదోచును, భక్తవత్సలా!

95

అమ్మంటున్నాను, నోవదీశతిని, గేహంబందు నీశక్తి సల
వన్నెచాలును నిస్సరించి, జడుడౌ వైద్యుండు నేనంశులూ
వొక్కొక్కొక్కరు? ఒక్కసారి భవదున్న న్మాతృమంత్రముతో
నీశక్తి లున్నావని జీవనావధముగా మంటేల? సర్వేశ్వరీ!

96

నీకులు బోలిచి మంచి మందు లిడినకాదేలంహొకం; డొక్కడే
మందు వేరయి వచ్చు; మందు తినకే తేలున్నతొక్కండు; నే
నీ దంకాదు కన్నగోలు మిగులై, వ్యాధిప్రళోపప్రళా
ప్రళయశీలమగునావిశేషకతి నిర్ణతములా; కాంభవీ!

97

అమ్మనా! ముగ్గురు ముగ్గు వేసరక శ్రీమాత్రంఘ్రినిరేజరా
నీ కన్నతల్లితా బుధిక, సకలభాత్రేదివ్యసాందర్యవా
నీ కన్నతల్లి మహావీర్యిని మనుచుక ధీరత్వముంగొల్పి, ముం
నీ కన్నతల్లి మహావీర్యిని మనుచుక జంతాబిలో; నీశ్వరీ

98

నీ కన్నతల్లి మహావీర్యిని మనుచుక కమ్మిని బోలి, సృష్టిలో
నీ కన్నతల్లి మహావీర్యిని మనుచుక కమ్మిని బోలి, సృష్టిలో
నీ కన్నతల్లి మహావీర్యిని మనుచుక కమ్మిని బోలి, సృష్టిలో
నీ కన్నతల్లి మహావీర్యిని మనుచుక కమ్మిని బోలి, సృష్టిలో
నీ కన్నతల్లి మహావీర్యిని మనుచుక కమ్మిని బోలి, సృష్టిలో

99

నీ కన్నతల్లి మహావీర్యిని మనుచుక కమ్మిని బోలి, సృష్టిలో
నీ కన్నతల్లి మహావీర్యిని మనుచుక కమ్మిని బోలి, సృష్టిలో
నీ కన్నతల్లి మహావీర్యిని మనుచుక కమ్మిని బోలి, సృష్టిలో
నీ కన్నతల్లి మహావీర్యిని మనుచుక కమ్మిని బోలి, సృష్టిలో
నీ కన్నతల్లి మహావీర్యిని మనుచుక కమ్మిని బోలి, సృష్టిలో

100

◆ చెవులను హోదు, కన్నులను జీకటి బ్రహ్మబింబు పోటు, వే
డివలని కద్దులు లెవ్వలువడె న్నినుఁ బ్రాణనిరోధకర్మతోఁ
దవిలి భజింప; ద నిఁగని దక్షిణుడంచునొ, జాలిలోనొ, న
న్నవనమొసచ్చిపట్టి కరుణార్ద్రత మిర్వచు, చక్రవర్తిసి!

101

◆ పొదిచేపకాడిలిచేతగువ్వదలిక్రేపుస్థల్లిదప్పిచ్చుచో
మదినాదూడకుఁగల్గుసంకటమెముమ్మాటోను, చక్రేశ్వరీ!
మదినడ్డకబహిరాస్యమైనపుగుసమృక్తాపమేలేనివా
నిదిధ్యానింబనుటెట్లు? వాసుయెదలందీపింతువేయెన్నఁడే.

102

◆ నాటకపాత్రధారణనునకజిననాడొక పెట్టి, ఇర్వరేం
డేటినొ? గొప్పయంచభినయించి గ్రహించితి; సయ్యో! మనదే
బూటకమంచు; నాడె పవీబూనితి నీనుతు లల్లుచుంజగ
న్నాటకసూత్రధారిణిఁగనంగడు నక్కటతో నటేశ్వరీ!

103

◆ త్రికరణశుద్ధితో గురుఁడుదీర్ఘకృపానుని నెప్పు హస్తను
స్తకయుతిఁజేసి నీమనువు జాన్తున వై చెనొ, నాఁగినుండి, యం
గకమున మాటలో మది నొకానొక మార్పది నాకె వింత; దీ
నికీఁబరసాక్ష్య మెట్టులగు, నీవును నేనును గాక, శాంభవీ!

104

కన్నులఁజెమ్మలూగుటయుఁ, గతము గద్గదభావమొంది, మే
న న్నెటి పుల్కరింతలగు నాటి దశందలపోయకన్న, నేఁ
డున్నను నొక్కొకప్పుడు కడుంగడు లోఁగొను నాయనస్థలో
నున్నది నేనొ? నీవొ? మఱి యొక్కటొ? యీముడి విస్స, మంచికా!

105

కోరి ముందు; నాకొక చకోరజనిక దయచేయు; మన్యమూ
 హరిమూ మాని, విష్ణుపదమందుఁజరించి, మహాకవీందువి
 త్తొమ్మిదైన చిద్దగనచంద్రికఁగ్రోలుచు నికబరాకళా
 గా నున్నట్లు చేకతను గాంచి సుఖించెద నమ్మ! చిన్నయీ!

106

నీ మాత్మీయ నీ వదార్చనమహాసాభాగ్యలాభంబు, లీ
 నీవనింకేది నటన్న సూక్తి నిజమైనక మేలె; భోగ్యమ్ము ని
 చ్చరి ముతున్నను మేనొసంగు; మది కళ్యాణమ్మె; నీసేవలే
 పొందునట్టి, సుయోగ మయ్యదియుఁగాదో, దుఃఖవంబా? శివా!

107

అవని దివి లెంతముల, నన్నట ధ్యేయపు గాఁగ ధ్యానగ
 ధ్యేయగ నుండినట్టి కిచ్చ ధ్యానము దేనిని గూర్చియా నభి
 ధ్యేయింపఁజూచుచు నీయని నమ్మిన ముగ్ధుల మమ్ము శాక్తబం
 దులము నీ ముగ్ధుల నీమతోఁగని బంధము లూడ్చుమా, శివా!

108

నీ ముఖదేవు, యొక్కపుడు నీ జాపమ్ము మంత్రార్థభా
 వననీ నీమము; నామ నాపడెడి తీవ్రకోభ మేమిందు; భో
 వానా - యిందిను, నీద పట్టను, నమ స్తవ్యాపృతుల సచ్చు; నిం
 దను నీ నీమ నీమ దాసుని పరీక్షాకాలమంచేడ్చెదక.

109

నీ శక్తి నీ నిలయాఖ్యకు వెట్టి మొగాలు, వల్లకా
 ధ్యేయి చెప్పి, యచ్చటికె యేగి దవమ్మొనరింప, సిద్ధి సి
 ధ్యేయి యచ్చచేసి పెడదారులు ద్రొక్కి నశింతు; రాశ్మకా
 ధ్యేయి యచ్చశోభముల నాశమటంచెఱుఁగంగ లే, కుమా!

110

దాత్రము సర్వసంకటలతాతతి కంచును సార్థమైన గా
యత్రినె చిన్ననాడిడుదు; రయ్యది శాక్తము కాదె? గుప్తగా
యత్రి భవన్మనుప్రవర, మయ్యది చేకొన శాక్తుడండ్రహా!
చిత్రము, నీకృపణ బెడసి చీకటిలోబడె లోక, మంబికా!

111

నీ పదపూజవేళ విధినిశ్చితముద్రల పంక్తిజూపి, ని
న్నేపదిసార్లొ పిల్చిన నడేటికొ చూపెమ మానముద్రనే;
చూపకు మార్గికి ములను; చూపు మయత్న సుసిద్ధమైన వే
లో పది సాత్త్వికములని బోధము చేయనొ? చిత్స్వరూపిణీ!

112

చేసెడి నీ జపస్తుతులు చిన్న వె యైనను, నర్థయుక్తితో,
జేసిన యప్పుడే యవి సచేతనమా; నటు కానిచో వృథా
యాసమె యంచుడమ్మలకు నమ్మరొ! సాధక చక్రవర్తి నీ
దాసుడు కాళిదాసుడనె; దాని గణింప రజేమి పాపమో!

113

అన్యముపై మనం బరుగనట్లు జపింతమటన్న, మంత్రచై
తన్యము పేరి యర్థయుతి తప్పదు; దాన మనఃప్రసాదమా,
ధన్యతఁగాంతు, రమ్మఁగను దారి యదే చుడి; దాని కిందు ప్రా
ధాన్యమటంచు నేడ్చినను దాని గణింప రజేమి పాపమో!

114

సాహంభావవిశుద్ధసాధకులకు సారూప్యమిచ్చునాఁ
డాహా! “నాసతి యెవ్వరిందని” శివుం డన్వేషముంజేసి, స
మ్మోహంబందని యానవాల్ గను, మున్ను న్నివే ప్రేమణ భవ
ద్దేహార్థం బతికించుకొంటివట తద్దేహార్థమందంబికా?

115

నీ రత్నమును దెల్పు శ్రీపదముతో నిత్యార్చయకా జేవియే
 నీతోతా? పదనూద్యవుండు బలిరా! నీ నత్తి మట్టాడుటా?
 హేరత్నముల పని మాకెలు విడుక హృద్గ్రంథి? మేలెంచి భా
 వించుట! పడగొట్టు, సాధకతనూజార్థముగా; శ్రీగురూ!

116

మా పిల్ల బిచ్చగాఁడెటులు రౌప్యార్థగడించె? గడి
 పడి యిద్దఱు నచ్చటక బరసుఖశ్రీ నందలేరే? శ్మశా
 నముల పాదములయ్యె? నిట సంధానించుకొనా రహ
 స్యముల నాకపపుత్ర పాలి కొరులా సాయించువా? రంబికా!

117

నీరాజ్య పీఠ; నియనుఁగు మంత్రిన్నను; లోతుమియా?
 నీరాజ్య పీఠాధిపత్వదనపశ్యత్వము లీడేతె; ని
 రాజ్య పీఠ సత్తు లేదు పెనుదారిందొక్కచో; నీదు న
 రాజ్య పీఠ పీఠము: స్వీదనుచూ, గాయత్రి! గేయప్రధా!

118

నీరాజ్య పీఠ పీఠానిని! పద్మిల! మన్మనోమథు
 నీరాజ్య పీఠ పీఠము: పీఠరందభ రాంబుజ మందుదాక, ని
 రాజ్య పీఠ పీఠము తునుగుఁగాన సహస్రదళాంబుజాతసం
 నీరాజ్య పీఠ పీఠ మోమధుమతీ! యెటదెల్లనా, దీనదీనమై.

119

నీరాజ్య పీఠ పీఠానిని, చలనమందని పున్నమచూపులోనా, పా
 నీరాజ్య పీఠ పీఠానిని, నిను నారయ లేని దీనమై దుర్దిన
 నీరాజ్య పీఠ పీఠానిని, యొక యుత్తమ తేజము గానా, మంత్రరూ
 నీరాజ్య పీఠ పీఠానిని, పాయక యన్ని యవస్థలందునుక.

120

♦ ప్రతిపన్నుఖ్యః శానిధానమయి, శశ్వత్ స్థాయయై, 'సాద'నా
స్తుతవా నీవు సదాశివాఖ్యపరవస్తువ్యగ్రవై, చంద్రికా
ప్లుతసాధాగ్రమునందు నిల్చుతఱి మీపూతాంఘ్రులన్నుని, నా
స్థితియే నేనెఱుంగంగ లేని సుఖమండే తేల్చుమమ్మా! ఉమా!

121

♦ సరదాతో మెఱుమట్లు పద్మవనిలో సంచారముంజేయు, ని
న్నరయంబాలను గాని, కల్పవనిలో నాత్మేశుతో నున్న నాఁ
డరయఁలేనటే? నడ్మ మీసుతుఁడనై యాశుకర క్తంబు నీ
చరణద్వంద్వమునందు లీనతను గాంచలేనె? చక్రేశ్వరీ!

122

♦ సురవరవందితా! త్రిపురసుందరి! త్వద్భజనాప్తి ప్రాణికి
జరమభవమ్మనందె, యను సాధువచస్సును నమ్మి మ్రొక్కెదఁ;
ఎరగుట లేదు నీకు నిజమింతయు వెన్నటి పుట్టులందు; నీ
కెరగుట యుండదీంక; నిపుడే కయికొ మ్మిడినన్ని జోతముల్.

123

♦ తన పని యన్యబాధకవిధమ్మన మూటిన వెంటనే కనుం
గొని సవరింపకున్న నొనగూడును మచ్చ యటంచునో, సృజిం
చిన మల వేడి తగ్గఁబయిఁజెట్టుల దట్టముగాఁగఁబెంచి, చ
ల్లని వలికెన్నొ కొండసెలలఁ సృజయించితివమ్మ! నేర్పునఁ.

124

♦ అతికఠినాద్రాజతనయాత్వము నొందిన నీదు మానసం
బతిమృదుతస్వహించుటది యబ్రమే? పార్వతి! నీదు సృష్టిలో
సతిమృదులాత్ములందుఁగఠినాత్ములు పుట్టఁగఁబన్నినట్టి నీ
యతితరమా వ్యతిక్రమము లస్వయసిద్ధములా? మహేశ్వరీ!

125

* మనుజు తెప్పల్లోల ప నొక మందరి కావలెఁగాని, పిల్లికే
దొ సలక గల్గ, గడ్డి తిని తోడనె క్రక్కిన మానునంచుఁజె
ప్పిన దెవరమ్మ! నోసలకు విశ్వవిధాయని! నీవె నీదు స
జ్జనపరిక్షణక్రమవిచారము చేయుచునుందు వార్ద్రవై.

126

* నినుఁడల పోయి వేళ యని నిద్దుర లేపెడి యెట్టజుట్టువుం
జునకిదె జేజె; తిప్పు ములు చూపని సద్గుటికారమట్లు చే
ప్పిన దెవరమ్మ! నీ యఖిలసృష్టికి మేలె ఘటిలునట్లు చే
యిన దొకటున్న దే? పరదయాకరి! శ్రీకరి! కుక్కు-శేషవరీ!

127

* చూపి యిడి కొన్ని జంతువులకు, రేచీకె కొన్నింటికి
చూపు న్నట్టింటి చూపునిడి కొన్నింటి న్దమింబోచు నీ
నీ చూపుచు, "సృష్టిలోపల వెలి స్వీక్షించి రక్షింతు నే
నే నా" యంచున దెల్పుచుంటు కే ప్రదర్శించితే ము? లీలావతీ!

128

* నిను బాగుంచు నొక్క తొట్టదీని సుభానించి మోదించుచు
భుజించు నాట్టికదావసిద్ధినను నాకన్నటి మిన్నేట, మ
న్నమా వెళును, నన్నుఁగూడుకొని సున్నానార్ద్రవా లండఁద
న్న వికిక! గుఱుతించు పెట్టనుభవంబుక జెప్పవే, శాంభవీ!

129

* ఎక్కడఁజేనువలి కొనలె తదొ యక్కడఁగాలు పెట్ట; విం
క్కడ మచ్చురాలు తలయెత్తునొ యక్కడ నిల్వనొల్ల; విం
క్కడి భక్తికి స్మరినమేర్పడు నక్కడఁగాపుదింప; వీ
క్కడ నుంచు, వేడ సుగుణోన్నతి మూఁగునొ, యాడనే; రమా!

130

♦ హారుఁ జేపట్టఁదసంబు నూను తటి నొక్కాకై నఁజేకోని ని
ఘృతంబూని యపర్ణవైతివి; ననుకొ శోధింపఁగా నేమి, యీ
నరజన్మంబిడినావు; కష్టతపముంగావింప నేనోప; నే
కరణిజూచిన నీకపర్ణుడను నేఁగాఁజాల; లైలాత్మజా !

131

♦ నీమృదుపాదపద్మసుధ నిచ్చలు నంగముఁజెమ్మచేయ, నీ
నామసుసర్ణమాత్రములె నమ్మికఁతోఁదిను మందు గాఁగ, నా
యామయ మూఁప్పుచోట, గుణ మల్పమె యాటకుఁగారణమ్మ నీ
ప్రేమసుధానుపానమది వెల్లి పడంగనొ యేమి; పార్వతీ !

132

♦ ఖ్యాతి గడింపనీ, కడు మహాత్ముఁడంచు జగమ్ము కొల్వనీ,
నీతులు పల్కనీ, జనని ! నీ నుడియా శ్రుతి నీవుగా నెవం
డేతటి నెన్న కే దవుల నేగు చహంకృతి రెచ్చి పల్కునో
యీతఁడు భూభరమ్మనుచు నప్పుడె గుండెగిరింతు; చండికా !

133

♦ అపయశమున్నచోట, సుత నమ్మి గడించెడి చోట, సత్యవా
క్కపగతమైన చోట, శరణార్థికి భంగము గల్గుచోట, సా
ధ్వపకృతి యైనచోట, సదయాళుత మీఁతెడి చోట, మన్యు వి
త్రపమయి పోవుచోట, లలితా ! మఱుఁగొదవు; శీలమోదినీ !

134

♦ ఆఁకటి బాధ బీదకు, ధనాధ్యుఁడజీర్ణుఁడవు; పేదకు
దోకము లెంతో మంది; ధని తొయ్యలి గొడ్డుది; గానొనర్చు నీ
పోకక యర్థనంతమె ? విభుత్వము కద్దను బెట్టె కాని, ని
ర్వాకులమౌచు నీదు ప్రజ భాసిలఁజూడవజేమి ? ఈశ్వరీ !

135

♦ అమ్మతస్యందిసరోజరాజమే కదా, అమ్మా ! భవత్పాద; మ
య్యమ్మతమ్మే కద నీదు నామ; మని బాహ్యభ్యంతరాస్మచ్ఛరీ
రము సిక్తమ్ముగఁజేయకుంటెపుడు ? నోరకామందులే మ్రింగి, రో
గమడంపకదలకొన్న నీ నుతకటాక్షంబేది ? చక్రేశ్వరీ !

136

కాలీ ! యంచును బూజ సేయువఱకే కాలీత్వముం బొంది, మా
మ్రోలన్ని లెచ్చద; 'వమ్మ!'యన్నపుడు మాపుత్రత్వ మొందుండి, యా
పై లుప్తమ్ముగు నద్దియుక; బిదప నాద్వైతమ్ముచూ జాటు; నే
నే లేనప్పు డింకేమగుక ? జనని ! చణ్డీలీల యింతే కదా !

137

తన మెయి సబ్బుతోఁ గడిగి తాల్చు మడుంగుల; నింట ధూళిమా
ర్జన మొనరించి యాసనము సర్దుకొనుక; నినుఁబిల్చి మానసా
సనమున దుష్టవాసనరజస్సుఁదొలంపని భక్త వేషియా
తనయుని పూజలెల్లను వృథాకదె, నీవట లేమి నఁచికా !

138

అమ్మ ! మముం గలంచు పరమాపదలొ దొలఁగింపుమన్న హా
జమ్మలఁగూడి, మేముఁ "బరమాపదఁబెట్టకు" మన్న యట్టి వా
క్యమ్మున "అమ్మ నేమిటు యన్నదె మా పరమాపదర" ఁప
ర్థమ్ముల నీకుఁదెల్పు నపరాధము సైఁపు; పదార్థరూపిణీ !

139

దినదిన మంగుళమ్ము కొలఁదిక దఱుఁగొందు వివేక మొక్కటే
జనకులఁ బూజ్యులక దృఢము చాడ్చునఁ జూపెడు; నట్టి చిత్త మే
యనువున నీయెడందిరుఁగు నమ్మరొ ! యమ్మతనమ్ము పుత్రా
వనకృతకృత్యతాఫలవిధంగక మాటది ధర్మమా ? శివా !

140

మన బాంధవ్యదృఢత్వముందెలియకే మన్నాడఁగొన్నాళ్లు, నా
చిననాడెట్టివ సంధెవాక్కు నుడుల జింతించి యాధార్థ్యమున్
గని, నేఁచిల్చిన యంతఁగాదనక రాకలో పోకలుంజల్పు నం
బనుగా నెంచి, యభిన్నతన్ దెలిసి సేవల్పానితన్ శాంభవీ!

141

అలవడి పోదుమేమి, యెవరై నను ధారుణి నెన్నిదంగముల్
దలసడ మ్రొక్కిరే; నపుడు తప్పునె? నీకిటు లెక్కలేని భ
క్తు లెరఁగువేళ; నంగములతో మనసున్నదొ లేదొ చూతు, వా
తేలివి హుళక్కి మాకగుటఁదెక్కలిఁజిక్కుటఁదప్ప దంచితా!

142

తనతో వెన్నుఁడు లక్ష్మీకిన్ గరుడుపైఁదావిచ్చునట్లే, విరిం
చనుఁడున్ వాణికి నంచవెన్నున నెడన్ గాన్పించు, శంభుండు నీ
కునుఁజోటిచ్చు వృషేంద్రు వీపుపయిఁ, గొంకుం దీర్చుమా; నీదు వా
హనమా సింహము నెక్కనీయ విది మర్యాదా? సతీతల్లజా!

143

అనపాయాష్టక శత్రుఁడొక్కఁడును, భార్యయుగ్గుఁడొక్కఁడు, నీ
తనుజాతులే; గురుశంకరుండెటులు నిర్ధారించెనో నారలన్
వనితాసంగ మెఱుంగరంచు గురుభావమ్మింత గుప్తమ్ముగాఁ
గ నెటుల్ శంకలు తీఱు, మా కఖలమాతా! తెల్పవే, శాంభవీ!

144

కృప నీలత్యము నక్షరక్షణమునం గీలించి, యీ నీదు యం
త్రపటుత్వమ్మును గాచితేఁజెడదు; వ్రాత లూర్పులు న్నీసుహ
త్వవిప్రతోక్తివికాసముల్ చలువ శక్తంబొను; గాయత్రి మా
త్రిపురాదేవి సుసార్థకాఖ్య యను కీర్తిబొందు దీవున్; శివా!

150

గోరికఁజంపఁగోరుటయుఁ గోరిక కాదట ! నీవు జాగతా
కారము నొందు హేతువది కాదట గోరిక ? మాకుఁదప్పు నే
గోరిక పుట్టినకా ఫలముఁగోరసి దానిఁగఁజూచితేని, నీ
గోరికఁబోలి నాదియు నకుణ్ణ మకుత్సిత మకాను, శాంభవీ !

151

వెలపలి యంతపీఠమున విఘ్నహరుండగు నొక్క యన్న, దా
పలి తొడపీఠ శక్తియుత బాహుఁడు రెండవ యన్న యుండఁగా
శలమెది నాకటంచును విచారము లే, దిఁక విఘ్నశత్రుహ
స్తల కడవాడ నైనపుడు నాకెడ నీ హృదయమై; అమ్మరో !

152

చేయను, జేయకుండఁ దొలి చేసిన దానిని మార్చ, శక్తవీ
వే యని శాస్త్రదృష్ట; మిపుడేగదె నీదు కరాంగుళీయకం
బాయజు కంటఁబెట్టి, భవదాజ్ఞగఁబూర్వము నానొసంటఁ దా
నే యహితంబు వ్రాసె, నది యిప్పుడ దిద్ద నొనర్తుఁ జండికా !

153

శ్రీతులంబ్రోచెడి కార్యమంచుఁగడు ; ర్జిద్రంబు నీ దీక్ష; దు
ర్మతితో విస్మృతిఁగూడుచుంట నభుకార్యవ్యగ్రుఁడి విడ్డ; సం
స్కృతి నీచేతిది; పుత్రశిక్షణము నీకే చెల్లు; నీమేలె నే
నతిదీనంబుగ వేడుకొందును; పరాకా ? తల్లి ! జ్ఞానాకృతీ !

154

ప్రోచుట నీదు వంతు; విసువుందలపోతల నొడకుండఁ జే
సాచుట నాదువంతు; నిజసంతతి దైన్యము నొందుచుంట నీ
యాచితి కెంత లోటా; యగయక భవదాకృతియైన సృష్టిలో
దాచక తెల్పుదీపరమధర్మమె; దానిని గాచుకొమ్ముమా !

155

♦ పెట్టిన తెల్వి కొంచె, మొక వేళ నడే తలక్రిందు చేసి చే
పట్టిన దివ్యటింబలె విపత్కరమౌటను గంచు, నీది కా
నట్లుల యూరకుఁజుటది న్యాయమె? బిడ్డకు వస్తువిచ్చి యె
టెటులు వాడుటో తెలుపవే యవివేకికి? బుద్ధిరూపిణీ!

156

♦ ననుఁగన్నమ్మగ నిన్నె చాటుకొనుచుక, నాయాభిజాత్యోచిఁ
మ్ము, నదీనమ్మగు సాధుమార్గమున నేబోకున్న లోకమ్ము న
న్ననడే నీచుగఁదల్లి! నీవె సకలాంతర్వృత్తిగాఁ బలుక ప్రా
మినుకుల్ సత్యముకావె? తిప్పకొను నన్నెల్లారి, రాజేశ్వరీ!

157

♦ తలుపు ల్లాశమా లొప్పనట్టివి, నవద్వారమ్ము లున్నట్టి, యీ
యిలు సూపించితి వుండువంచు, జననీ! యే నెట్టివాఁడైనఁజో
దుల నడ్డంగలనా? ప్రధానముగు దారుల్ వెండు మూయించితే
ని లవస్య వ్యజలేక, యిందె నిలుతు న్ని సేవ లే చేయుచుక.

158

♦ నీడను బాతెపెట్టమని నీకు విధించితి నన్నయట్టు, లీ
పాడు తలంపుల న్గడపుపాటు విధించితి; సృష్టిచేసి కా
పాడుదు, లోనకీర్తు నను నాట తలంపుల కాల్య కాదరే?
వీడదు నిన్నె; నిన్నెటులు వీడు? ఉపాయము నీవె చెప్పవే.

159

♦ ఇంతటిదాఁడేజేసినది యెంతయో కాదు లవంబు; తల్లి కొ
త్వెంతయో లెక్కయన్నది; మతెన్ని యపాధుల నెట్టి విచ్చినకా
జింటిలనమ్మ! “మెచ్చితిని సేవలకు నిద్దనాడ నిన్ను” న
న్న తకుఁబంతగింతు నధమాధమ పుత్తుఁడనౌట, మొండినై.

160

♦ ఇంటిని వీడి పోడు, గ్రహియింత మటన్నను గానరాడు; ము
క్కంటి నొసంటి కంటి తెలుఁగాల్చిన నాఁడు దయార్ద్రదృష్టితో,
గంటివి తల్లి! ధ్యానికపకారముఁజేయునటంచు నెంచలే
కంటిపి; కామచోరగతికుఁతనముంబొనరింపు మిప్పుడే.

161

♦ వనితల చేతి బొమ్మనయి, వాంఛల చేతులలోని బొమ్మనై
యెడయక యాడినట్టి మణిపీఠుఁడటంచును వీడకమ్మ! ఆ
వెడవెడ యాటలందు నిను వీడని నాచరితమ్ము గంగలోఁ
బడు కసుమాలమై పరమపావితమే కదె; సర్వసాక్షిణీ!

162

♦ బెల్లము గల్గు చోటు కనిపెట్టఁగఁ జేమకుఁబెట్టినంత జ్ఞా
నోల్లసనమ్మె పెట్టిన, వృథోద్యమి నై పరతత్వసిద్ధికై
తల్లడ మొందువాడనట! తల్లి! భవత్కృప యిప్పుడైన రా
జిల్లఁగఁజూచితేని నినుఁజేరనట పసిపట్టి? యీశ్వరీ!

163

♦ ఏడుపుతోనె పుట్టుటయు, నేడుపుతోడనె చచ్చుటన్న, నా
యేడుపె నడ్మదెల్ల నన నేమిటి కబ్రము? కన్నుమూసి ని
జూడఁగ వచ్చు కన్దదుల పోనలు కారెడి నాల్లె, తోచ రా
వేడుపునాళ్లుగా; సుఖమయీ! యవె మా కనయమ్ము నీయవే.

164

♦ జగతిని నాడు పోకడలు చప్పఁగఁజర్వితచర్వణమ్ముగా
నగపడ నోడ్చు నాబ్రతుకు నందము, గాబున మున్దు తోటయై
వెగటనిపింప, మల్లి చొర బీతయి, నీదయపేరి ప్రొద్దుచేఁ
బొగయివమట్లు వేయడఁగి పోవనె కోరెద, భక్తతారిణీ!

165

♦ అనుకరణమ్మున న్వలితియా ముదమందుచు, మింటఁజేలులం
బొనరుచు డాబుతోఁదిరుగు పుట్టువొసంగక, గోవుగానొ, భూ
జనిగనొ చేసి, నీ తెలివొసంగియె యున్నఁబరార్థనిష్ఠతో
మని నినుఁజేరి, యీదెసకు మళ్లుదునే మఱి తల్లి! శాంభవీ!

166

♦ నెత్తుటి బొట్లతో సరిగ నిల్చిన వీమెయి నాదొసంగు; లు
వ్వెత్తుగ రెండిటింగలిపి యేర్చుటె మేలగు; వేలు వేటటం
చెత్తులు వేయుదేని, మెయి యెత్తుట మల్లియుఁదప్పదంటె? యీ
బత్తుఁడు నీపదాంబుజము పట్టుట యిందుకె కాదె? ముక్తిదా!

167

♦ మమకారమ్ము శరీరహేతుపను నమ్మాన్మోక్తి నే నమ్మి, నా
మమకారాహమిక ల్దొలంప నిను సంప్రార్థింతునే; నట్టిచో
“మమ మాతా పరమేశ్వరీ సకలసంపద్దాయినీ”యన్న ని
త్యమమత్వ మొడలించినన్ మఱల మేలాల్పన్నదంటె కదా.

168

♦ చల్లని తల్లి! వేములను జాటుచు వెల్లిపడంగ నీకు; నా
యల్లమెఱుంగుదీవు; భవదుద్ధరసత్కృప నేనెఱుంగుదున్;
మెల్లఁగ దిద్దగాఁదగును నేరములున్నను మొట్టి మొట్టి; నా
తల్లి మహేశ్వరేశ్వరి కదా యను ధైర్యము వీడనీకుమా.

169

♦ మృగధరు హానివృద్ధులకు, మేదిని నిల్చు సముద్రవారికిన్,
ఖగతిఁజెలంగు గాములకు, మ్మోతలమందగు భూతిరాజికిన్
జగతిని సస్యపాళికిని జక్కని లంకె బిగించు నీడు ప
న్నగడలు సృష్టిరక్షణవినోదములే కదె; విశ్వసర్జనీ!

170

♦ జననీ! చిత్రవిచిత్రరూపమగు నీసర్గం బడెఁజైనదో
మనుజుల ముచ్చటలు నెన్న లేరనుట ముమ్మాట బ్రహ్మా; దీనిఁజే
రని యట్లుండియుఁ జేరి, నాయొకపునై రాజిల్లు నీవేని, సృ
ష్టినిదానమ్మెదో తెల్పు లేవో, యనుచుంజింతింతు; కామేశ్వరీ!

171

♦ పిడికిట మబ్బులంబిడిచి విశ్వముఁదన్నుదు వానరూపునన్;
పడఁకులఁదొల్చి తెచ్చెదవు వాఁగుల; నంతనె నీటి తిట్టకున్
వడివడి దొడ్డి కాలనటు పంపుదు; విట్టులు గాసి యెంతయో
పడెదవు; నీదు పన్నుగడపట్లఁదమింగఁదె; లోకరక్షకీ!

172

♦ మున్నీ రెవ్వరు త్రవ్వి? రాకడలి పెంపున్నింప నెవ్వార లే
శ్శన్నిర్మించిరి? వాని కేతముల నేలావర్లు నీర్వెట్టి? రీ
విన్నాణమ్ము దురూహ్యా మోజనని! నీవే సృష్టిసంరక్షకై
పన్నంజాలితి, వేరి శక్యమిది? విశ్వాధార! విశ్వేశ్వరీ!

173

కాలాదిద్రుహిణాండముల్ సకలము న్గల్గించి యందుండు ని
ద్రీలా గిచ్చటు నుంచెటుంగ నిను నేమింపంగ నెవ్వఁడునుం
జాలండౌట నుమా! మహాయశమునున్ స్వాతంత్ర్యము న్నివె యై
పోలన్నీకె యశఃస్వతంత్రవదముల్ పొల్పారె నామంబులై.

174

♦ నినుఁబూజించిన నీదు లోకము, నిను న్గర్తింప నీచేరువన్
నిను నేవించెడి వారిఁజేరి పలుకున్ నీసాటి రూపంబు, నీ
తనువే యీస్థిరజగమంబనుచు నిన్ద్యానింప నినేరుటన్
గను నీభక్తుఁడు; వింత! యోజనని! ధన్యత్వమ్ము వేటున్నదే?

175

♦ వాగస్త్రమ్మున దండకాటవిగఁజల్పంబాలె నొకఁడు స
దోగప్రాజ్యము రాజ్యమున్; సమరభూముక్తాసుయోధాళిఁదా
నేగాసిం గొనకుండ లేపె నొకఁ; డీయెత్తెన్న, భక్తుండు నిక
లోఁగొంటు కదె; నేడసాధ్యమగునా లోకేశి ! నిన్మోల్చినన్ ?

176

♦ నిను స్వాధీనఁగఁజేసికొన్నపుడు సంజీవక్రియామారగా
స్త్రనికాయాత్మకవాక్స్వరూపిణివిగ్రా రాణింతు; వాకందువన్
మనుజుండెన్నక నేడు పన్ను నొక సంహారాస్త్రమే; నేను మే
ననుచున్నంతకు నాతఁడిట్టి శ్రమకే యగ్గంబగున్, భైరవీ !

177

♦ హరి యిచ్చంగొని తానె పుట్టు ననుటమ్మా ! నమ్మ; నెవ్వఁడు దు
ర్భరశోకాకులగర్భగోళవసతి న్వాంఛించు ? ఏవెట్టి య
ప్చరకోలాదికనీచవేషములఁదాల్చుంగోరు ? నీ యాజ్ఞకుం
బరిబద్ధుండగు చేతనుండగుట సంప్రాప్తించె నభ్యేషముల్.

178

♦ నవనాథాగ్ర్యశరీర వీవు; పరమానందైకమూర్తిప్రధా
న; వనాథావసశీల వీవు; సతతాంతఃపూజనవ్యగ్రమా
నవనాథాకృతి వీవు; భక్తజనతానంత్యప్రదానాడ్యవౌ
నవరాత్రార్చితదుర్గ వీవు; నవయజ్ఞప్రీత వీవమ్యతా !

179

♦ ఇమమలఁ బడ్డవాఁడు స్మరియించిన బీతెడలింతువమ్మ ! స్వ
స్థుఁడు తలపోసినన్ బరమశోభనబుద్ధి నొసంగు; దెట్టి శే
షడిసయినన్ దొలంపఁగల వారలికెవ్వరు ? మేలొనడ్చుచో
నెడగన వెట్టివారయిన నెప్పుడునుం గరుణార్ద్రచిత్తవె.

180

అమ్మా! భక్తులకెల్ల నీవె హృదయంబై యుండుటకావారి శ్రమే నీసుఖమాను; వారల యమర్షమే త్వదీయాతిరావమ్మా; వారి కృపావిశేషమె భవత్కాద్యణ్యమా; వారి వ్యమే నీయుడివోని మాట యగు; భక్తాకార! రాజేశ్వరీ!

181

హరి యొక పాలపాపఁడటు లబ్ధిని మట్టిదళంబుపైని, పురసిజముం గరాబ్జమునఁదాల్చి, ముఖంబుజమందుఁదార్చి, గుండలిడఁజిచ్చకొట్టి చిలుగుర్కలు గ్రమ్మఁగ జోల పాడి, యవరమునఁగాచినట్టి సుఖదాయిని, తాయిని నిన్నుఁగొల్చెదన్.

182

జయదా! కష్టదినాలు సౌఖ్యదములా సద్వేశలాచున్; బరాజయభీతుల్ జయహేతలాను; బలియా శత్రుండును నిమ్రతుఁడౌ; ప్రయతాత్మ నిన్నుఁగొల్చు భక్తులను సంప్రపాపింపరానట్టి వేది! యనంతమ్మగు శక్తిసంపుటము నీవే నన్; రాజేశ్వరీ!

183

నీవే యల్లినఁ జేమ బెబ్బులి యగున్; నీవల్లినం జిచ్చు నీతై వోవున్; జగదీశి! నీసెలవు లేకల్లాడ దాకైన; లోకావస్థల్ సకలమ్ము నీముదలచే నట్లట్లు సాగున్గదా; జీవీ! సర్వము శక్త్యధీనమన సందేహితుమే? చండికా!

184

నిను మా భారతదేశజాల్ కొలిచి 'పంచేమాతరం'మంత్రమున్ గొని యీ చిప్పస్వరాజ్యమే కొని; మాకున్ గొప్ప స్వారాజ్యవిఘ్నన నీవే? యపవర్గరాజ్యమును దెమ్మన్నన్, సరే! రాజ్యదాయిని! కాదన నేర్తువే జనని! మాకీ మంత్రమే చాలదే?

185

♦ 'వండే మాతర'మన్న మంత్రజపమే ప్రారబ్ధమై, రాజకీ
యాందోళాహవమందు గెల్చిడినదై యానందము స్మార్యై; నే
మందుండేనియుఁగాదనంగలఁడె? శ్రీమాత్రంఘ్రిసంసేవచే
నందఁ రానిది లేదటంచు మఱి సాక్ష్యమ్మేల? రాజ్యప్రదా!

186

♦ రామాంఘ్రిద్వయి సోకి కాన నొక తా రామాకృతిందాలై
శ్యామిత్రుండు సురాళి దద్దఱఁబ్రతిస్వర్గంబె కల్పించె; ఘో
రామర్షుండొక మాని సాగరుల నీతై పోవఁగాఁదిట్ట; నీ
వే మాటంగఁదదాత్మగాఁగలిగె నీవెంతైన మాహాత్మ్యముల్.

187

♦ మొదలిటి జన్మలందెపుడుఁబొందని నీభజనమ్ము, లేమహా
త్ము దయనొ నేఁడు కల్గ మఱి పుట్టువు లేదను నాప్తవాక్యమం
దెదఁగొతుకేల? వత్సరము లెన్నియొ చీకటినిండి యున్న యా
గదికొక దివ్యతోఁజనినఁగ్రహనఁజీకటి మాయదే? శివా!

188

♦ కామేశ్వరమహో, తదంకగతమో, కామేశ్వరాకారమో,
న మేనాముచు నీవె యిచ్చితివో, తానే సాము నీకిచ్చెనో?
నా మేమర్థమై తేల్చుకోఁదగని నేనా మీనికంబెంచు, టీ
మా మాయాపృతి వీడనంత కిదియే మా తెల్వితేటమ్మికా!

189

♦ కపటస్వాంతులు కాని యోగులు చిదాకాశమ్మునన్ స్వేచ్ఛమై
యపనీతప్రతిబంధులై మెలఁగ, సర్వాత్మైక్యసంధానుభూ
తివదంబందున నిల్పు దానవగుటన్ జేవాదిజేవేళి! నీ
యపవర్గప్రదసంజ్ఞ సార్థమగుఁగాదా; రాజరాజేశ్వరీ!

190

జననీ! ద్వంద్వసమాసమందు, శ్రుతిశీఘ్రవాక్కులన్, వడ్డు మ్రొ
కున నగ్రస్థితి నీది; వంద్యపదభిక్షుంజై ననుం దల్లికే
సతు లేయక తప్ప; దీవిధము భావింపంగఁ బ్రాముఖ్యమున్
జననీసేవక వేద మిచ్చెననఁగా సంజేహమా? శ్రీమతి!

191

రవియుం జుద్రుడు పంచభూతములు తేత్రజ్ఞుండు, నిర్నాల్గు నీ
భవు దేహమ్ములటన్న సర్వమును నాతండంటయే; నీవు నీ
భవు మేన నగమన్న భిన్నమగు నర్థంబున్నదే? అష్టమూ
ర్తివిశేషమ్ములు నీవె కాదగదా కాదే? శంకరాధాకృతీ!

192

జనకుని ప్రేమ మేయమును శాసనదీప్తికతోర; మమ్మ శా
సనమొ, యమేయవత్సలత జాటని మాధురితోడిదంచు, మా
కనుభవమకాట నిన్ను విడ - మైనను దండ్రీకతోరహార్దమే
సమను వారలుంగలరు కాదే? యభిన్నత నెంచి శాంకరీ!

193

ధనులై, రాజ్యరమాగృహీతకరులై, ధర్మజ్ఞులై, ప్రజ్ఞులై
మనుకంపామయులై, కవీశశశ్శులై, యాశాసరత్నీరులై
తనుజానందవిహారులై, సుతనులై, దైవారు వారెల్లఁద్వ
స్మనుసిద్ధిం గనినట్టి వారలె కదా; మాతల్లి! కామేశ్వరీ!

194

దినము న్నెట్టును రాత్రి; ఆదినమె రాత్రిన్నెట్టు; శుక్లమ్ము వెం
టనె శృష్ణమ్మును పక్ష; ముత్తరము వెంటవచ్చెడిదక్షిణా
యన, మీసక్రమచర్య నీదనఁగ వింతా! కాలచక్రమ్ము నీ
తనువై యొప్పుటఁబూజ్య, వోసకలమాతా! నీవె శాలీప్రథన్.

195

హరి శక్రాదిసమర్చితంబయిన విద్యారాజమే మాకు నా
దరువౌటంగనఁబడు పాతరహితత్వంబేర్పడున్; దల్లికిన్
సరి కాదే సుతకోటి పట్లనగు వాత్సల్యంబనన్దేలు; నీ
కరుణాదృష్టియు నీవలెన్ సతము గాఁగన్ జెలదే, తల్లిరో!

196

♦ అమృతము పేరె, కాని యెవరానిరి, చూచిరి లోకమందు?
దమహిజసత్ఫలమ్ములు సదా రసముటైడి నీదు పేళ్లు, సా
ర్థము లమృతాబ్ధిబిందువులు; తత్కణమొక్కటి నోటఁబట్టు వా
రమరసుఖంబు తుచ్చమనరా? మనరా మఱి గాని తావునన్?

197

♦ హృద్యము ద్వంద్వకల్పనమే, యేకము కాదని చెప్పి చూపన
విద్య వవిద్య వీవ యయి వెల్లుచు మంచియుఁజెడ్డఁగూర్చి సృ
ష్ట్యద్యమసిద్ధిఁగాఁతు వవియో, నినునంటవు; నీకు నశ్రులన్
బాద్యమొసంగు భక్తులకు బాధ నొసంగవు; విశ్వసరసి!

198

♦ లలనలఁదొల్త, వెన్కఁబతులన్, జత గూరిచి వృత్తులన్ ద్రిమ
ర్తుల మిథునమ్ము లొప్పుటయుఁ దొయ్యలి బాసిన పార లర్హపు
జలకుఁదలంగి పోవుటయు, జాయలనే గృహలత్సులంట, గాం
చ లలిత యగ్రసేవ్య శివశక్తి యనంగొతుకేల? పార్వతీ!

199

♦ మొదలున్నొదుది యుండు, నీకు మొదలే పూజ్యంబుగా నంతవే
య్యది? జ్ఞానాత్మికవౌచు సర్వమును నీవై నిల్చుటన్ శాశ్వతీ!
మొదలో? యంతమొ? ఆయనంతమువలెన్ బొల్పాడుటన్ సార్వమే
కుదురన్ నిన్ను ననంత వంచు శ్రుతి పేర్కొగలె; విశ్వేశ్వరీ!

200

శివుడన నీవు; శక్త్యభిభవజెల్లుదు వీవ; అవిద్య వీవు; విద్యవు; సమయాఖ్య వీవ; యది లాల్చిన దానవు; అత్త వీవ; దీక్షవు, నణిమూడు లీప; నినుఁగాదని వేటొకఁడేది? సర్వమైతిని; పరతత్వ మోభగవతీ! కనరాదిక మాటు వేటుగా.

201

తరగల నడ్డులేని బెడిదంపుఁబయోనిధిఁదూర, లగ్ని మిడ్గులును, బ్రాద్ధునందుఁగ శుకుల్వలె, నీమహదాదితత్వముల్ పొరిఁబారిఁ బారతంత్ర్యమునఁబుట్టు నణంగును, సాత్త్వికాంశవిస్ఫురణముతోడి నీయెడ నె, పో, ప్రతికల్పమునఁగు, సుందరీ!

202

మందనిసంపదజీదటిలి, మాను వ్రణ మ్ముకకోఁతితో ననన్ముందె వణంకి, యీవెనుక నోరిడి మందున, కావ్రణమ్ముఁగ త్తిందెఁగఁగోయ నోర్చిఁగొనుఁ; దీప్రభుజాహరళక్తి పేరి యానందరసాకృతిందనరినంగ దె నీవట; శక్తిరూపిణీ!

203

మాత! నినున్ 'సహస్రనరమా'యను మంత్రముతో నుతించు పాఠతటి మంత్రగర్భపరమార్థము నెన్నిన, సర్వమూల మీపైతి, వఖండవీర్యవు, త్వదాశ్రయి సర్వమటన్న బోధమై కాతరుఁడొన? యెట్ల కలఁగించిన దోసము వాని నంటునే?

204

రసమయి! నీయెడఁబొడ మె శమ్యబహుత్వవిలాస, మందుచే ననఁగె రసంబులెన్నో; అవియింతయె? తొమ్మిదె యంట యొప్పె? యారసములడతగు నీదగు విరాడ్రసమైన ప్రళస్తశాస్త్రమన్ రసమున, నంచెఱుంగుటయె జ్ఞాన, మదే రసరూప మంబికా!

205

◆ నేల వెలుగట్లు వెల్లు జననీ! తనయాదులు బంధుకోటియున్
జెలులును భృత్యులున్ గృహము తేత్రము కాయముసొమ్ములెప్పునన్
వలవక వీడునో, యపుడె పాయని మోహమయాంధకారమున్
దొలచి, కృపామయాత్మవయి తోడనే యండనె యుండు మీశ్వరీ!

206

‘వరద’వనంగఁగోకుల నవారిగ నిత్తువటంటె కాక, నీ
వరుడుగ నెన్నఁగాఁబడిన బ్రహ్మముఁజేర్తువటంటె కాదటే?
అరయఁగ బ్రహ్మ సమ్మితపు సత్తరవంటయు, సంధ్యవంట, య
య్యరపది బ్రహ్మధర్మములు నారిన బ్రహ్మమ వంటెకా? శినా!

207

అమ్మా! యాసురవీర్యపీడ మొదలై నడ్డెంతయో స్వాంతర
జ్ఞమ్మందూఁతును లోకనిందితగతి న్నాట్యమ్ము; తోడో నపూ
ర్వమ్మా రీతిని జీవవీర్యమునకుం బ్రాబల్యమై, లోన ది
వ్యమ్మా శాంతరసమ్ము పాటు; నని నీయాశ్చర్యలీల ల్లదా.

208

కను దెర యెత్తి దించుటకుఁగాలము యత్నము సుంతయెనఁద
ప్పనిదగుఁగాని, తల్లి! నినుఁబట్టుకొనం దడవుఁశ్రమంబు లే;
దనయము సంతట న్వలయు నాత్మను నిన్నును గోరకుండుటే
మనుజుని తప్పిదమ్మనుచు మాటికిఁగుందెదనమ్మ! శాంభవీ!

209

జగ మానందమయమ్ము, తజ్జననసంస్థాసంస్థ లానందమం
దె గదా; యీయుపివాక్కె నేడుఁబ్రతిశబ్దించుఁదిగంతములన్;
జగదంబా! యదె నీదు దూప, మది యజ్ఞశ్రేణికిఁ భిన్నభి
న్నగతిన్ దోచినఁదోచనిమ్మది యఖండమే కదా, శాశ్వతీ!

210

'మనకెడి లేకే నిల్చి, మనమంగళసాధనసిద్ధికై విలం
బనము సహింపవమ్మ' యను మాటను నమ్మి 'మహేశి! తెల్విక
న్నెనరున విప్పవమ్మ!' యని నిమ్మడటమ్ముగ నేడ్చు వారి సా
ధనధనసిద్ధికేతి నిడి దగ్గరఁజేర్చెడు కాదె యంచితా!

211

ముమ్మళ్ళుకొ విడనంతకాలమును, జీవుండి జనిధ్యంసక
ష్టమ్ముందప్పకొనంగ లేడు; జననీనందర్చనమ్మే యపా
యమ్మా నయ్యది మాతృపాదయుగమం దాత్తార్పణమ్మైనచో
సమ్మాటికొ విడఁగొట్టు దమ్మవు మమత్వాకృష్టవై, శాంభవీ!

212

జనని! తలంప దుర్గభవసాగరతారణనౌక వీవు; దా
ని నడుపు కర్ణధారుడవు నీవె; యసంగవు దేవి! మేధయా
పున మను నిన్ను నింతయిన ముట్టునె నిత్యను శుద్ధబుద్ధము
క్తును బహుభావతేవ? మటుగాన నసంగవు; శ్రీశివాంగనా!

213

గురురూపమ్మున జీవహృద్గుహల సంకోచింపకే నిల్చి, దు
స్తరమానజ్ఞతఁబాటఁదోలుట యథార్థమ్మైన నీ యీజగ
త్పరిరక్షావిధి; నీది కాదట జగత్సర్గాదికం? బండుచే
బరిపాలించుటయుకొ భవల్కృతిగ సంభావింపవా? శాంభవీ!

214

పలుతెఱఁగుల్ సినీమ తెఱపైఁబడు బొమ్మలు, దాని నంటునే?
జ్వలనము కన్నునకొ, నదులు పాటును దానిని గొల్చి నాన్పెనే?
చలనము లేకయే సకలసత్తగ నిల్చిన నీవు నట్టులే
యలరుదు వమ్మ! చిత్రము నిరంజనవై జనరంజనక్రియన్.

215

అటకు మున్నె యుండి, యట నాడెడి పాత్రలపైనె గాక, యూ
యాటనుఁజూచు వారిపయి, నాట ముగించినపైని వెల్లు, నా
నాటకశాల దివ్యకు వినాశము లేనట, నీవు నీజగ
న్నాటక సాక్షిణీత్వమున నాటకము న్నడిపింతు వీశ్వరీ !

216

భగవతి! నీద్యుతిఁ రవలె భాస్కరశశ్యనలాదులున్; పరం
బగు నల బ్రహ్మమింత నలుసౌను భవత్సుఖమందు; ఈశివా
దిగ భువిదాఁక నిమ్ముకొను దేవిరా! త్ర్యంధశరీరవైన నీ
దగు నుదరమ్మునం; దయిన నాశ్రితులొఁగనవత్తు వింతయా.

217

అమ్మ! ప్రధానవం చొకడు, నాత్మ వటంచును నొక్క, రీప్రపఁ
చమ్మని యొక్క, రల్ల సదసత్తులు రెండు నటంచు నొక్క, రీ
యిమ్మునఁబల్క, వేటొక రవేవియుఁగాదని యందు; రిట్టిభే
దమ్ములు సూడ నీవిలసితమ్ములు నీదగు మాయనే కదా!

218

శివుఁడన నీవు; శక్తి యనఁజెల్లుదు వీవ; అవిద్య వీవు; వి
ద్యవు, సమయాఖ్యవీవు; అదితాల్చిన దానవు; ఆత్మ వీవు; దే
క్షివు, నణిమాదులీవు; నిసుఁగాదని వేటొకఁడేది? సర్వమై
తివి పరతత్త్వ మోభగవతీ! కనరాదిక మాకు వేఱుఁగా.

219

మానిసి పున్కపేరు మెడ, మధ్యమునన్ కరదోఁసఁజులునున్
కానుఁగులన్ శవమ్ములను జానగు సొమ్ములు చేసి కాఁటిలో
చే నడయాడు, మమ్మ! శ్రుతినిశ్చితతాపకవైభవ మ్మనే
కాననులైన నిట్టి దన నర్హులఁటే! జగదీశి! కాళికా!

220

నిను నిగమాంతముల్ భువననేత్రి! మహామహిమాధ్య యంచుగీ
ర్తనమొనరించు; విప్రులు స్వధర్మరతుల్ క్రతుభోక్త్రవంచు, నిన్
దసుపుడు రాసలన్ విడిచి, ద్రష్ట్రగ నిన్గని యోగులీ యహ
మ్మను ముడి వీడ్చి, నిన్నె యనయమ్ముదలంతురు కాదె; యీశ్వరీ!

221

అసురదైవభావముల యాకృతి యేరిది? నీదె కాక; అ
య్యాసురదైవవీర్యముల యాకృతి యేరిది? నీద; యెప్పుడ
య్యాసురవీర్యవృద్ధి యగు, నప్పుడె జీవులయందు సత్కృపా
భాసురచండరూపమున వాలి క్షయబొనరింతు, చండికా!

222

ఏయెడ సర్వవీర్యనిహింసనమా, నది యొందు వీర్యమా;
నాయదె శ్రేష్ఠమైన యభయామృతవీర్యము; ఇది కుల్కియే
వాయుసుఖుల్ క్రమంబటక వ్యాప్యతులౌటయు, మృత్యువోడుటా;
నాయసనూనవీర్యమయి వమ్మవు; నీకినె కోటి జోతముల్.

223

అమ్మా! సారజగత్తు లెన్నియొ చిరమై వేగ, నేదో యల
క్ష్యమ్మా కేంద్రము వంక కేగు; నరయంగా నామహాశూన్య మ
స్యమ్మా! దేని యురమ్మున న్నిలిచి బ్రహ్మాండాళి రాణించు, న
స్యమ్మా యయ్యది నీవు తక్కఁగ? నచింత్యప్రాభవత్యాంచితా!

224

మును వెన్కల్, వెలి లోనులున్, గొలఁదియున్తోలంబుఁ, దోలెములా
వును, గుంపు నివిడి, దాపునున్ బయలు, దవ్వంజేర్వయు న్నేలుఁగీ
ల్లను నీవిత్వము నీవె తాల్చెదవు పశ్యంత్యాఖ్య సార్థమ్ముగా
ననయమ్మున్ మఱి యీజగమ్ములను నల్లాడింతు వీవే, శివా!

225

జననమె యిమ్ము, మోక్షమె యొసంగుము, తత్పరశర్మజేహవున్
గనఁగఁబ్రపంచరూపవును, జ్ఞాననిసర్గవు, రూపహీనవున్
వినతకృపానిధానమవు, విశ్వజనితీవి, ధామసీమవో
నిను భజియింపనిమ్ము నను, నీదగు చిత్తమె నాదు భాగ్యమా.

226

అశులితబుద్ధియోగధన మబ్బినవారికి సౌమ్యవీవు; సౌ
మ్యతరవు ప్రాణదర్శులకు; అమ్మ! మనోవిలయంబొనర్చు పు
ణ్యతముల కీవు సౌమ్యతమ; వట్టి మహాత్ముల నెన్నఁడైన జా
గతికవిశిషసుందరత కన్నొఱఁగించునె? కామసుందరీ!

227

ప్రకృతివి నీవె, బీజముగ భాసిలుచున్ ఫలదూపమందుచున్
సకలమునందు నెన్నొ పరిణామములంగలిగింతు వంచుఁదోఁ
పక, నినుఁబక్షపాతినిగఁబల్కెడి మూఢుల కాత్మతత్త్వమున్
ప్రకృతివిలాసముందెలుపు బాధ్యత నీదె కదా? మ.హేశ్వరీ!

228

‘విడుపును, గాపు, లోఁగొనుట, వీడని నాసుఖలీల, లూరకే
యడలెదవేల, భ్రాన్తిపడి యట్టుతకట్టని? నాయనా! శ్రమం
పడి శ్రమపెట్టెదేల? నిను బద్ధనిఁగాఁదలపోయుదేని, నా
యొడి కెడమే సుమా’యని, సుతోన్నతినే తలపింపు మంచికా!

229

జ్ఞానంబున్ బరిపూర్ణసంపదయు, రాగత్యాగమున్దైర్యమున్
నానాలోకపరీతకీర్తియు, లసన్మాహాత్మ్య మీ పట్కు మీ
శా! నీవెటను నీవె సూ భగవతీసంజ్ఞార్థ వోయద్రిపు
త్రీ! నా వందనముల్ కృపంగొనుము; శ్రీదేవీ! కలామాలినీ!

230

అమలస్వాంతమునం దనన్యమతి నిన్ ధ్యానించి మోదించు ని
ర్మమయోగీంద్రు మదీయుఁడంచతని కర్మభ్యాతపాశంబు ము
క్తముఁగావించి శివైక్యమిచ్చుటను సార్థక్యమ్ముతో నీకు హృ
ద్యముగాఁ బాశవిమోచనీపదము యుక్తమ్మయ్యె; రాజేశ్వరీ!

231

జలవియదుర్వరాచరము జంతుసమూహము నెన్న నెన్నికో
టులగు విభేదముల్గునఁబడున్, దదవాంశరభేదమెంతో? నీ
లలితవిసర్గచాతురి చలన్మతులన్మముఁజేయకున్న, ని
శ్చలతమవస్తులక్ష్యమున సాగుట సాగదు, చిత్రకారిణీ!

232

♦ సతిశయి యేడు, పాపయిని సంతతికేడుపు, దానిఁబెంప వీ
ల్యతకఁగ నేడు, పెట్టెటులొ పెంచిన లొంగక ధిక్కరించు నా
సుతులకు నేడు, వీవిధము చూడఁగ సంతత మేప్పుకోడిదా
బ్రతుకున రోత పుట్టుటకుఁబన్నిన పన్నిక కాదె? శ్రీగురూ!

233

♦ నీవే పుట్టుచు నీవే పెరుచును నీవే యుబ్బిడించెంచుచు
న్నా, వీ నిన్ను వినాగ వేటొకటి లే, దీమూడు వేసమ్ము లీ
వేవైనమ్మున వేయుచుందు వనఁగా నేమందు, నాయమ్ము! లీ
లాపైచిత్రమటంచు నామనసునే లాలింతు; కామేశ్వరీ!

234

♦ పవలయి జీవుల స్థమయు వాపి మెలంకువ నిల్పి, గాత్రివై
పవటి శ్రమంబడంచి సుకపర్చుచు నుందువు జీవకోటి; సృ
ష్ట్యవనము చేయ నీపడయనట్టి వికారము లేదు; కన్కఁబ్రా
జ్జవరులు నిన్భజించెదరు సందెలు నీవని; కాలరూపిణీ!

235

* చక్క-ని చంద్రుడన్న, నిది చక్క-ని చుక్క-యటన్న, నేదియే
జక్క-నిదన్న, నీలొసరు చక్క-దనంబు రవంత యందులోఁ
జొక్క-ణమాటనే త్రిపురసుందరి! చక్క-నిదాను; లేనిచో
నెక్క-సిదమ్మ! యంతట రహించెడి దెన్నఁగ నీదు చొక్క-మే.

236

* ననులకు మబ్బు మాపుచు, జగమ్మునఁజుర్కు-దనమ్ముఁగూర్చు, న
జ్జని నును గోఁకకుచ్చిఱుల రంగును నింపుచు, నేలవేల్పు లి
చ్చిన తడికాన్కలంది లలిఁజిల్కుచుఁగోరినవెల్ల నిచ్చుచున్
బెనిమిటి ప్రాద్దు రాకఁగను వేకువ రాణివి నీవె; అమ్మికా !

237

* అల మూర్తిత్రయ, మాది తేయులుఁద్వదీయద్వారదూతల్లదా;
చలివెల్లు స్పృగలింటివెల్లును భవచ్చండాజ్ఞఁబాలించు దా
నులు కారా? మఱి భూతశంకకపుటూసుల్ సెప్పఁగా నేల? నీ
కొలుపుండేయని వార లేజు? సుమనఃకోదండినీ! చండికా!

238

* సుగుణుల సంగతిం దొలఁగి గొప్ప తలిర్చెడి నీవె విద్యవై,
సుగుణుల సంగతిన్మలఁగి గొప్ప తలిర్చెడి నీ వ్యవిద్యవై
గిణులైన గాంతు; వీ యిరు తెగల్ హరిముఖ్యుల కందరావు; నీ
వగువునకంటెఁజిన్నవు, మహత్తునకంటె మహత్త; వంచికా!

239

* అలలుబ్బంగ సముద్రమై, యలలు మాయన్ గాక యున్నే? పనిన్
దలవెట్టం జలియింపఁగా, సగుణమున్ వ్యక్తం బటంచున్ బనిన్
వలసే వీడిన వేళ నిర్గుణము నవ్యక్తం బటంచు నినున్
బలుకున్ లోకము; శక్తి శక్తియె కదా, నా తల్లి! చిద్రూపిణి!

240

ప్రలయము వేళ నిజగతిగ్రమ్మి ర సాత్త్విక నార మే మహా
జలధిగ మాటఁగా శిశువు చాచ్చున నందున మట్టియాకుపై
అరుహ నేత్రుఁడ త్తమిల, జాణతినమ్మున మీటి, యమ్మహా
జలధికిఁ బ్రాత్రభూతమగు శక్తినిఁగొల్తు జగజ్జనిత్రి! నిన్.

241

అమ్మా! నీవె గుణాధ్యనోచును 'బహు స్యా'మ్మంచు నీదృశ్యరూ
పమ్మందాల్పఁగ సాంగపూరుషునిఁగా భావించి రూపించి స్తో
త్రమ్మంజేసిరి; దానినే పురుషసూక్తంబంచు ఘోషించె వే
దమ్ముల్; తల్లియైదండ్రు నాఁదగు పదార్థమ్మివె కాదా? శివా!

242

శ్రీసూక్తమ్మనఁబద్మమట్లగతి నిన్నేవించుచో యాగికా
భ్యాసమ్మందగు స్వానుభూతియు, సవాప్యంబౌ ఫలవ్యక్తివి
న్యాసంబంచు సెఱుంగ లేక, యిహభోగ్యశ్రీదమాత్రంబుగా
నూసుల్ చెప్పుదు, రట్టి దుర్దినము లయ్యో! మాఱునా? పద్మినీ!

243

ప్రతిఘటనమ్మఁజేసెడి స్వభావము నాత్మబలమ్ముగాఁగఁ, బూ
రతఁగను దానిఁగాఁ, గుటిలరౌద్రము శాంతము గాఁగ మార్చి, యై
శ్వర్యమును బ్రోత్సహించు నినుఁగార్యవిదుల్, పరశక్తిపూజనో
ద్యతులయి భక్తిఁగొల్చెదరు దక్షిణకాళి యటంచు సంభికా!

244

సయిపఁగ లేవు నీ వసురసంపద; ద్రోహ మసత్యమున్నచో
దయ విడి తిప్పలంబిడుదు; దాయలఁజెందుదు; వాగ్రహమ్ముఁబ్రే
మయు సఖిప్రేముల్ భజనమాన్యుల పట్ల; నుపాసకారిసం
ప్రయమును ద్రుంతు శీఘ్రతరచారిణివై, పరి కాళివై; ఉమా!

245

♦ జ్ఞానికి నెందును నిజయశక్తి నొసంగుదు; పూర్ణతాపిక్త
ధ్యానము చేయు సాధకుల నాదృతిఁబ్రోతువు; శీఘ్రసిద్ధితో
దీనులఁగావ సంతతము దివ్యకరములు సాచి యుంతు, వ
ద్దానినె నిన్నుఁబండితులు దక్షిణకాళిక యందు, రంబికా !

246

♦ స్మృతివయి నీదు బిడ్డలకు మేలెటు చేయుదు, వలె నీవె వి
స్మృతివయి మేలొనర్తు; వది చిన్నదె? జీవున కీదురంతసం
స్మృతివిపినమ్మున న్బడెడి చింతలు సంతత మంటి యాతఁడు
న్నతిఁగనునే? త్వదీయచరణమ్ములఁజేదనె, తల్లి! యెన్నఁడే.

247

♦ ఎల్లజగాల తల్లివి; మహేశ్వరి! నీవాక తల్లి లేని మా
తల్లివి; తోటకనుల్లనని తల్లివి; తల్లుల కడ్చునందు అం
పిల్లెడి పిల్ల కోగిరము పెట్టెడి తల్లివి; నిన్నుఁగొల్చి రం
జిల్లెడి వాని నీయొడికిఁజేర్చెడి తల్లివి; పల్కఁగల్గుల.

248

♦ నీ పదునేను సత్కళలు నిండిన చంద్రుఁడు నీస్వరూపమై
యేపు వహించి సస్యముల నేడుటచేతనె తత్కృతజ్ఞత
గాపు శరత్తుపూర్ణిమను గౌరమపండుగఁగొత్తపంట నీ
కే పరభక్తి నిచ్చు, నదియే నవయజ్ఞము శాస్త్రమం, దుమా !

249

♦ దైవతమెల్ల దుఃఖపరిదగ్ధము, దానికి నెలకోర్కులు
లేవె? శరీరధారణము లేదె? యొకప్పుడు మర్త్యయోనికి
జోవక తప్పునే? విబుధపూజ్యను నిన్గొలువంగ మాని, మా
కావయిపేల? నిర్గుణపరాంబను నిన్నె భజింతు; మంబికా !

250

నాలో యోజన, నాక్రియ ల్పలనముల్, నాశక్తియున్ సర్వమున్
నాలోనుండియే వచ్చునందు, రదియే నిక్కమ్మగున్; నేనా, ద
వ్వేలా? కాదది, యాసమస్తమును నీవే యందు; అట్లన్ననాఁ
డేలే; నున్నది యొక్క నీవే యనుటే, యీశాని! నిక్కమ్మగున్.

251

! అరయఁగ సత్పదంబు పురుషార్థకమాను; సతీపదంబు స్త్రీ
పరమగు; నిట్లు రెండిటికి వాసి పొసంగడు; సత్పదార్థమై
పరలెడి శక్తి యొక్కటియే, ద్వైతవిదూరము; దాని మాతృభా
వరళిని గొల్తు మమ్మ! సుతవత్సలతాభర మమ్మదే కదా.

252

! పరులకు విద్వేయో ధనమొ పండొ మతేదొ యొసంగు నప్పుడే
పరులకు నాకు సంతస మపారము గాఁగని, తుష్టిరూపమై
పరఁగెడి యొక్క వస్తువేదొ పాయక యన్నిటఁజెన్ను మీఱు; న
ప్పరతరవస్తు వీవె యను పట్టున సన్నిధియమేమి? శర్మదా!

253

! మాసిన గాజుకుప్పియను మాసిన యట్లగు డివ్వే; కుప్పి ధూ
మ్యాసహితమ్ము కానియెడ నచ్చరుచి న్ననుపట్టు; అట్టులే
యాసురసంవదంధుల హృదంతరమందున వెల్లకుందు, వా
దోసము లేని చిత్తములఁదొంగలికొందువు విద్యవై; శివా!

254

! జ్ఞానము సత్యమున్ సమరసత్వముఁబూర్ణత నీదు మూర్తుతై
వానినె సృష్టిలోని పరభావములై వెలయింపఁజేయు, ది
మ్మానవవేషమందు పణిమాముఖభూతులు గాఁదనర్తు; వీ
వీ నలుక క్తులే చను మహేశ్వరి, కాళిక, లక్ష్మి, వాణియై.

255

♦ ప్రకృతి యనంగ నీవు బహిరంగము నేయు క్రియాస్వరూప; మనకలము నీదు నిర్ణయవిచారవశంబగు; అందు నీరహస్యకళ పరాక్రమించు; ఇటులన్ని జగమ్ములు నీదు క్రీడలై ప్రకటము లొనటన్న విసువాసమె సారము; విశ్వకాఠిణీ!

256

♦ తెలియఁగఁగోరు సాధకులు, తెల్లము చేయఁగఁగోరు తన్నిదుల పలుగతుల న్నిను న్బయలుపెట్టఁగఁజేసెడి వాదమందు న ప్పొనుకులు నీవ యాచు సికపల్లె మిగుల్చుచు, నీవు నీవయై పలుకుల కందరాక, నిజభక్తులకే కనుపింతు, వీశ్వరీ!

257

♦ అగు నర్థమ్ము కిలాసమన్నఁదెలుపం; చాతెల్పె సత్త్వమ్ము, సత్త్వగుణమ్మే రదతమ్ము; తత్త్వచురమూర్ధమ్మే శివావాసరాప్యగిరీంద్రమ్మని, యందు నీకుఁ బతితో సావాసమం చాద్యులెన్నఁగఁగైలాసము వేఱుగాఁగలదె? యానందాకృతీ! పార్వతీ!

258

♦ 'అ'యనఁగ మాతృకార్ణనిచయాకృతి; దానిని మించు దానవై 'అ'యనఁగ వాక్కునర్థము నటందు; రజే తనువైన దాననై, 'అ'యనఁబ్రకాశరూపశివుఁ; డాతని తత్త్వముఁగ్రక్కు దానవై నియతిగ 'అంబ'యన్న నుడి నీవె గడించితివో; సరస్వతీ!

259

♦ కలఁబడుచున్న విశ్వమది కల్ల యెఱా నుమ! పేరురూపులం గనునది పేరురూపులను గానక పోవుట నెంచి, రూపు పోయినను దదర్థబోధక ముదేదొ నశింపదు గాన, నిత్యముగా గనుఁగొన వాక్కునర్థమునుఁగా మదిఁదోఁచును, నీవపే కదా!

260

♦ క్షీరసముద్రజాత రమ, శీతనగాత్మజ గౌరి నా, సహ
సారమునందుఁదోఁచు భవదాకృతులే; అటనైన క్షీరసీ
హారములన్న నీదు చరణామృతమే కదె; శైత్యమాధురీ
సారరసాంచితోషధ మసారభవామయదారకం, బుమా!

261

♦ సకలము నేలమట్టముగఁజల్పు తుఫానులుఁ, గాన బూది సే
యు కడిఁది కాదుచిచ్చులును, నూళుల ముంచెడి వెల్లువల్, మసూ
రిక మొదలౌ మహారుజలు రేగుటయున్ శివశక్తి! త్వత్కృపా
రకపటుభక్తి దేశమున జాటుటచేఁగదె, సర్వరక్షకీ!

262

♦ లలితా! నిర్గుణుఁడౌ శివుండు నిజలీలాశక్తివై యొప్పి, అం
పిలు నీయందు నసంఖ్యమాచుఁ బ్రతిబింబింపంగనౌ నంచునీ
డలయం దొండగు నావపుఃస్మృతియె బాలాజీవితౌ నీవుగాఁ
దలఁతున్; దప్పదియైన నీవెటులు దిద్దంజూతువో, యంబికా!

263

♦ రాయిడి పెట్టు భక్తునిఁదిరస్కృతుఁజేయుట యెన్న, సంతలోఁ
జేయిడి యుద్ధరించుటకె; చేయఁదలంచిన దాన మార్పులన్
జేయవు; నీదు శాసనమె చెల్లఁగఁజూతువు; తల్లి! ఓజగ
ద్దేయచరిత్ర! నీకరుణదృష్టికె దీనతతోడ వేచెదన్.

264

♦ నినుఁగనువాకు చుట్టములు, నీపరత త్వముఁదెల్పువాడు నా
జనకులు, నిస్సంగడఁగు సామయులే చెలు, లమ్మ! సత్యమే
మని దరిఁజేరు వారలె ప్రియాత్మజులై, తగు పెద్దగేస్తుగా
మనుపుము తల్లి! నన్ శతసమంబులు హాయిగఁజిత్స్వరూపిణి!

265

♦ పలుమలు నీమహాత్మబొరపాటుననో, మది పట్ట లేకయో,
కులుకుచు నుగ్గడింపఁ, బెదగోపన పెట్టెగ నెంచి, నన్నిఘా
ర్సులకయి చేడు సజ్జనుల రోయక, నా చనవెంచి, నన్నులే
బలుకృపఁదన్వి గూర్చి నిజభక్తుల పద్మనఁజేడ్చుమా, ఉమా!

266

♦ నీ యిడినట్టి వాక్పటిమ నిచ్చులు నీమహిమంబుఁదెల్పునేఁ
జేయు ప్రయత్నమై యడరఁజేయుము; కానల నెమ్మియాటగాఁ
జేయకు మమ్మ! లోకులకు శ్రీయన నేమియొ, విద్య యన్న నే
మో, యెఱిగించు వై నమయి యొప్పునటుల్ కృపఁజూడు, భారతీ!

267

♦ నిలువఁగ నిమ్ము మేను; మఱి నిన్నె యనుక్షణమందుఁగంటినీ
కొలుకఁగఁగాంచనిమ్ము; ముదమొందుచు నీ పరతత్త్వగాథలే
పలుకఁగనిమ్ము నన్దరియు వారికి; మోక్షమటన్న నెట్టిదో
తెలుపుదు కానిలే, మనకుఁజేడయె తేలిన నాఁడు, శాంభవీ!

268

వను మునుఁజెట్టుఁగా శిలఁగ నల్చి, క్రమమ్ముగఁబేడపుర్వుగా
నొనరిచి, నొచ్చి, మొట్ట విని, యుద్దవిడిక గృహతోడ మానవుఁ
బొనరిచి, బొట్టబొట్టులుగఁబ్రోఁగగు తెల్విని నిల్పితమ్మ! యీ
జననము దాని పట్టుననె సార్థమొనర్చుట యేరి వంతగున్?

269

కలదొక తెల్విసందర మఖండము, దాన జనించు లెక్క లే
సలలనుఁబట్టుకొంటె పనియై యయిదింద్రియముల్ డెలంగు; నీ
తెలివిడియే గురుండు శివజేవుఁడు; వాని ముఖమ్ముతైదు నీ
తెలివినె తెల్పునంచు నొక తేజ వచించితి వీవె, శాంభవీ!

270

ధవుతో సాటిగ నీకు ముక్కనులనన్, దైకాలికజ్ఞానరూ
పపు నీవంటయె; మాకు సుంతయిన నాభాగ్యము లేకున్నఁగా
కవికిన్ బల్లికి భావిసూచనగుణఖ్యాతింబ్రసాదించి, మా
నవలాభమునకే లగించితివి, సంతానప్రియా! శాంభవీ!

271

కనఁగా సాధకుఁడెన్నఁడొందు సహజాఘాతముఁదాఁజేయు సా
ధనమందప్పుడె, యాత్మశక్తికిఁబ్రబోధమ్మా; నదే నీవు సా
ధనయుద్ధావని దూఁకి, యాసురగణోద్వాసక్రియన్ మాకు గ్ర
మ్మనఁదోడౌట; యదే దయాళుత; యదే మాతృత్వ మోచండికా!

272

“ఏకాంతాశ్రయమంచు నెంచి ననునే, యీ నా మహాప్రాణమం
దే కొంకున్విడి నీదు ప్రాణమును బొందింపం, గడున్ వ్యాకులం
బై కానంబడె నీమనస్సిపుడు, నా యంకమునన్ జేర్చికో
నీకట్లన్నియుఁద్రెంతు”నంటివిక నే నిర్భకుఁడన్ శాంభవీ!

273

తనయుల మంచినెడ్డలను దల్పుపు; నీవయిపే సతమ్ము మా
కనుకలు లుండుటే కనెదు; కావుననే మహిషున్ నిశుంభు
శుంభుని మధువున్ హిరణ్యకశిపున్ వధియించుట పేర, స్వాంకమం
దునఁగరుణించి చొటిడితి; తోఁచదు నీకృపకెల్ల; చండికా!

274

అమృరో! ఆత్మ-శక్తి-యను నాపదయుగ్మముతో సమాసభే
దమ్ముల నెన్నో రేఁగెను వితండకుతర్కము; లివ్వి నీవు దూ
రమ్మనుకొన్న యంతకును స్రగ్గ; వదెప్పుడొ చూపు నీపయిన్
గ్రమ్మిననాఁడె రెండును నొకండని తెల్పుదు వీవే సత్యమున్.

275

అమ్మా! నీ యొడిఁజేరుకొంటనెడి యాత్మావాప్తి యావాని వా
శ్యముల్ తీయనతోడ నిండు; నిఁకఁదత్కంతస్వరంబెంతో సా
ధమై తోఁచును; వాఁడు తిట్టినను భేదమింతయుంగాక, మో
దమేయా; నిటు లాటకుంగతము బోధంపెట్టు మీవే శివా!

276

ఎవనిని సజ్జనుంజలుప నెంతువొ, యాతనియందుఁబైఁడి కొం
డవలె నచంచలమును దిటమ్ముగు శ్రద్ధగ నిల్చి, నీవస
చ్ఛ్యవనునిఁజేసి, సత్కృప నసత్పరపారముఁజేర్చి, వానిఁబో
తు వదె కదా, మదంబ! సరి తోఁపని మాతృత; భక్తపాలినీ!

277

“విడదు ప్రవృత్తి పూర్తిగ; నివృత్తి వికాసము కల్గ, దెన్నియో
గొడవల కోర్చి, కన్దడుల కుంచము లీభవదంఘ్రిపూజకై
యిడిన”నటంచు నేడ్చునపు డీ జె సమక్షమునందుఁగాలివై
యడరి గ్రసెంతు వన్నియు; రవంతయు దుఃఖము లేదు చండికా!

278

భవదవతారసత్కథ తె భావవిశుద్ధిక రాషధంబులై
భవదవవహ్ని కామకసుపర్వములై, యఘుమర్షణములై
భవదవనేక్షణప్రసరభాగ్యనిదానములై, హిమాద్రీసం
భవదవదాహపానకము భాతి సుతృప్తిదముల్ భవాంగనా!

279

నే నాయమ్మకు ముద్దుబిడ్డ నను వానికొ, మెల్లఁగొన్నాళ్ళకున్
నే నీవాఁడననంగఁజేయుదువు; వానిన్ మల్లి కొన్నాళ్ళ కీ
వే నేనంచును బల్కఁజేయుదువు; నీ యీ జీవకాద్యభో
ధానందమై భవాని! నాధనఫలంబై ప్రోచు నీబిడ్డలన్.

280

*రాకర్ణిగ వింటి, శాస్త్రములలోఁగంటిన్ జనుశ్చక్రికో
 దీరాయా సముదీర్తు వీవే యని; నీవే యింతలో నాదు న
 భృగ్మందున లక్ష్మీద తగుటనాఖ్యస్వచ్చి, చేట్టి యు
 త్తీర్ణంజేసితి; నీదు ప్రేమమున కేదీ హద్దు? రాజేశ్వరీ!

281

అనయమ. ధర్మదేవతవయై, తలఁపించిన చొప్పుఁబూను వే
 శ, నెది యెఱుఁగెనున్ సరియె, లగ్గని, యప్పుడు మల్లి నీవె చూ
 పిన గతి నేగు వాని నవివేకు లొకొండుగ నెంచికొన్ననున్
 వెనుకకు మళ్ల నట్టి సువివేకులఁగాతువు నీవె, చండికా!

282

ఇదె నా యెక్కటి ప్రేమ కేంద్రమని, నేనెదాని నీక్షించుచుం
 దుఁ, దదీయాంతర మంధకారమయమై తోఁపన్, మమత్వమ్ము పే
 రి దురంతాసురభావముఁగెడపి, యీరీతిఁ జగుల్త్రెంప, నీ
 వె దయన్ జేసితివంచు నెంచెదను; సర్వేశీ! శ్రితానందదా!

283

ఈవే తక్క నితఃపరాశ్రయము నాకేదంచు నిగొల్పు న
 ద్భావున్, బ్రాణము నెఱ్ఱు నాదగు మహాప్రాణమ్ముతోఁజేర్చును
 న్నావో బిడ్డఁడ! చూడు నీసకలబంధమ్ముల్ తెగఁజూతు'నం
 చీవే యెత్తు దభీతిహస్తమును జేవీ! చండముందార్దినీ!

284

అమృతమహాబ్ధి యున్నదదె, యంతికమందునఁగోరినంత స్నా
 నమగును, శాంతిగల్గు నయినన్ బహుళోద్భవకర్మబీజమో
 హము లటు వెన్క కీడ్చుకట్టి, నయ్యెడి దేహహృషికసంఘవై
 రము సయితమ్ము భక్తపరిరక్షణకే కలిగింతు, వంబికా!

285

మతి నిన్నుంగను నాస రేగునపు డమ్మా! యన్నచో నిశ్చిత
స్మృతిరూపమ్మున వచ్చి, తెల్పి మన నిర్భేదస్థితిన్ “నాయోడిన్
సతమున్నాడవు చావువుట్టుకలునున్ జాత్యాదులున్ నీకు వై
కృతులున్ లే”వని మమ్ముఁదేల్చెదు కృపాకీర్ణాత్మవై శాంభవీ!

286

అమ్మా! యంచు సమస్తమున్ మఱచి యాహ్వానించినన్, బిడ్డనె
య్యమ్ముంజిందుచు వచ్చి “జీవుఁడవు కావయ్యా! యసద్రాచ్చంతి పా
జిమ్ము జీరణెఱంగు చాటున నినుంజేర్పంగ లాలింప, మీ
యమ్మన్ వచ్చితిఁగన్న విప్స”మని స్తన్యంబిత్రు; సర్వాంబికా!

287

మతి నిన్నుంగని నాస రేగినపు డమ్మా! యన్నచో నిశ్చిత
స్మృతిరూపమ్మున వచ్చి, మాపెదవు మాజీవల్వబోధమ్ము; “నా
సుతుఁడౌ నీస్థితి నాదుసంఁమునఁజూ శోభిల్లు; సచ్చిత్సుఖా
త్మత నీసా”మ్మని మమ్ముఁదేల్చెదవు వాత్సల్యమ్మునన్ శాంభవీ!

288

మమతాపంకము మాఝిఁగొదగిన సామర్థ్యంబు లేనప్పు, డా
మమతాకేంద్రమునం దసహ్యగుణదుర్మాలిన్యమున్ జూపి, భ
క్తమణిన్ దానికి దౌల నిల్పె; దపుడాధన్యండు నిన్నే కదా
మమతాకేంద్రముఁజేసి మైమఱచి సంపాదించు సంపాద్యమున్.

289

స్వాంతక్షేత్రమునందుఁబోరు నసురప్రాతంబుపైఁజూపు ర
వ్వంతే న్నిల్పక, నిన్నె చూచుచును, దైన్యంబొప్పు నిన్ బిల్చు నీ
సంతుంగక్కసపెట్టు నయ్యసురసంస్కారమ్ములన్ జండివై
యంతంబొందఁగఁజేయకుండఁగలవే? అమ్మా! భజద్వత్సలా!

290

భోగము దుఃఖయోని యను బుద్ధి ప్రతిష్ఠితమైన, నీ జగ
దోగమునందు నిన్ను సుఖపూర్ణముగాంచెడి వాని, నీవే నీ
రాగు, నిరాగసుంజలిపి కానదిలాసునిజేసి ముక్తిసం
భోగముగూర్తు; వన్నిట విభుత్వము నీయది యాట, హంభవీ!

291

లలితా! చూడఁగ నొకసంస్థితిని జల్పఁ జీవు లున్నారగా
ములు గాకుండను, శాస్త్రరూపముఁద్రయీమూర్తిత్వముందాల్చి శో
భిలు, దండైశ్వర్య క్తిరూపమున నీవే; నీ నియంతృత్వశ
క్తి లచింత్యములు సృష్టిరక్షక కదా తొట్టింతు, సర్వేశ్వరీ!

292

తలఁపఁగ నన్నపూర్ణవు, సదా పరితృప్తవు, మా యతృప్తుల
దొలఁపఁగ మా మొగాలకడఁదోచెద నీవె యతృప్తిమూర్తితో;
తలఁచిన గుండె జల్లుమను, ద్రాపది నన్నకణము వేడి, య
య్యిలిని మనస్సుతోఁగటపి యీగరుణించిన గాధ; మాధవీ!

293

దురవస్థంబడి పౌరుషము వితయై మర్గా! తనుగావ, నే
వెరపులేక, విషద్వనము లలమృత భీతుండు దిగ్భాన్తుడై
యరికిట్టంబడి, దీనుడై, శరణమం చజ్ఞేయమా శక్తివై
పరయృత, గుఱ్ఱుడు, మ్రొక్కు; నన్న డెవరమ్మా! శాతు రీవే కదా!

294

అమ్మా! యంచు ఛలము మాని నిను నాహ్వానించు సత్పుత్రు శ
బ్దముంబోలిది చేరఁదీయుదువు వాత్సల్యముతో; నీదు న
య్యముం బోల్చికొనంగ లేని నరులే యానాఁడు నీబావతో
సమ్మాధాత్ములటంచుఁ బేర్కొనుట విస్మర్యంబె? కృష్ణాకృతీ!

295

నేనన దేహమే య నెడి నీచత, నీకృపచే నడంగఁగా
నూనసనీమఁ జేరియుఁగ్రమంబుగఁగాదని, బుద్ధియందు వి
జ్ఞానమునందుఁజేరియును, సాధకుఁడయ్యెడియుం జడమ్ముగా
నే నికరమ్ము చేసినను నిన్వడిఁజేరు టదెంత ? శాంభవీ !

296

గురుశాస్త్రాత్మకృపాప్తి తేకెవఁడు ముక్తుండౌను ? నీవే శివా !
గురువు శాస్త్రము నాత్మవౌటెఱిగి నీకుఁగ్రమొక్కఁజై తన్మమే
యురువౌ నీవు, కృపాత్రయాకృతిని సద్యోబుద్ధియొగంబుఁద
త్వరసాప్లావపటుత్వ మిచ్చెదవు వాత్సల్యమ్ముతో, శ్రీగురూ !

297

దేనంజేరెడి మంచి వాసన సముద్దీపించుచో, 'నిచ్చటఁ
నేనంచున్న కురూపి నేను, నిజమా నేనాడు; సంకెళ్లు లే
కానేనో, విభుఁడున్ నిరంజనుఁడు నిత్యానందుఁడంచెన్ను వాఁ
డీ నేన్ నేననునా ? త్వదీయకృప తేకీబోధ మానా ? శివా !

298

అది యిది చేసినాడను, గృతార్థత కల్గదు, సంశయమ్ము పా
య, దమకతారసాప్తి యిసుమంతయు లే, దభయమ్ము చిక్కదం
చెద నుడుకెత్తు వేళఁగని, యీవె కృపన్ గురురూపమొని న
చ్చెద, విదె నీనిసర్గము విశీర్ణహృదాత్మజరక్ష కంబికా !

299

భగవద్భావమునందు జీవుఁడు మనఃపర్యంతమున్ దన్మయుం
డగునే, న్నీవు విశిష్టమూర్తిఁగొనియే యావిర్భవంబందు, దె
న్నఁగ నీవర్చన మెల్లసంశయములన్ మాయించ, హృద్గ్రంథి యిం
తిగ శైథిల్యము నొందినట్ల యగుఁగాదా నీకృపన్ శాంభవీ !

300

విగళత్కర్తృతతోడ నీయొడిని సంవేశించి, తానున్ భవ
జగతీభేలనమందుఁ జాల్గొనినఁ, ద్వాజ్యబంతుఁ ద్వాగంబటం
చగడుంజెందని నీతనూజున, కగమ్యంబైన నీధామమే
సుగమంబా, నటఁజేర్చు నీకృపయె నిస్తుల్యాదృతిన్ శాంభవీ!

301

నేనే యిచ్చెద బుద్ధియోగమనుచున్ శ్రీకృష్ణరూపమ్ముతో
నానాఁడన్నటు లీయఁగొన్న సుతుఁడే యన్నింటికిన్ సాక్షియై
తానే యుండుటెఱింగి, యెన్నఁడును నీ ద్వాన్వోత్థచాంచల్యముల్
లేనే లేక విశుద్ధబోధమున నిర్లీనుండగున్; శాంభవీ!

302

నిను నెడఁబాసి యార్తుఁడయి, నీదు నభావముచేత దీనుఁడై
నిను శరణమ్మటన్నపుడె, నీతిగుణాత్మక శక్తిరూపమున్
గనఁగలఁడమ్మ! జీవుఁ; డలనాఁడె త్వదార్తశరణ్యమూర్తితో
గనఁబడి భీతి వాపి భవకష్టమడంతువు సత్కృపార్ద్రవై.

303

† మ్రొక్కెడిచోఁబదమ్ముల శిరోమణు లొత్తెడి వేల్పులందుఁ, బెం
పెక్కిన భక్తితోడి యుడుకెత్తు శిరమ్ములు మోపు సూయెడక
మక్కువ నీకు నొక్కటియె; త్కృధనహర్ష్యమా, పేద యిల్లు, నా
లొక్క విధంబుగా నెఱపకుండునె సోముఁడు చంద్రికల్; శివా!

304

† అనయము మా వివేకగతు లారయ నీకును, నీను తత్త్వమున్
గని, కడతేట మాకును జగజ్జననీ! పనిముట్లు గాఁగ నీ
తనువు మనమ్ము నిచ్చితివి, తథ్యమటంచు నెఱు గు ధన్యుడే,
నినుఁగని నిన్నుఁజేరి జననీస్తనపీడకు మళ్ళి రాఁడుగా.

305

♦ చెల్లని రాగిడబ్బు, సరి చెల్లులు పెట్టిన యప్పు పత్రమున్
బొలగు విత్తనమున్, జనిపోయిన వాని హృషీకముంబలెన్
దలిరొ! యింటఁబై ని గురుతం దొలఁగించెడి ముప్పునన్ సహ
యల్లము నిన్ను నేమఱక యుండుట, యీశ్వరి! నీ తమింగదా

306

♦ పరమాన్నమ్మని యంబటింగుడిచి, చిప్ప న్నెండిగాఁజూచి, ము
ప్పిరిత్రాటింగని పాముగా నడలి, కంపే యింపుగా నెంచి, క
క్కురితి నేనన మేనె యన్న మదితోఁగొట్లాడుకొన్నట్టి నా
దరితంబూడ్చెడి వీలు త్వత్కదఁగిసింధుస్సానమే; అంబికా!

307

♦ మందులు లేకయే రుజలు మాన్పుట, శస్త్రము లేకే శత్రులన్
మందఁగఁజేయు, టైనదియు రాఁగల దాని నెఱుంగు, టెంతో దా
లందగు శబ్దము న్నినుసులన్ గ్రహియించుట, యన్న శక్తి ని
ర్మందభవత్కృపారసము రాజిలుటన్ నడుఁడొందు శాంభవీ!

308

♦ ఊపిరియాట తక్క నిక నొందెడి లేకయె పుట్టు వీనిలోఁ
బ్రాపయి తెల్విరూపమున భాసిలు నీవె క్రమక్రమమ్ముగాఁ
జూపుదు వన్నియు న్నియతి చొప్పున; అట్టి నినున్దనంగ రా
రాపుల నొందనట్టిఁడొక రాతికిఁదక్కువ కాఁడె? శాంభవీ!

309

♦ ఏచిన భ్యానవేళ నిను నెంతగఁజూచినదన్ని పోదు; కన్
వాచిన యట్టులుండు నొకనాఁడు నినుందలపోయకున్న; న
మ్మా! చితిరూపనౌచుఁదిగవైలను దోచుచునుందు; వింతయన్
జూచియె నిన్ మహాత్రిపురసుందరి వందు రమందధీయుతుల్.

310

పవళుల సం దెలకానిసులఁబర్ణకుటీరములకా ధనాధ్యసా
ఁవిసరమందుఁజిట్టడపి తావుల, దుర్గహిమాద్రీయందు, నీ
వే కెతకుచుందు వేసరక, విశ్వజనిత్రి! భవత్స్వరూపముకా
సమిలి కనుంగొనందొడరు ధన్యులఁగన్గొని చేరఁదీయఁగాక.

311

బాలగ మాటి సంతస మపారముగా నిను నీవె చూచికొం
తు? లలితా! యజేల? కడు వృద్ధగనై నిను నీవె చూచినకా
జేలును మాజరాదళల త్రిక్కులు; డొక్కులు కాకమున్నె మ
మ్మలవయేని, స్వార్థపరి యీలలితాంబ యటంచు నాడరే?

312

✦ ఎఱుఁగను హోనుడద్దతు లవెట్టివో; తర్పణరీతి బొత్తిగా
నెఱుఁగను; చక్రపూజ యడుజే; యయినకా గురుదర్శితాధ్వముకా
మఱువక హృన్మనుప్రతిటమార్గమె గమ్యముఁజేర్చునన్న యీ
మొఱకును, గన్నతల్లి వెటు పోదువు ప్రోవక తావకీనునికా?

313

✦ ఈతను వజ్జునంతకును నే నొనరించిన తప్పు లెన్నియో
నాతరమా యెఱుంగ; ఁదునా ఫలరూపములైన కీడు? లీ
మే గగులూడ్చుకొఁగఁదగిమే? మెడపల్పు సడల్చి వత్సముకా
మేతకు వీడునట్లు లిది నీపని; నాపని కాదు; శాంకరీ!

314

✦ ఒగులకు స్వార్థము న్విడిచి యుందుట మేలను వారు, తామె య
చరిణమునందు జాటుటది సాజమె? జ్ఞానసుఖస్వరూపవై
పరఁగుచు నీవె మీఱుటది స్వార్థము కాదట? లాతికిచ్చుచోఁ
బొరవడుదే యవిద్యవయి పోవుదే యప్పుడు చిత్స్వరూపిణి!

315

♦ అక్కటి కేదో తిండి, దగ నాపంగ నీరము మానలేని యీ
నా కడుపెన్ని జీవులను నామమడంచెనో? దాని పంట నీ
వే కయికొందో, పాచితములే నొనరింపంగలేని నన్ను నా
యాశలిదప్పు లంటనటులై న నొనర్చెదో? పాపనాశనీ!

316

♦ మనసె భవద్వశంబగుట మైమఱిపొందెడి యోగివద్య, ని
స్సనుగొని వాక్సమర్పణమునకదనివొందెడి జ్ఞాని, నీకునై
తనుధనమాత్రమిచ్చి యదే ధన్యతగాఁగను వేట్టి నాగమక
గనుగొని, 'యిందు నేనెవఁడనా'యని కుందుదు నమ్మ! శాంకరీ!

317

♦ అమ్మా! జంటలు కొన్ని, యెక్కములు కొన్నానట్లు, నాకిన్ని య
జ్ఞమ్ముల్లూరిచి, యింద్రియమ్ములను సద్ధానించి; తీచెత్త వ్య
ర్థమ్ముంజేయఁ మల్లి నీకిడద; నాప్రార్థనందోహదా
హమ్ముంజేయుము తెల్పిచిచ్చు నిడి; జ్ఞానాకార! కామేశ్వరీ!

318

♦ పలుమఱుదోలుచున్న మెయిపై నడుగునుచు నేఁచు మక్కికా
దులవలెఁగా మముఖ్యులగు దుష్టులు దాయలు వీడిపోరు; భ
క్తుల కిదియో సహాయ? మెదఁదోఁపదె నిపని యంచుదలి! ఆ
ఖిలగణసేతియైన యల కామున కీశ్వరివేమొ? ఈశ్వరీ!

319

♦ దాఁగుదుమూఁత లాడునటు, తలి! యొకప్పుడు చిక్కకుందు; నా
బాగెమిపైన, నిత్యసుఖభావముతో సుతుఁదన్ను టిట్టిదా?
యోగివరేశ్వరీ! యరయు నూహయొ? వంతొ? గ్రహాల యోగమో?
రేఁగిన యగ్గినార్చిన మఱికదరికొల్పుట కష్టమూఁజుమా.

320

♦ మాఁ సికమ్ములౌ రుజలు మాయును; మేని తేవుళ్ళడంగు; ని
మేనికి యోనిఁజూచుకొను మేటి శ్రయమ్ము తొలంగు; దృష్టయే
మానిన నంచెటింగి పలుమాటును గడ్డిన, గుగ్గిలంపు జి
డైనను వీడ, దేమివేరవమ్మ! శ్రితావనమిట్టిదానటే?

321

♦ రూపము లేక చూపెదవు రూపము; రూపము గల్గు నన్నిటిం
గాపొనరింతు; వామెతయుఁగట్టడ మద్దవు; నీవె యిత్తు వే
లోపము చేయ; కై నఁజెఱిలో నిటికించితి, వమ్మ వేమొ? నీ
పాపలమేమొ? పాప తమి పాపికొనంగను నోపుదే? శివా!

322

♦ బాములఁ బెట్టకమ్మ; పెనుబాముల పెట్టెలు బాము లెన్న; లోఁ
బామును బట్టఁజాలకె, సబామును మార్చుకొనంగ లేకె, యీ
బాములఁజిక్కుకొంట; మదిఁబాము నిడు ల్విడఁగొట్టి యేలు, మం
బా! ములుచొను గాక తన పాపఁడు మాత కుమాత కాదుగా.

323

♦ దినుసులఁదృష్ట, శాస్త్రములఁదృష్ట, కవిత్వపుఁదృష్ట, సద్యశో
ధనములఁదృష్ట, యాత్మజుల తన్నికిఁదృష్ట, హృషీకత్పష్ట, యీ
యనువున నున్న తృష్ట లడుగంటఁగఁద్రొక్కక, నిన్నుఁజేరు తృ
ష్టను గొనసాగఁజేయుటది సాధ్యము నీకునుఁగాదు, శ్రీకరీ!

324

♦ జనకుండాదృతిఁజేతఁబెట్టినది పైసా; దానితో “బైసికిల్
కొనుకొంతా”నను ముగ్ధబాలకుని పల్కు ల్విన్ననుక, దంభులౌ
చు నిదిధ్యాసపటుత్వశూన్యులగు నీచుల్ ‘జీవి ప్రత్యక్షమా’
కను టప్పాలను విన్న నవ్వగును, దుర్గా! స్వర్గమోక్షప్రదా!

325

♦ నీవే నేనను మాట నిక్కమగుచో, నీళ్ళ క్తి భేదమ్ములున్
నావే చేయవదేల? నీకు శ్రమము న్నానీక, నేఁదిప్పనే
నీవంక న్నెడమోము పెట్టు పసుల న్నివంక కే; యిట్టి స
ద్భావమ్మే ఫలమన్న పుత్రుడెడ విశ్వాసమ్ము లేదా? ఉమా!

326

♦ చిరకాలమ్ముననుండి నీదగు నుదాసీనత్వమే యెంచి, నీ
చరణమ్ములో గయికొన్న యందులకొ, తచ్చబాధమన్యంబుగా
జరగ నూచెద? వెన్ని నాళులు పరీక్షాకాల? మీ నాయెడన్
బరగింతే భవదీ మపాండితుల నంబా! సూనుడన్, దీనుడన్.

327

మఱపా? జ్ఞానమే నీసదాకృతి; అసామర్థ్యంబటే? శక్తివే;
కొఱయా, వత్సలభావ? మాశ్రుతులు పల్కు న్నిన్న సర్వాంబుగా
తటి కాదందువో? డెబ్బదైదు వ.రు; సీదార్థ్యంబెటుల్ నమ్ము? స
మొఱకర్థమ్ము నెఱుంగుదీవె; వడిగాఁబ్రోవందగున్; హాసరీ!

328

♦ నీవే నేనను తెల్వి యితమరినన్ నీలోనె నేఁజేరఁగా
జేవీ! జేవనె యొక్కదారి; అది యాది న్నెట్టకున్న ముక్త
యీవే దండుగగాఁగ నాయువొక నూతనోద్దీప్తి, యీ తెల్వితో
నీవే నిన్బ్రకటించుకొ; మృదయ వాంఛితుల జగత్సేవగా.

329

♦ కన్నులు పుస్తకాలకిడె; కర్ణములన్ బుధవాళికెచ్చె; లో
నున్న ననుంగనం డితడయో! పఠితపుడటంచు, జ్ఞానం
పన్న గురూత్తమాకృతిని వచ్చి తెరందొలఁగి చి, తట్టి యీ
యున్నతమార్గవమ్మెటు, శిలోచ్ఛయపు తి క్రికఁగెతే? శీగురూ!

330

శవతతి యాసనమ్మయి, క్కళానమె తావయి, పునకపేరై జా
శవు నగ్గవై, దెసల్వసనమా నొక యుత్పథలోలకుం దనూ
సవులము; తల్లి పోల్కి గలవారలమా మముఁజేరి నోడు మృ
త్యువు; సత మామెనే కొలిచి ధూతభయాత్ములమైతి; మంచికా!

331

♦ తన మెయి గంట్లు పెట్టినను; త్వక్కును జెక్కి, చివుళ్లు త్రుంచి, వే
ళ్లను దెగఁగొట్టుచున్న, నది లాటికి మేలని, మంచిదంచునే
మనియెడి మందుచెట్లఁగని, మా త్రిపురాంబ కృపామృతాభిషే
చనమును గొన్న వీనికిఁక జన్మము లేదని యీసు చెందెదన్.

332

మనసిజుఁడంట; అఘనుఁడె మన్మథుఁడంట; సెబాసు! పుట్టినిం
టిని వెతపెట్టు క్రూరుఁడనుటే కద; నిష్ఠను దొంగిలించు దొం
గనిన, 'మనస్సె' సేసనుచు నర్జునుతో నను సర్థమేమి? కృ
ష్ణుని దెగడందగు నృరుల నొవ్వఁగ నాడఁగ నేల? శాంభవీ!

333

♦ ఒకటే పిచ్చుక జాతి; నీడరచనోద్యోగంబు, బంగారు పి
చ్చుకకుంబిచ్చుక కెంత భిన్నముగఁగూర్చు న్నీవిలాసంబుమా!
స్వకుటుంబమ్మగు జీవు లొక్కటయినన్ సంరక్షిలో భేదమె
దుకొ నీకే తెలియున్; నమస్కృతులు నీచుర్యేయభావాభికిన్.

334

కట్టునఁబెట్టి నిమ్మనసె కారణమంచును దిట్టఁబోను; నా
కటెడలించు మేలి కదె కారణమాటను నమ్రనమ్రతన్
బటెద దోయిలిన్ విడుపుబాటనె త్రిప్పమటంచు; గానిచోఁ
బెటెద నీమొకమ్మననె; వేటొక యెత్తెఱుఁగన్ మనోన్మనీ!

335

గుణమయి! చెప్పవే, త్రిపురగూఢచరిత్రుల దైత్యులకొమఱ
రణమొసరించి చంపుటనె రాజులెనో, త్రిపురాంతకాఖ్య నీ
దణికి? శివా! శివోహమను తత్త్వధూరీణుల సూలసూక్ష్మకా
రణపురనాశకుండగుట రాజులెనో? త్రిపురాంతకాంగనా!

336

◆ పురముల రూపముంగొనిన మువ్వర దైత్యుల రూపుమాపుట
బురమథితప్రళయ స్త్రీగనె; పో, భవదీశుండటంట యెప్పు? త్రై
పురమునుబీడసమ్మధనముంజలిపె, నవనీత మెత్తె, నీ
వరుండదిగాన నీబిరుదు, పార్వతి! యంటయె యెప్పు? చెప్పవే.

337

◆ ఏతటి నేడు నీడు మతమెయ్యది? యన్న, “జగజ్జనిత్రికం
జాతనిభాంఘులన్గొలుచు సన్మత”మందును; దాని వారల
ద్వైతమనంగ-ఊ; యదియె ద్వైతమనంగ-సరే; విశిష్టమైన య
ద్వైతమనంగ - భేష్ - పరమాబంధుండ నెల్లరకంచుఁబొంగెదన్.

338

◆ వాక్కులు సర్వ మీవ యని వాకొను వేద మసత్యమానె? యీ
చక్కని తెన్నుతోనె నిను సంస్తుతఁజేసెద; నయ్యముందు, తా
నొక్కనె పీఠ; సంస్కృతము నోరను రాదని? యెట్టి వారినే
గక్కసబుద్ధితో ననధికారము సూపిన నీవునైతువే?

339

◆ అవమానమును గౌరవమును ధనాధ్యత్వమును లేమియు
భవదీయాజ్ఞలు, శీర్ష ధార్యములు కావా? జేవి! నాబాధ్యతా
నివహనము మకరందపూర్ణభవదంగిధిద్వ. ద్వసాన్నిధ్యమం
దు విడం, గాలను దన్ని పోగలవె? చూతుంగా వాత్సల్యము.

340

సెమాటల్ వెయి యేల; అయ్యవి ప్రగల్భా లెల్లయన్ వేళకున్
రామాచారులె; ముఖ్యమద్యయమునైన నెట్టకే, మున్ను నిన్
శ్రీమూతా! యన లేడు, నీపరమదాక్షిణ్యమ్ము నార్జింప; ఈ
రామాచారమే దక్షిణమ్ముగుగదా; వామాత్రమూకారిణీ!

341

మలినము గాక, నీరచనమాధురి జానగు పుణ్యలాగలీ
ప్రలినములందు సాగు మన ముచ్చట లంబరనీరసంచర
ములు విననిమ్ము; తల్లి! తొలి పుట్టుల పున్నెము పండి ముందుబా
ముల నిలుగొల్పు భాగ్యమున, ముక్తములై చనుగొక, శాంభవీ!

342

అతిధ్యమ్ములు లేక సాంబశివపాదార్చావిధు లేక, స
త్పతివ్రత్యము లేక, శౌరితులసీభవ్యార్హణ లేక, శ్రీ
మాతృస్తోత్రము లేక, తాతగురుసమ్మానమ్మును స్నేహి, వి
భ్యాతింబాసిన యింద్రగారిడక దవ్వై పోదు వమ్మా! రమా!

343

మన కడ్డంకు జగత్ప్రియత్వ, మదె యాత్మప్రాప్తి కానీని బం
ధనమంటెగ్గదె, మిమ్ము నన్నుగడు సంధానించు నెయ్యంపుద్రా
డనియున్, బిమ్మట నయ్యదే తగులు పాయంజేయు కీలంచు, నీ
వనవేగ బిడ్డలు తప్పదాదులకు లోనై పోవరే? శాంభవీ!

344

నేనే కోరి బహుత్వలీల, నిటఁబట్టి పుత్త్రభృత్యాకృతిన్
నేనే విష్ణువిరాట్స్వరూపనయి సందీపింతు, సేవింతు, నా
నేనున్; సత్యమటంచుఁదల్పెదవ యేనిన్, నీసుతుల్ నేననం
గా నేమో గుఱితించి యమ్మవగు నిన్నానంగలా; రవికా!

345

అకటా! శిష్యుఁడు గాక జేశికుఁడుగా నాసింపఁబోకోయి! సా
ర్థకమా శిష్యుత నీకె యబ్బిన, గురుత్వంబింతలో నబ్బు; దై
శిః దేహంబద మట్టిబొమ్మ యయినన్ సిద్ధి చు మోక్షంబు సా
ధకపుత్రా! యని తెల్పి కాచుటది నీధర్మంబు సర్వేశ్వరీ!

346

సకృప న్నీకుపదేశమో, యెదియొ దీక్షాదానమో చేయు జే
శికు, నీవానిఁగ నాంతరంగికునిఁగాఁజేయంగ లేవేని, జే
శికుఁడే నీవును గావయేని, విత నీశిష్యత్వమున్, నీకు దై
శికలాభంబెది? యంచు సాధకునకున్ జెప్పంగజే శ్రీగురూ!

347

అగుదవలంబులై, సదమృతార్థవివంచితులై, సదా విష
గ్రసననిషక్తులై, భవదరాతులఁబోలి చరించు మూఢులం
దు సయిత మెన్నఁడుంగనలు తోఁపని కన్కలి నిల్చినప్పుడే,
యసదృశసాధనాప్తి ఫల మబ్బిన గుర్తు గు మాకు శాంభవీ!

348

అనయము నింఁదియూయనములందగు నాగమనాగమంబులన్
గని నను బట్టుకోఁగలవు నన్నొకనాఁ, దది వ్యర్థమైననుం
వనరకు; నీకు సప్యోఫలభావమె సూ ఫలమిచ్చునంచు, నీ
తనయుల కీవె కూర్పఁదగుఁదాలిమి నెయ్యము మీఱ శాంభవీ!

349

జననీ! నేనన దేహమే యనెడి క్లేశమూడ్చి, యూపైని నే
సనఁగా బుద్ధి యటన్న క్లేశమును హాయంజేసి, యీ బుద్ధికం
దని చోటన్ మఱి “నేను నే”ననుచు సంభావింప రానట్టి తా
వున నీబిడ్డనిఁజేర్చ నీదె : దె యీపూటయు; సర్వాంబికా!

350

జననీ ! సంశయమున్న తావునను విశ్వాస, మృసూయాస్థల
యునఁబ్రేమయును, హాని చోట సహనమున్, నిర్దతాశాస్థల
యునఁబూర్ణాశను, నిల్పు నొక్క- కరణమున్ గా నొసల్పంగ జే
సను; నోసర్వనియంత్రి! సరమాసందాత్మికా! శాంభవీ!

351

ఎన్నఁగ నాకృతఘ్నతకు నించుక పాచిత మిదై యంచు, నే
నన్నివిధాల నాత్మబలి యచ్చెదనంచు ముముక్షుభావసం
పన్నత యబ్బినన్ సకలవాససలున్ భవదీయమూర్తిలో
నన్నెఱిఁజేరిపోవు; నిదె నచ్చిన ప్రార్థనమందు శాంభవీ!

352

తనయా ! విశ్వవిరాట్టు నొందుటకు నిత్యంబీవు నీలోన నే
యనుభూతింగొను వ్యష్టిస త్రయే చుమా, యాధారమా; భూమిగ
ర్భసిగూఢంబగు వాక్యపహాహమునకై త్రవ్వించుకోవే పెరం
టను గూడంబని నీదు బిడ్డనిఱిఁజేటంబెట్టుమా; అంబికా!

353

జననీ ! నీపృథు దేహమా పృథివివత్సమృందుఁబద్మాదికా
సనముంగూర్చెద, ధ్యాసయోగినయి, తచ్చైధిల్యభీయుక్తు, న
న్ననుకంపామతిఁగావజే, యనెడి వాఁడాత్మార్పకుండఁచు, నా
సనశుద్ధింబానఁతు వీవె శ్రితరక్షాదీక్షతో శాంభవీ!

354

ఏకడ నున్నదమ్మ, యని యిట్టటు పాఱకుఁడంతటన్ సదా
మీకయి పూర్ణభావమున మీకొడువల్ దొలగింప, నేనె వి
శ్వాకృతితోడ నుంటిఁనని యాత్మజకోటికి సచ్చఁజెప్పుచున్
నీ కడగొట్టు సంతనెడి నెందుముఁజూపుము విశ్వరూపిణీ!

355

నీకడుగాకటాక్షమన నిల్చి యదెప్పుడో బుద్ధియోగమున్
నాకిడుదేని, దేనికయి నాశ్రమసాధనమయ్యె, చేనికై
వ్యాకులపాటు చెందితినో యాఫలమబ్బును; దాని వర్ణనం
బేకజె కృష్ణగీతల ముగిం; పది పెట్టుము భిక్ష శాంభవీ!

356

ఈ సుఖ మొక్కటైన విషయేంద్రియయోగముచేత భిన్నతా
భాసము నొందు; మానవుని భావము భిన్నగుచిప్రకీర్ణమై
మోసము నొందుచుండు, రసమూర్తిని నిన్ను నెఱుంగలేక; యీ
మోసమునందు బిడ్డలను ముంపక సత్యముఁదెల్పు మఁచికా!

357

అమలాద్వైతమహానుభూతియుతులా నాశంకరాచార్యము
ఖ్యమహాత్ముల్ స్తుతివేళ, వేడు తట్ ద్వైతాధారలే యాట, స
త్యమ కాదా - అది మాకుఁదప్పనిద కాదా, యట్టిచో మమ్ము తు
ద్రమతుల్ గాఁగని త్రోసివేయకు, జగద్ధాత్రీ! సుతాళికిన్ శివా!

358

అమ్మా! ఆత్మవు నీవు; నిక్కముగ 'చే'నన్నట్టి వస్తుస్వరూ
పమ్ము నీ; వది యొక్కటే సకలజీవవ్రాతమం, దేనువే
సమ్ముందాల్చి ప్రతిధ్వనించు; నపుడే శక్తిప్రథన్ బొల్చు; భి
న్నమ్ముంచెన్నకు మున్నె నీవనుచు సంతానముతోఁదెల్పవే.

359

దుర్గంబన్న, భయంబు సంస్కృతియు దైత్యంజున్ జనదుఃఖరు
గర్వగంబర్థము; కొమ్మునందమరి'ఆ'వర్ణంబు తద్ధంతయా;
భర్తార్థాంగి! జనించె నిట్టులు భవద్భవ్యాఖ్య; నాతల్లి! యీ
దుర్గానామనిరంతరస్మరణసంకోషమ్ము నాకీయవే.

360

“ఉన్నది జ్ఞానతేజ, మదియున్ గొఱఁగానిది, చిత్తశాంతి నీ
 కన్నది, నాయహంకృతికి నూతయి; కావున నాదు శోకమో
 హోన్నతి దాటు దారి యొకటున్నఁగృహందేలియంగఁజూపవే”
 యన్న యదారభావమె యథార్థసమస్య, గురుస్వరూపిణీ!

361

అవిరతతాపతప్తమగు నాత్మజబృందము, నీదు స్నేహబిం
 దువులకు నోరు సాచుట కనుంగొను, మీయుగసంధియందు, దౌ
 దవులను నిల్వ కొక్కడటి దర్శన మిచ్చెదవేఁద్రితాపవ
 హ్ని విధుశమై రసార్ద్రమగు సెండిన సస్యము వోలెఁజండికా!

362

అకటా! నీ జగదాకృతిం గనుచు, ‘మిథ్యా భ్రాంతి’మున్నె నిర
 రక్షమా మాటలు కొందఱుంటకు నిమిత్తంబేదో నేఁగాన నే
 రిక నిన్నడెద; సర్వభూతములలో భ్రాంత్యాకృతి బొల్తువ
 నిము నిల్పఁగ వారి నోలుల నిటుల్ నీవే బయల్దేటితో?

363

మణఁగంగోరెదవేసి, రూపమును నామంబాటి, యూహలో నుడుల్
 మణఁగుక; నీవు వికాసమొందిననె యమ్మా! నామరూపక్రియా
 గణనల్ తేలిక యాను మా; కపుడు నీకార్యంబులక జల్పు మీ
 యణుసంతానకృతార్థతాప్తి కనువొన ట్లోగుణాలంబనా!

364

ఎక్కడనుండి వచ్చినో, యెవ్వడనో తొలి పుట్టువందు, నే
 నెక్కడి కేగువాడనో, మతేమగుదున్ మెయి వీడి సంతనే,
 యొక్క రవంలెటుంగ; నిటులున్నను సర్వము నాది యంచునే
 నిక్క చరింతు; నిట్టి కడు నీచుని సైఁచెదో, యేఁచెదో? శివా!

365

అరయ భవచ్చరీరజగదంతరమం దణుభావమొంది, ని
ద్దురఁబడి, స్పష్టిలీల మఱిదోషఁగ, మేల్కొని వ్యక్తమాట సు
స్థిరనియమంబు జీవుల కదే యని శాస్త్రము చెప్పఁగా, జను
స్థిరతి యెఱాను? యీముడిని విప్పఁగి నీవె సమర్థ, వంబికా!

366

‘అదె యదె చెట్ట’టంచు మనసన్నది; వెంటనె బుద్ధి ‘కాదు కా
దది యొక చెట్టు రూపు గొని యమ్మయె యున్న’దనక, మనస్సు న
మ్మదు; ‘జగదాకృతిక సకలమూతయె’యన్నదె బుద్ధియోగ; వి
య్యదె బహుభాగ్యమంచుఁదనయాళిఁదెల్పుము నీవె; జ్ఞానదా!

367

మాది విచారమార్గమిది మంచిది; మీ వరివస్య మాకు న
మ్మోదకరంబు కాదను సుబుద్ధుల కీవె వచింపుమా, విచా
రోదరమం దుపాసనమె యున్నది, శ్రీరమణర్పి రామకృ
ష్ణాదుల బోధతోదుతఁదదాచరణమ్మును జూడు మంచుమా!

368

ఇసుమంతేని జడప్రతీతికి మనమ్మికైన యన్నాళ్లు, న
య్యసురాత్యాచరణమ్ము శాన్తిలదు; దృశ్యమన్ జడమ్మంచు లే
మ సుమా యెన్నఁడు నేదియుక; వెరవు నేనో చూచి యాజ్ఞానమే
పాసఁగంజూడుమటంచు బిడ్డలకెటో బోధింపుమా, శాంభవీ!

369

సమరము లేల రేప? అణుశస్త్రహతిన్ గలిదోషదూరజ
న్తుమరణ మేల? మానుషతనుశ్రితవై యవమాన్యవై నఁగో
షమణఁచు కోనిదా వెరవు? వానికి నీపెటా మెల్లఁగా వహం
మమతల వేరు త్రొంచు మతిమ త్వముఁబెట్టినఁజాలదా? శివా!

370

నిన్ను నెఱుంగఁజేయు జతనమ్మె రజోగుణ; మట్టి యుద్యమ
మ్ము నెఱవేర్చు స్పందమునఁబుట్టెడి బోధమె సత్త్వ; మట్టి తె
ల్విన్నెటి నడ్డు స్పందనము పేరె తమోగుణ; మీగుణాల తె
ల్విన్నెటిఁబెట్టకున్న సవివేకులమై చెడిపోదు; మంచికా!

371

వీనినెకా, ప్రకాశము, బ్రవృత్తియు, మోహమటంచు, నీగుణ
జ్ఞానముఁగోకు పార్థునకు నచ్చఁగఁదెల్పితి; యోగశాస్త్రమో
వీనివె ప్రఖ్యయంచును, బ్రవృత్తియు నా స్థితియంచుఁబేర్కొనెన్
వీని నెఱుంగ లేనతఁడు నీవయిపెట్టులు సాగు? శాంభవీ!

372

జనిచక్రావిరతార్తిఁగుండెడి భవత్సంతానమున్ బ్రోవ,
యనుకంపామయదృష్టి తత్కఁగ నుపాయంబొండు లేదంచు, నీ
వనజాతాంఘ్రులఁగానకగా నిడిన నాప్రాణమ్ము, నీప్రాణమం
దు నెటుల్ చేరిచిఁగొంటా? యెవ్వా? సుఖచిద్రూపా! భజత్పావనీ!

373

అమ్మతావాప్తీవిరోధియైన, దసదాఖ్యంబౌ జడత్వప్రియ
త్వమె చుమ్మా; శరణాగతత్వ మొకటే తద్ద్రాహమోక్షాప్త్యపా
య; మదే గట్టి పునాది సాధననికాయ్యస్థామ; కెందైన నం
చమరాకాధ్యసదాబ్జ! నీసుతుల కీవందింపవే, శాంభవీ!

374

తలఁపఁగఁజాలకుంటిమి యధార్థసుఖంబెదొ; కామకాంచనా
దులనగు తుచ్చసౌఖ్యమిది దుఃఖముతోడిది, చంచలమ్ముగా
నెలువక, ముండ్రకంచియలనే తిని నోళ్లు గాయపడ్డనున్
దెలియఁగ లేని లొట్టెల గతిస్మను మమ్ముల పైఁపు, మంచికా!

375

ఇమ్మని, నిన్నుఁ దెచ్చునుట కేమి మిగిల్చితి వమ్మ ! పంచకో
శమ్ముల పుష్టికొ దినుసు చాలఁగ నిచ్చితి, వందులో నిగు
స్తమ్మగు వాని తెల్విడిన దండిగఁ బెట్టుము, దానిఁ బై కిఁబోఁ
జిమ్మెడి యాసురీగణముఁ జెందు మటంచు న చ్చేయి సాఁచెదన్.

376

నిత్యానందద ! జీవికాకృతిని సందీపింతు వీవన్న యా
సత్యజ్ఞానము జాటి, లేములు నిరాశల్ గ్రమ్మఁగా, నింద్యదు
ష్కృత్యమ్ముల్ బురడాలు లంచములు హెచ్చెన్; బిడ్డలం బేదలై
నిత్యమేడుచు భారతీయులకు నీ సిక్కచ్చి యెట్లుండువో ?

377

తల్లీ! తల్లీ! యటంచపారమగు నుత్కంఠన్ ద్వదఁ కాధిలో
హోల్లాసమ్మున నుండ, మోహినివి తుల్యోత్కంఠతోఁ బిల్వక
లలన్ దవ్వగుచుండు; వింతకును మా యాత్మార్పణభావమే
తల్లీ! హేతువు; దాని శర్పఁగదె వాత్సల్యమ్ములో నిప్పుడేన్.

378

తొలుదొల్త బరజన్మజన్మములయందున్ నాబహుత్వాశి లే
తల నిక్కించుచు నాదు చిత్తమను తేత్రమ్మందుఁ గూర్చుండె శ
త్రులెయై, నీవె కరాత్తఖడ్గవయి శత్రుచ్ఛేదమున్ జేయవే
నలవే ? నాకట నీకుఁ దావిడెడి ధైర్యంబేది ? శ్రీచండికా !

379

జననమె యిమ్ము; మోక్షమె యొసంగుము, తత్సరశర్మరూపవున్
గనఁగఁ బ్రపంచదేహవును జ్ఞాననిస్సర్గవు రూపహీనవున్
వినతకృపానిధానమవు, విశ్వజనిత్రివి, భూతధామవా
నినునె భజింపనిమ్ము నను; నీదగు చిత్తమె నాదు భాగ్యమా.

380

తల్లీ ! క్రమ్మెను నీ ప్రియాత్మజుల మిథ్యాభ్రాంత్యవిశ్వాసముల్
పెల్లె కామగదార్లు లల్లుకొనె; నానిర్భూతవై నీకృపా
పుల్లాలోక సుధాభిషేచనమునన్ బూతాత్ములన్ జల్పి జ్ఞా
నోల్లాసాగదరత్నయోగమున మమ్ముల్లాసులంజేయవే !

381

డెబ్బది యంచోకం, డొకఁడు డెబ్బదియాటన, నీవొ “అబ్బిరో!
డెబ్బది తొమ్మిదేడులు పటిష్ఠశరీరు నొనర్తు నంటి; వా
నిబ్బరమూని నీదుపదనీరజసేవకుఁజాల వీలటం
చుబ్బదు, నాఁటిమాట మదినుంచుచు మర్వకు, కాలరూపిణి !

382

♦ మంచుల కివ్వి మంచి బహుమానములంచును గొన్ని, నీవు గా
వించిన దుండగమ్ముల కివే యని గొల్సులు కొన్ని నాకు బం
ధించితి; వచ్చి దుల్చుకొను తేఁకున నాకెది తల్లీ? నీవె మే
లెంచి సడల్పఁగా పలయు; నెప్పటికో పరిపాక ? మీశ్వరీ !

383

♦ అజ్ఞుల్ కర్ణపిశాచయక్షిణుల నాయాసమ్ముతోఁగొల్పు స
ర్వజ త్యాశను, నీకె రూఢమయి సర్వజ త్వమేపార; క్షే
త్రజ్ఞా ! చందసభూరుహాభ్రమనుద్రత్వాంతోత్థమా వేమునే
యజ్ఞానమ్మున నాశ్రయించునటు లమ్మా ! సర్వశక్తిప్రదా !

384

♦ నీతలఁపేమో, సర్వజననీ ! సకల బునఁబ్రజ్ఞరూపునన్
భ్యాతి పహింతు; విష్ణు నరునందున, సర్వము తెప్పపాటుతో
భూతి యొనర్చు చివ్వపనిముట్టులఁబన్నఁగఁజాలు ప్రజ్ఞవై;
తీతెఱఁగెన్నఁగా మొదటికే తలపెట్టితివేమో ? భైరవీ !

385

* అమ్మిక ! నిన్నుఁబూజలను భ్యానములకా జెలఁగించు నారి హస్తముల నెల్లఁగూర్చి మొలత్రాడుగ, వారల పుట్టెకూర్పు హరముగ, వారి వీడ నద రాక, ధరించితి వంచెఱుంగకే, యిమ్మగు నీపదార్చ మతిహీనులు చేటనుచుండు, కాలికా !

386

* ఒకమఱి చెల్మియైన మఱి యొగ్గదు పిట్టలజంట; అగ్ని సాక్షికశపథంబు లెక్కడివి ? నీ ! నకు పెండ్లిఁదలంచుకొన్న, లజకుఁగతమాను; మానిసిది సాహసచంచలభావమాటచే సకలజనిత్రి ! నీవిడిన జ్ఞానము మాతెనా ? పెట్టుటెంతయో ?

387

* కూరుకు తిండి కూటములకుం గడవన్నిగులైన కాల, మా కూరుకు తిండికూటములకుం దగు దిన్నులు కూర్పఁబుచ్చు చాచారి నటంచుఁదిప్పకొని, సత్యమిదే యను మర్త్యఁడౌర ! తన్నారసి నిన్ననారసి సుఖాప్తిఁగనండిది వింత; మోహినీ !

388

* బౌరా ! మూర్ఖజగత్తు ! చిన్నటనె గాయత్రీమహావిద్య నోరారంగైకొని, మూడికిందుడిచి పాడై పోవుటే కాక, యేధీరుండేజా జననీమనుప్రవణుడై దీపింప, నిర్మాతృకా జారుల్ తప్పనుచుండు రెండు నెఱుంగన్ సత్వమ్ము లేకమ్మికా !

389

* తన మెడపోగు కందువను, వారల కుత్తుకత్రాటి సత్తెముక గనుఁగొను వాఁడె జాణ; అది గానఁగ నేరని వాఁడు రెండునుక బెనవడఁగూర్చి పెండ్లె కురిపెట్టుక చచ్చుట మేలు; కానిచో మానుజతతో ద్విదత్వమును మఱుగు గల్పుటే కాదో, శాంభవీ

390

పదీయాంఘ్రుల ముద్గిపోగల సుఖోపాయమ్ము లెన్నేని, మా
వకల్యాణమె కోరి చూపిన జగన్మాన్యరు లెచ్చోటఁబా
వచేహమ్ములఁదాల్చి, రచ్చటనె యీ దేహమ్ముతో నిల్చి, న
న్నవమానించెదె, ధీవిహీనజని మాత్రతాయాసిగా? నంబిఁదా!

391

అమ్మవు నీవు, సుప్రకట వందతి, కీవు ప్రసన్నవౌట, 'మా
నుమయె మాకుఁగావలయు'నంచుఁదపించెడి వారినెల్ల స్వా
'మునఁజేర్చి, యెన్నఁడు దిగంబడ నీక, చెఱంగుచాటునం
కిమ్మిడు"దన్న నమ్మరది యీవె సుతాళికిఁజాటు మంబికా!

392

వెలయఁగ నాత్మయే ప్రకృతివేషమునక, మఱి మాయరూపునన్
దలికుచు శక్తిగాఁగ, నదె తాలిచె నయ్యయి పేళ్ళ; నీయదే
కల తెఱఁగాత్మభిన్నములు కావనినక, దవు చూపు లేని తం
బులకది నచ్చకున్న; దెటు బోధ యొనర్తునొ నీవె, శ్రీగుహా!

393

అమ్మ యథార్థతాపరిచయమై యనంబడు జ్ఞాన; పుష్కలఁ
బమ్మిన ప్రేమ నిల్పుటయె భక్తి యనంబడు; భక్తితో నెదే
సమ్మను గూర్చి చేయు పని యంతయుఁగర్మము; గాన నెద్దియే
నమ్మనె కూర్చి చేయుఁడని యార్చినఁజేయ రదేమి పాపమో!

394

వెదకెద లేల యమ్మకయి, విశ్వము_తానయి నిండియుండ? మీ
వెదకెడి కన్ను మూసికొని, విన్నది కన్నది మీతలంచు న
య్యది, సకలంబు నమ్మ, యనినంతనె కన్బడు నంచుఁబోరినక
బదిఁబది నమ్మరే కడుబఁడలు తమ్ములు; విశ్వరూపిణి!

395

అవునా, నీజడతాసురా ర్తి విడునా, అమ్మా! మహాప్రాణరూ
పవు నీవే నలువైపులకొ మలసి యుద్భాసించుటకొ విస్మరిం
చి, వివేకాంధులమైన మాకు? నెటు రక్షింతో త్రితాపాగ్ని హే
తి వెసంగ్రమ్మిన హేతు వీచుదియ కాదే; యెట్లు చల్లార్తునో.

396

నల్లని తల్లి కాళి, యనినకొ వెఱపించెడి మాటలాడుచుకొ,
దెల్లని తల్లి వాణి, యన ధీరతఁగొల్పెడి మాటలాడు నీ
కల్లరి మూఁక, నీకభిముఖింబగు సంతతి మోము మార్పుకీ
దెల్లదలంచు మాయుమకు నెప్పుడెటుల్ తొలగింతో? కాళికా!

397

సురధసమాధు లెందఱొ విశుద్ధులు నన్నని యాదరింతు; నా
మెరమెరఁదీర్పఁజాలు నొక మేధసుఁజూపకు; నీనె మల్లి న
త్కరుణను బాసఱై విషయకాననమందునఁద్రిప్పఁబూనితే?
వెరవిదఱే? బలంబటిన పెత్తనమందిటు; భక్తవత్సలా!

398

ఇదిగో, యర్పణమందు లోపమిసుచుంతే లేనటుల్, తల్లి కీ
వెదియే నిమ్మదిశక్తిపూర్ణమయి, నీకే మల్లి వచ్చుంజుమీ,
యదియే మాతృత; అర్పితమ్మలఁదియే యాఁగాక, చింతింప క
మ్మదయాలుత్వము మచ్చుచూడు మనినన్మాతంబి యూఁగొట్టఁడే.

399

స్తనయిత్వంతరగుప్తచంచలలఁబ్రజ్ఞకొ లాగి, మా యంత్రచా
లనదీపజ్వలనాన్నపాచనకృతుల్ చల్పింతు మేమం చహం
తరు నిక్కించెడి వారికెల్ల, మనుజత్వమ్మిచ్చి ప్రజ్ఞాకృతిన్
మను విద్యుత్తవు నీవె యంచెఱుఁగు సామర్థ్యంబు లేదంటికా!

400

అనుగడుగందు, శ్వాసగతియం, దళి లేంద్రియచాలనమ్మునం
దుడుఁగని జ్ఞానరూపమున నొప్పెడి నిన్నె గ్రహించుచుండి యె
న్నఁడు నొం సారి, అమ్మ! యని నమ్మికఁబిల్వ కనాదరించు మా
దుడుకుఁదనంబె నిన్ను నెడఁదోలెను మోకని కుందెదన్; శివా!

401

కన్న కుమారు లెంత నినుఁగన్నడ చేసిన, నీవు స్నేహసం
పన్నవు బాధ్యువై మఱి వచ్చెద; విట్టి యనాదరమ్ముతో
నెన్ని యుగమ్ములో చనియె; నిప్పుడు మానుషదేహమబ్బినన్
గన్నులు విచ్చి నిల్గనని కళ్ళల మింకెపు డాఁడు? శాంభవీ!

402

దయ లేకెంతగ నీవు బుద్ధిమయకేంద్రమందుఁగాలాన్చు యో
గయుతిన్ వేళను దవ్వు సేయుదునొ, నిక్కంబంతఁగా మాకు వై
షయిక క్షేత్రనిగారి కారణ యెటుల్ శాంతించు? నీవు త్రసం
చయమున్ ద్రాగఁగఁజేయుదే విషము? నోసర్వాంబ! సర్వేశ్వరీ!

403

నతులర్పింతుము పెక్కు రీతులను, దాన న్మాయహంతాశిరా
నతి యెంతయ్యెనొ, తత్ప్రతిస్థయును విజ్ఞానమ్మునందెంత యు
న్నతి యీడెఱెనొ; యెన్న లేనపుడు మానమ్రత్వ మన్వర్థతా
చ్యుతమై నీయొడి కెంత దవ్వులనొ మమ్ముంచునదా; శాంభవీ!

404

తొలుత గుడప్రణామములతో, గురుమూర్తిని నిన్నె కాంచి, యా
వలఁదలతో నహంతను భవచ్ఛరణార్పిత మాచరించుటే
సులువుగ నాత్మరాద్యమునఁజొచ్చు దువార మిదొక్కటే కదా!
తెలియదు శర్మసాధన మిదే యని యజ్ఞులు కొందఱంబికా!

405

చాలఁగ నమ్మకమ్మును నసఁశయమన్న రసాయనమ్ములన్
 గాలసుతాళి కీయమినె, భ్రాంతి జడమ్మును విధ్య యంచు ని
 ర్మూలపచోవిశేషములు నీసకలాకృతికిందగిల్చి, జ్ఞా
 నాలయ మంటసిల్ల నడుగాడని దుర్బలులైరి, శాంభవీ!

406

పలు తెగతా నభావముల పట్టిక సిద్ధము చేసియే, నినున్
 బిలుతురు; జీవభావమును వీడక, నిత్యముతోడనే నిగా
 కలుపక, వెట్టి మొట్టి దరఖాస్తులు పెట్టిన బుట్టదాఖలా
 ఫలమగు నన్ననుం జెవిని బట్టకు తంబులు, చూడు మంచికా!

407

కసగుడ్డల్ ధరియించు వానిఁగని మోకాళ్ళంబడున్; నిక్కమా
 రుసియైనన్ సహజంపు వేసమున మార్పుల్ లేని పుణ్యాత్ముడై
 విస్తువుంజూపు స్వకీయుడైన; నిది నీవే భ్రాంతివై సర్వభూ
 తసమూహమ్మున నుండు హేతువునఁగాదా? చిత్రలీలావతీ!

408

కర్మఫలమై జ్ఞానమగు; కర్మమే రూపముఁగాఁదలిచ్చి, నీ
 ధర్మము తత్ప్రకాశకము; తల్లిరో! జ్ఞానము నిత్యమాట న
 ద్ధర్మవిదుల్ సుధాభిదను దానినిఁబేర్కొని; యట్లు గానఁ, ద
 త్కర్మఫలమ్ము పైతము సుధాప్రథతో శ్రుతి పల్కె, శాంభవీ!

409

తనకంటె బరమైన జ్ఞాతృపతతత్త్వంబందు లీనముగా
 మన, సానాడమనస్కుడై నడుఁడు కుంభప్రఖ్యమా వాయుచా
 రనిరోధంబయి, కుంభసంభవుఁడు వాఁబ్రఖ్యాతుడై, శ్రీహయా
 స్యుని శుశ్రూషఁద్వదీయతత్త్వలహరీసున్నాతుడౌ; నంచికా!

410

జననీ! చండికవాచు నీవు నిశితాసంకల్పనాస్త్రంబుఁజే
తనుఁబెట్టంగఁదణించు నాఁడె, చలచి త్తప్రఖ్యదుర్వైరిఖ
ణ్ణనముంజేసి, ప్రశాంతమైన భవదజ్జంబెక్కెడున్; గానినాఁ
డనయంబున్ జనిచక్రయంత్రణము పాయంబోదు; రాజేశ్వరీ!

411

అరయఁగ నింద్రియాలు విషయమ్ములఁజేగుట, యవ్వి స్వాంతమున్
దరియుట, యద్ది బుద్ధికడ దార్చుట, యస్పడు బుద్ధి నాకడన్
దరియుట, నేను నీకడను దారఁగ నీవయి పోవు టతయున్
బరఁగును మోగసంజ్ఞ; నదె వాస్తవమంటివి కాదె! శాంభవీ!

412

మా సకలాంబయే సతము మాకు సుఖాప్యవధార్థ; మామెయే
యీసకలంబుఁదాన యయి, యేసరు నెల్లెడ; నన్న గాథవి
శ్వాసియె, శ్వాసరోధముఖసాధన లక్కట లేకె, తాను వి
శ్వాసియగున్; సురాగమవు వత్తువు కోరినయంత, శాంభవీ!

413

అమ్మా! తోచును శాస్త్రవాక్యములయం దాపాతదృష్టి విరో
ధమ్ముల్ పెక్కులు; జీవునందెపుడు మేధాయాపవై నిల్చి స
త్యమ్ముం దెల్పుదొ, నాఁడె నీవు విదితాఖ్య బాలు; శాస్త్రార్థమ
ర్మమ్ముల్ బైలగు నాఁడె జీవుఁడెడయున్ బంధమ్ముతో, శాంభవీ

414

నినుఁగనెనేని బ్రాహ్మణుఁడు; నిన్దనుదారి క్షతంబులోర్చు వాఁ
డనఁదగు క్షత్రియుండు; భవదాదరసీమఁబ్రవిష్టుఁడైన వాఁ
డనఁబడు వైశ్యుఁ; డమ్మ పదమందక శోకమునన్ ద్రవించు వా
డనఁబడు శూద్రుఁ; డీయవె యధార్థము నాలుగు జాతులంబికా

415

శోకార్తుండును, యుత్పరీతుఁడును, దుఃఖిండును జిత్రహా-
హాకారములు చేసి చేసి, తుదకందానందపుంజాడనె-
ట్లో కన్గొందురు; నీస్వరూపమట నెంతో గుప్తమైయుంటుందే
లోకంబాకులపాటునొందు, నిది నీ లోపంబు కా, దంబికా!

416

కరుణాసాగర! తల్లి, పుత్తుని యహంకారము యద్రవ్యము
బరిణామిత్యము మాపి, యే తనువుతో బ్రత్యక్షమై కట్టనాల్
విరియంజేయునొ, యట్టి మూర్తిగని, నిర్భీతి దదీయాంకవి-
ష్టరము సాధకపుత్తుఁడెక్కుటకు నీషన్మాత్రముంజంకునే?

417

మనసే యీయక మేను పంచు జనుని మన్నింప; వానప్రత
గని సామాన్యులు వాని భక్తుడనుగొన్నా, నీవు సర్వజ్ఞు
టను నీకంటిని డాగురింపఁగఁగలండా? వాని యీ యాత్మవం-
చనమే నీకెడముంచి త్రిప్పును జనుశ్చక్రమునందంబికా!

418

మము రక్షించుట యన్న, నీవొక లెవే మా సౌఖ్యదుఃఖాకృతి
దమితో వత్తువటన్న సత్యమును జిత్రమృంజును మర్మమ
ర్మముల నాటఁగఁజేయుటే; యపుడె సూ మమ్మేచలే దీబహు
త్వ, మిదే రక్ష; మతేమి కావలయు జీవభ్రాంతు లూర్షణ, శివా!

419

అమ్మయె సత్కృప వలయు నప్పుడె లోపల బుద్ధియోగరూ-
పమున, 'నాకు నమ్మకు లవమ్మును భేదములే'దటన్న ని
క్కమ్మది నాటిసట్లు; విని గ్రంథములంగని యూదువారి భా-
ష్యములు కేవలమ్ము శుకశారుల పల్కులు కావె? శాంభవీ!

420

సుమహత్తత్వవికాసమైనపుడె తోచుక జీవునగ, దెన్ని జన్మములే నెత్తిన, మార్పులెన్నో యయినక, మత్తేంద్రియగ్రాహ్యభావము లెంతే నెఱపెట్టినక, సతము “నావాసమృఖండమ్ము నిత్యమునౌ సుస్థిరసత్త యంచు; నదె నీయంకమ్మటంచుక,” శివా!

421

జీవుఁడు బుద్ధితత్వమునఁజేరిన యంతన, మున్ను తెంపు లేకే వికసించి, వానిఁదలక్రిందులు సేసిన భావరాసు, లాజీవుఁదటస్థసాక్షి యని, చేరక శాంతిలి ఛాయలట్టులె పోవును; మాకు దీని సరి పుణ్యఫలంబు మఱేది? శాంభవీ!

422

“నీమహిమంబుఁదెల్పునది నీదగు రూప”మనంగ, నీజగన్నామకరూపమంచు నొక నాడెపుటర్థముఁజెప్పికోన్నచో ‘ధీమహి భర్గ’యంచొక ప్రతిజ్ఞకు సూటిగ ధీప్రచోదన స్థేమఫలాప్తి జీవునకు సిద్ధము కాదట? సర్వసిద్ధిదా!

423

అనుభవమయ్యె నాకు సకలాంబయె ప్రాపని; నా కవశ్యమాపనులెవి లేవు; సాధన లవార్యవిశుద్ధిని బొందు; నేను నగ్నవత్సునివలె నీయొడిన్నిలిచి, చూచుచునుండెద; నన్ను మొండి బిడ్డను దిగఁద్రోయఁగాఁగలవె? డంబము లేక వచింపు మంచికా!

424

తనుముఖ్యముల నాత్మబోధ విది, ధీతత్త్వాధిరోహమ్ము చేసిన బిడ్డంగని నీవు డిగ్గుదువు ధీక్షేత్రమునం; దాస్థలమునె బృందావనమండ్రు వైష్ణవులు; శైవుల్ దానిఁగైలాసమేయనఁగా, నేను నుతింతుఁద్వత్పరమధామాఖ్యక జగత్పావనీ!

425

చాతుర్వర్ణ్యభాగమే తెలియు సృష్టంబైన సర్వంబునం,
దీత త్వమ్ము నెఱుంగ లేదు మత్తులై స్వేచ్ఛాహితాహంకృతి
బూతాపూతములందెగించి కలగల్గుండేయ నీ నేమనుల్,
వీతాజ్ఞాగుల యట్టులుండుటని జేవీ! ఆలమా? లీలయా?

426

లలితా! నీనియమంబు లంతట ననుల్లంఘ్యములై తోచి, మ
ర్త్యులయందయ్యవి వ్యర్థమాటంగనఁగాఁదోచుంగ దే - యింతలో
బలితంబౌ పరివర్తన మొకటి నీస్వాతంత్ర్యముంజూపుచున్
విలయాశంకముగా నొనర్తు వనుచున్, విశ్వేశ్వరీ! చండికా!

427

హెచ్చుందగ్గును లేక సర్వమున నిన్నీక్షించి, సర్వమ్ము నీ
యచ్చుపుందనువంచు, నందలి విమర్శాకార మీనంచు, నీ
సచ్చిద్రూపమెఱుంగు విడ్డలె భవచ్ఛాతాకృతిస్నిగ్ధులై
నిచ్చితో నీయొడిఁజెంగుచాటునఁదమి న్నిల్వంగలా రంబికా!

428

నీ పరమార్థముండెలిసి, నిత్యసుఖానుభవమ్ముతో, నెవం
డౌపనివన్నహరి సముండై, తన పల్కులు మేలుకొల్పులై
చూపులు సత్యవస్తువరిసూచకమార్గణదీపకాన్తులై
యేపు వహించు నాపురుషుడే భవదగ్రసుతుండు, శాంభవీ!

429

దాసోఽహమ్మని చేరనా? వలదు; సంతానమ్మనం చక్కనం
వాసమ్ము వ్యరియింపనా? వలదు; నీ బంధుండనంచేగనా?
వాసింగాన; “సహం త్వమేవ”యని విశ్వాసుండనై యున్నచో
మోసమృదుండనె? తల్లి! నీవపుడు నాముద్దెట్లు చెల్లింతువో.

430

యవ్యక్తమునుండి పుట్టునో మన, స్త్రీ చి తవృత్తుద్భవం
నేయవ్యక్తమునుండి యై మఱల సంజే చేసునో, సాధకుం
నాయవ్యక్తముజాడనే యెఱిగి, యట్లే నందుకొన్నప్పుడే
యొ స్త్రీ పరమాత్మరూపమును గవ్వమ్మింత లేకే; ఉమా!

431

న్యాయగక్తులు మాని మాతృపదసన్న్యస్తాత్మకృడౌ వాని చె
స్యజ్యోతి యొకింత క్రుంగక, ధుతానర్థాన్తరగా, ధర్మిగా
సన్మంగాబొనరించు; సక్రమముగా దర్శింపజేయుక జగ
స్వన్యాయాకము లేని తావు; నదె నీ ధామంబు, సర్వేశ్వరీ!

432

సగుతరయోగనిష్ఠలు వికుంతితములే; భవదంఘ్రిపూజనా
పరమున వెల్లి; శాస్త్రహితధర్మరతింగడుజేతు; స్తోత్రకా
ర్యరతుల నోపికలో కొఱయె; యైన భవన్ముఖలగ్నదృష్టిన్
విరతిము నుండు సాధనము నీకెటు నచ్చునో చెప్పుమా; ఉమా!

433

మా యాశేబ్దము విన్నయంత మదిలో, మాతృత్వజుంగొన్నదీ
మా యాత్మాఖ్యకృపాబియే, యనెడి సమ్యక్త్వమే తట్టు ని
ర్మాయుల్ నీసుతులెంతో చన్వనను జేరక వత్తు, రవ్వారికి
మాయందటంగబాలరన్న నుడి భీష్మంబానె? మా హేశ్వరీ!

434

ఆసురవాసనార్దితుడ నంచు నెఱుంగు తుణమ్మునందె, వి
శ్వాసముతోడ నేడ్చి, నిను సాధకుడమ్మ! యటంచుచిల్వగా
నీసహజానుకంప రవణిల్లగ నీ రణరంగిచండికా
భాసురమూర్తితో నసురభావములం గడతేర్తు ఎంబికా!

435

ధనహేత్వాజిజయాప్తికే విజయనిక్షాదామోదరుం డాజిభూ
మిని దుర్గ న్నను మున్నుగొల్వమచుచుకొ మేల్కొల్పలే; దాతలే
తన యాచార్యత సిద్ధి నొందుటకే గీతారూపమా యోగి సా
ధననామాజి జయాప్తికే యనుచు సంతానమ్ముతోడెప్పవే.

436

తలఁపము నిన్నె యాత్మ యని; తప్ప కొకప్పుడు నాత్మదానము
జలుపము; నీవె ప్రాణమని సందియముకొ విడి పల్క; మందుచే
మలయపు భక్తిరూపమున మాహృదయమ్ములఁ, గాన నీయొడిక
బలితఁపుఁజన్మతోడ నధివాసము చేయఁగఁజాల మంచికా!

437

జనని మహత్త్వ మింతెఱుంగఁజాలని కున్నలు పైతమండ్రు “మా
జననియే గొప్పదం,” చటులె జంకక నీయమితప్రభావ, మే
మును వినుతింతు; మూరకది పోవునె? పోవదు; మాయసద్వచో
వినుతులె మా ముఖమ్ములఁబవిత్రము చేయును నిక్కమంచికా!

438

ననుజీర్వాటకె యెప్పుడుఁడు వనుచుకొ నన్ను న్గరాలంబధీ
రునిగా నుంచితివంచు, నా నడకతీర్పుల్ నీ నియంతృత్వ స
త్త నె సిద్ధమ్ము లటంచు, సమ్ముకొని యాత్రంజేయు మాత్ర స్థితా
ఘనవిశ్వాసికే దుర్గమంబనుచు విఘ్నంబంచు నున్నే? శివా!

439

తనయన్నే హవిమూఢయా జననియే, తావచ్చుఁజండాకృతికొ,
జననీన్నే హవిమూఢుడౌ తనయుడే, చండాకృతి స్వచ్ఛ మా
తను నిర్భీతిగనంగఁజాలును, సమస్తంబందు శ్రీమాతృద
ర్శన మభ్యస్తము వానికొటను; యథార్థంబే కదా? చండికా!

440

అమ్మ నడేడనో వెదక నక్కట యేటి? కసంఖ్యమైన శ
బ్దముల విందు, నందు, నవి తప్పక యమ్మయె; నాజపించు మాం
త్రమ్మడి యమ్మ, 'అమ్మ'యను నామము నమ్మయె; నామనామిభే
దమైద నెన్న కే పిలువఁదప్పక పల్కుదు వీవె, వాఙ్మయీ!

441

పలుతెగ లాటలాడుకొని, పార్థివధూళులఁబూసికొన్న కొ
డ్కులఁగని సైంపలేక, తమ కోరి రచించిన మూఁడు బొమ్మరిం
డ్లపునఁగూల్పఁజండతరవై చను దెంచెడి నిన్నుఁజూచి, యే
యలుకును లేక చేతఁజను నాత్మజులే కడు ధన్యు లంచికా!

442

అమ్మకొ! నిపదాబ్జముల నాత్మసమర్పణచేయఁగల్గె నే,
నమ్మయె చండికాతెనువు నంది, కృపాళుత మూడు ముళ్ళ భే
దమ్మెనరింప వచ్చెనని, తాన యెఱుంగఁగలఁడు సాధకుం;
డిమ్ముడి వీడ వందనుక నీభవవీడ తొలంగునా? ఉమా!

443

ఎందు భవత్స్వరూపమగు నీజగమందున నున్నదెల్ల నా
నందమె కాని, దుఃఖమను నామముతో నొకఁడేటి? యాచు నా
నందమయిన్ నినుంగను చనారత మీజగమంద యుడి, యా
నందమయుండ యా చమరవాధుని సంపదఁగేరఁడే? శివా!

444

జననియె చండవేషమున సాధనరంగమునందు డిగ్గి, పు
త్తుని వెతపెట్లు నాసురవిరోధిగుభావములెల్ల లీనముల్
పొనరుచు; నమ్మ ముచ్చటయె పుత్త్రుకు నైక్యమునందుఁజేర్చు నం
చనుభవ మొందుచుండు భవదాత్మజులే కడు ధన్యు; లంచికా!

445

జననాంతమ్ముల, దుఃఖసౌఖ్యముల, యోగస్వాస్థ్యమ్ములందన్నిట
జననీస్నేహవికాసమే కిన్, జగత్సంబంధికంబందు, సా
ధనరాజ్యమ్మున మాతృమాంగళికహస్తస్పర్శసాక్షాత్కృత్తి
గనుచు సాధకపుత్రుడత్యయసుఖాకారన్ నినున్ జేరుఁగా.

446

ఏనే యిల్లొరనంచు, నీమిగులు నాయిల్లాలుఁబుత్తాదులున్
నా నొకర్లని యెంచు మూఢునకు జ్ఞానంబున్నదా? పారికి
దానే నొకరు నంచు నెంచునుచున్ ద్రుమాపవై నీవె, యీ
త్మానందంబిడుదంచు నెంచు నతఁడే యాత్మజుఁడౌ, నంబికా!

447

నగ్నశిశుండు వోలె సుఖనర్తితచిత్తముఁదృష్టదాబ్జసం
లగ్నమొనర్చి, నిత్యతరళంబగు నింద్రియవారధాటెట
ద్విగుఁడు కాని పుత్తు. నొడి దింపక ముచ్చట లాడికొంచు, ని
ర్మగ్నపు కావె శర్మజలరాశిని నీవును? భక్తపల్పలా!

448

ఆలిన్ స్వార్థము గాఁగ నెంచి, సుతు నాత్మాభిన్నుఁగాఁజూచి, బం
ధ్యాళిన్ స్వీయసుఖాప్తిసాధనముగా నాలించి, తద్వర్తమాం
గోలిన్ నిన్ దిలకించు సాధకుఁ డుపాసోద్యోగమున దడ్డటం
చాలోకించునె? యాత్మదృగ్విలసితాభ్యాసుండు కానన్, శివా!

449

కుసుమమ్మున్ గుసుమమ్ము గాఁగనిన సంకోచమ్ముగన్ బుద్ధి; కా
కుసుమ మ్మమ్మయె, ప్రాణమే. యనిన వ్యాకోచమ్ముగన్ బుద్ధి; కి
విసువాసమ్మునె పున్నెమండ్రు; తొలిదే విఖ్యాతపాపమ్ము; నీ
వె సుమా యీతనుయుగ్మరూపిణివి జేవీ! చిత్రిలీలావతీ!

450

శిదియే సార్థకదృష్టి, సర్వమును నీయాకాగమే యంట; యు
న్నది నీవొక్కటే యొండు లేదనుట; నీనాత్మాభ్యుతో నన్నట
గుదికొంటున్నటు; సర్వశక్తులును నీకు వ్యేలుకాదంట; నే
శిదియే యంట; మఱియి యంటకును మృగ్యముల్ నుడువ; శాంభవీ!

451

జననీసత్తయే సర్వసత్తయనుచు సంధాన మానాడే, నీ
ఘనచిత్త గనగల్గి, యందు నిలుచు గప్తున్నతే; కన్నడే
నిను నానందమయి స్పృశింపఁగలుగు నీ బిడ్డఁడంటే కదా?
నను సచ్చిత్సుఖరూపిణీ! సయిపుమా నాపల్కు తప్పెనచో.

452

గొడవలఁజిక్కి యేడ్చు కొడుకుంగని పర్విడి వచ్చు వేళ, నీ
కడి నడ, జాటు పైట యెఱవాటిన యడ్గులు, తూలు ముంగుడుల్
నిడు సెక యూర్పులు వెలయు నీజననీశ్వ మెఱుంగు నాతఁడే
గొడవలె మేలు సేసె ననుకొంచునె నవ్వును గాని, యేడ్చునే?

453

అయోభ్యంబగు మానసాననము నీకర్పించి, ముచ్చట్లకై
యక్షము య్రుళించునంత, కెవి నాకందిత్తువో నీవె; సూ
క్ష్మాద్వారమాలం, దవే యిని; యట శాస్త్రక్షపాగర్భమే
సాక్షీభూతము; నీవదే కదవే; ఓసర్వాకృతీ! శాంభవీ!

454

సంచితదుష్టవైషయికసంస్కృతిసాద్రవనమ్మన భయ
మించుక లేకయే తిరుగు నీ నరసింహమే, సాధనమ్ముగా
వించెడి వేళ, నడ్డయిన విఘ్నజమ్ములఁగూల్చి, బిట్టు గ
ర్జించుట నీకృపాబలవిశేషము నొందుటఁగాదె? చండికా!

455

అమ్మవు నీవె నా ప్రకృతివంచుఁదమింగని, భక్తి సంఘియు
గృమ్మనఁబూవుదోయిలి సమర్పణ చేసెడి సాధకుండె, ని
క్కమ్ముగ నీడు వాహనము కాఁదగు సింహము యశాచు, నికయభ
చ్చమ్ముగ నిట్టు నట్టుఁ బరిచాలితఁజేయఁగలండు; చండికా !

456

నడుము విగిరిపుమమ్మ! యుడునాడుకసత్కళ మాళిఁదాల్చి, పే
రడిదము నూని, శూలకరవై వెన రమ్మ; మృగాధినాథుఁడే
కడఁజనె ? నేను వాహనము కాఁదగనే ? యసుగాళి నైశసం
బడలక చూతుఁ, దోడగుదు, నాహవభూమికి రమ్ము, చండికా !

457

అమ్మ! నడుండు నీడు ప్రళయంకరశక్తి విశేషబోధలా
భమ్మగు నాఁడె, మృత్యుభయవర్జితుఁడై విషయాస్మితానుమ
త్వములఁజిక్కుకోఁ; డదె కదా రణభూమి విషణ్ణపార్శ్వైః
జిమ్మితి కృష్ణరూపమునఁ జిక్కని నెయ్యము నాఁడు; కాళికా !

458

అమ్మవు నీవు, జీవులు త్వడాత్మజు లై నపు, డింక నిష్ఠుర
త్వమ్మున కేది తా ? కపు డభావదుజామరణాదులందపో
హమ్మున, నెగ్గులంచనిన వన్నియుఁదోఁచును, సర్వమాత నె
య్యమ్మున, నై న లగ్గులని, యన్నిట హాయి నె జీవుఁడొందుఁగా.

459

అమ్మ! విశిష్టరూపమున సంతికమందున నిల్చి, వత్స! కా
మ్యమ్ముల నిత్తు నన్న, ధుతమాయుఁడయై, “పరిపూర్ణవీ, వభా
వమ్ములతో వరమ్ముల కభావమ యేర్పడె; నిర్బుమా సమ
క్షమ్మున”నంచు వాఁడనిమిషస్థితి నొందక యున్నె ? శాంకరీ !

460

కళటి యాత్మనిష్ఠనగు నుద్ధరసౌఖ్యము నొందువాఁడు, దా
కళటి వ్యాకులంపడును; నిచ్చలు నీయలవాటగు గాటమై
యెక విషయోత్థత్పన్న కెడమీయదు; వాఁడె యనన్యభక్తుఁడ
స్మరుఁబ్రయపుత్తుఁడతనికె మళ్ళని శాంతి నొసంగు దీవుమా!

461

గాతల్లీ! పరమాత్మ! నీప్రకృతి యెన్నండే జడమ్మానటే?
వైతన్యాత్మకు భిన్నమై ప్రకృతికిఁ స్థాయిత్వ మెట్లుండు? నం
నీతత్త్వమ్ము స్ఫురించువాఁడు జడమంచేనాఁడుఁ బేర్కోఁచు; స
ర్వాతీతంబగు నీస్వరూపమున కభ్యర్థమునన్ నిల్వఁడే?

462

తనజీవత్వవధక్రియాఫలము సిద్ధంబైన యాసాధకుఁ
జన మగ్గించును సింహమం; చతని యజ్ఞమ్మే భవచ్ఛక్తిచా
లకయంత్రమ్మయి, కొన్ని నీవగు పనుల్ సాధించుటన్, సింహవా
హనవై యొప్పితివంచు నెంచెదను; తప్పా? చెప్పుమా, చండికా!

463

రమణీయోచ్చహిమాద్రిశృంగమె సహస్రసారం; మృటన్ నిల్పి ని
న్నమలుల్ సాత్త్వికభావులై కొలువ బాష్పసారముట్టున్; సమ
స్తమలతొలనదక్షిణిష్ఠుపదజాస్నానమ్మదే; వాతి క
శ్రమలభ్యమ్మగు నిత్య మామరనదీస్నానమ్ము, సర్వేశ్వరీ!

464

నా నిరతాశ్రయాంబను బ్రణామసుహృష్ట నొనర్చినాఁడ, నా
హీనత డుల్లిపోయె, మఱి యెందు నభావము తోఁపదింక, నే
దీనుఁడ నెట్లు లొదునని, ధీరత యేర్పడి జీవుఁడొందెనున్
మానసికోన్నతుల్ సకలమాత! ఫలమ్మిదె నీకు మ్రొక్కుటన్.

465

కారణభూతశక్తి యొక గమ్మతా వెళ్ళా సారి చేరగా,
గోరిన, గమ్మమొందువఱకున్ దలపోయకె నాగంగంటి, నే
సాకులు; నీవదే యనెడి సత్యము తోచు; నీవే పునస్తనూ
ధారణకారణమ్మనెదఁ, దచ్చయిగన్ క్షమియింపు నుచిఁగా!

466

అణువునకంటె నీవణువ వన్న శ్రుతిగ్నిని యున్న మానవు
డణువును జీల్చి చీల్చి యొక యగ్భుతమారిణిచూత్రకల్పనా
చణతకు నుబ్బుదే? మనుజుచాతురి మూలము నీవ యాచు, న
య్యణుగతశక్తి వీవ యను చందఁడె లజ్జకు? ప్రాంపదాద్భుతా!

467

హృదయస్థుండగు నొక్కదేవుఁడెటు నన్ బ్రేరేచు నట్లేను జ
ల్పదుఁగర్మముల వన్న తెల్వి యడరన్, లోపించి కర్మత్వ, మా
హృదయస్థుండగు దేవునందె తగులబెచ్చిరి, స్వంబు నీ
యదె యంచచ్చఁడె యాత్మ సాధకుఁడు? ధన్యత్వంబదే; శాంభవీ!

468

అమ్మయె వస్తు; వన్యము సమస్త మవస్తువె యన్న గట్టి జ్ఞా
నమై సహాయమిచ్చిగ నొనర్చి, నిమిలితదృష్టిలోనె, య
న్నెయొక తోడు తేకరిగి, నీమణిమందిగమార్గమందు భం
శమ్ములు లేకె సాధకుఁడు సాగి నినుంగనఁజాలు శాంభవీ!

469

అల కీటాణువు గోలె నీశ్వరుని పర్యంతమ్ము మాయమ్మయె
వెలయు న్నావున సర్వభావములతో, విశ్వాత్పతీ! యగుచుండొ
ల్తులుతన్ మ్రొక్కుట యభ్యసింపని సుతూత దూరస్థులె త్వదమ
కలితాలోక సుధాః గాఢపుత్రతనుల్ కానేర్తురే? శాంభవీ!

470

అంబాస్నే హాసుశీతలాంకమును, భావాతీత ! త్రైగుణ్యశూ
న్య. బా నీయురమున్, సుధామయము నీయంఘ్రిన్ సుతుండొక్క నో
మంబే చేరినచో జగద్ భవము మాంబుమై, జగజ్జీవభా
వంబున్నే! మఱి నేనటంచు నొక భావమ్మన్నే! భావాత్మికా !

471

అమ్మా! సాధనమూలవిత్తమగు మాత్రా సిక్తబోధమ్మే, పు
ణ్యమ్ముంబట్టి, యెవండదెంత యధికమ్మార్జించునో, యంత లా
భమ్మొందున్; ప్రతిఘాతసంశయములున్ బాధింప; వీనత్యబో
ధమ్మజీవుని సాధకాగ్రియునిగా ధన్యాత్ముఁగాఁజేయజే?

472

సుతు సుతుండంచునే యెలమిఁజూపఁగఁగావ్యముచే విశిష్టసం
స్కృతి యటఁబ్రేమగూఢపక్షున సిద్ధమగున్; సుతు లేమి కల్గఁబ్ర
సుతమగు వేదనమ్ముకటి తోఁచును; దానికి లేమియుండఁ దా
స్థితియె యఖండహర్షజలధిన్ నరు ముంచెడి హేతువా సుమా!

473

సతిసుతులన్ భరింతును నిజమ్ముగ వారిల తృప్తికే; జగ
ద్ధితకృతులన్ జగమ్ముందనియించుటకే యొనరింతు, నన్న వాఁ
డతితరమోహపంకిలుండె; యంతయుఁజేయుదు నాత్మత్వత్తి క
న్న తేలివి కల్గనంతకు ననాతనివా నినుఁగాన లేడుమా!

474

గురుమూర్తింగని, యమ్మ నాయెడకు నాగుదాత్రియై, యీమ!
హరిరూపమ్మన వచ్చె, సాహృదయరాజ్యమ్మేలు సామ్రాజ్యయుగి
జిరమిత్రమ్ముడ, సర్వభూతములలోఁజెన్నారు విజ్ఞానసుం
దరి యంచుం బ్రణమిల్లు నాభవనకున్ దవ్వండ లేవంబికా !

475

చూపులు రెండు లీనమగు చోటనె సాధకమానసమ్ము ని
రేపత నొంది లీనమగు; లీనవిలోకమనస్కునందుఁదా
నాపకె యాఁగు మాగుత; మిదంతయు నాత్మసమర్పణమ్ముతో
నొ పని కాదె? నీదు కరుణార్ద్రతతోడి దదెల్ల శాంభవ!

476

అగదము నానువేళ, ప్రణీతంబగు సంగము శస్త్రవైద్యహ
స్తగతము సేయువేళఁదొలుతన్ వెగలొందిన, సందసామ్యమా
సుగముగ నీవె యుంట, వెనుసూపక తత్ప్రతికర్మలొందఁగా
నగుచునె బాధ్యులొదురు జనమ్ములు; నిత్యసుఖస్వరూపిణీ!

477

అమ్మనుఁజూచినంతనె ప్రయత్నము లేక సమాధి వచ్చు సం
చిమ్ముడిమాట కొందఱకె నిందమిచే, యమముఖ్యకష్టమా
ర్గమ్ముల నూనుకొందు; అది కాదు; సమాధినిఁబట్టి వచ్చు సం
గమ్ములు; బిడ్డలార! యని గట్టిగ నీవె వచింపు మువికా!

478

దేవాంగమ్మగు నీజగద్రచనముఁ దెల్పంగ దృష్టానమై
శ్రీవిధ్యాది సవశ్యధార్యమయి, సుశ్రేయోదమై, జ్ఞానదం
బా వాసోరచనమ్ము సేయఁగల పుణ్యాత్ముండె, సర్వేశి! ఈ
శావాసోపనిషద్రహస్యవిదుఁడౌ నచ్చంపు దేవాంగుఁడౌ.

479

అవచోమానసగోచరంబయిన యాత్మాభాస మైనప్పుడే
యవబోధాఖ్యశరమ్ము నేయు, గుఱిగా సయ్యాత్మచే చేసి; కే
శవుఁడీ సాధననే మహాప్రతముగా, సంసిద్ధిమూలమ్ముగాఁ
బ్రవచించెన్ దుది చేతగా, జనని! యాపార్థాఖ్యజీవాత్మకుఁ.

480

'రూపంజేహి'యటంచు స్థూలమగు రూపమ్మాని, సత్యప్రతి
ష్ఠాపద్యం జనుదేని, యెంత యగునో సౌలభ్యమోబిడ్డ! రూ
పాపోరాశిని మున్లు, టాపయిని రూపాతీతరూపాబ్ధిపై,
జూపుల్వాఱుట, నీవె చూడఁగలవంచుదెల్పు మీవే, శివా!

481

ధనరూపమ్మగు నీదువిక్రమము ప్రత్యక్షమ్ముగా జాహ్యాజీ
వనపూర్ణత్వవిధాయి యైన, సకలవ్యాపారజాలమ్మునం
దున నాదే యను భావ మాసురము, నందు న్నాది కాదమ్ముడే
యనుటే దివ్యము; నీవు మెత్తువు ద్వితీయమైన భావమ్మునే.

482

ఇచ్చుట కీవు మెచ్చఁదగు నేదియు లేమిని జేసి నన్నె నీ
కిచ్చెద; పాపదోషముల నేసరు నాకిది యేల నాక, చో
టిచ్చెదొ నీకృపాద్యుతి రహించు కరాంతరధామమందు; లే
కెచ్చుట చూపెదో, జననియే గతి నాకను బిడ్డ కంబికా!

483

అతని మనస్సె శాంతిమయ, మన్నిట నెవ్వఁడు నిన్నె కానఁగా
జతనము చేసి కన్గొనుచు సర్వమునందును ద్వన్మయత్వని
శ్చితమతినుండు; నాసుజనశేఖరు వీడఁగఁజాల వీవు, ని
న్నతఁడును వీడెలేడెటుఁగనా; తుదకైక్యమె తత్ఫల, మ్ముచూ!

484

అపరా! పారము లేని దైశ్వరము సత్యంబౌచు, నీదేశకా
లపదార్థార్థకమైన జాగతము లెల్లన్ స్వీయమా చిత్రమా
వపువై యొప్పెడి 'సాద'పీరి కళనే భావింతు యోగీశులం
దు; పరాంబా! యటు వెన్న నేనె కడుగొండు న్నేఁడుచూపెట్టవే!

485

తల్లీ! అక్షశరీర; వానిను సహంతాశూన్యమా చూపు శో
భిల్లంగొల్వ, నిదంతయు సమసిపో, భిన్నత్యమండచ్చి, వా
డెల్లపు న్నిను సెల్లెడంగనుచుఁదానే నీవుగా మాట, శ
ర్మోలోలోకులఁదోఁగి నాదమయఁడై యొప్పఁడే? త్రిక్షరీ!

486

అదివటకుంటచేనె సతి వైతివి, కావున నాదిశక్తి వీ;
వెద నిను నెంచికొంచుఁబరమేశుఁడు సృష్టి యొనర్చు సన్నచో
మొదలెవరన్న సందియము పుట్టును; భారము శబ్దశక్తిపై
వదలక, మీకభేదమను ప్రానుడి సమ్మివఁజిక్కు బీమనూ!

487

అసకలాంబకే విడుతు నన్నియు, బ్రేముడి నామె పెట్టు నా
గ్రాసమె సౌధమై వెనుచు; కర్మఫలములఁగోరనంచు, వి
శ్వాసముతో నుపాసనము సల్పెడి వాఁడె యథార్థమైన స
న్న్యాసి; అతఁడె మల్లి యొక యమ్మకుఁబుట్టఁడు ధీరపూజితా!

488

నందజు మ్రోల గోవిక లనందగియో, తలి కెంత సగున్నలై
నందకులైన కందువు లనందగియో, యరనాయిఁగొంతులో
నందక సంచరించి జగదంబయె దిక్కని పేడకుండ నె
ర్మందతఁగొల్చు వారల సమాయలు నాఁగని తాతల వంబితా!

489

♦ దినకాలమును బాలదంచునె నినున్ దీక్షన్ సమర్పించు భ
క్తునకు న్దవ్య జగము, నీవు పొటగు; దుచ్చక్తియానొలదు
రని కాకాలము దీర్ఘ, వికాసము చేర్వఁ; నీవు దఃస్విది నీ
చనువే సాజమటంచు భక్తుఁడెఱుఁగు, సర్వంబ! భక్తప్రియా

490

✦ ఆలను జూచి, భూజముల నారసి, యేళుల నెంచి, కన్నీనీ పాలునిఁగాంచి, కల్వచెలి వైపయి కన్గొని, మాటుమేలునన్ దాలును వీడి యెల్లరను దమ్మఁడు, నాకృత నొందఁగా నడచె చాలని చూపి చెప్పెదవు సర్జనపాఠము లెన్నో మా, కుమా :

491

✦ ఎప్పుడు నేను-నాది యను నీరిక బుద్ధిని వీడి, లాటికి దప్పక మేలుచేయుట ప్రతమ్ముగ మనడ పుచ్చు చూనవుం. దప్పుడ యొప్పి నిర్విషయమై మడి యంటదు చేని; నప్పుడ చెప్పఁగవచ్చు నీదరిని జేరఁగ నర్హుఁడటంచు; నీశ్వరీ !

492

✦ భూతవ్రాతదయాపరోపకృతులే ముమ్మాటికి న్నికృపం జేతంబెట్లడి యజ్ఞమంచు సతము నింల్పించు వాఁడుంబలెన్ శౌతస్మాత్తసిధాకలాపములఁగిష్ట శిష్టుఁడౌ వాఁడెటుల్ నాతల్లి! దరిఁజేరు ? సంస్మృతిజనంతాపాగ్ని కే మ్రొగుచున్.

493

✦ ఎరియుచుఁదానె, తీవ్రమగు నెండకు శీర్షము నొగ్గుచున్నది, దరిసిన వారి నీడనిడి తన్నెడి భూకూహమట్లు, నన్ను నిద్ర మననిమ్ము; నిన్నొలుచు వాసుఁడనైన ఫలమ్ము గాఁగ; భూధిరతనయా! పరోపకృతిధన్యత, చేరువ దారి నిన్ననన్.

494

✦ ఎవఁడు పరోపకారములనే యొనరించుచు, ఇక్తి మీటి ధ్యానవశగ నిశ్చుఁజేయ జతనంబును వెల్పునో, వాఁడె జేదశాస్త్రవిషయత త్వపేత్త, సుఖసంపద కర్హుఁడు; కాని నాఁడు, కివలెఁజిరాయువై బ్రతుకు క్రించనఁజెల్లదె ? తల్లి! నిబ్బగా.

495

♦ మేయము మర్త్యమానస; మమేయపు నీ; విటులుండ నిన్దన్
జేయు ప్రయత్న మెల్లదటి చేటునకే యయి, జేనతోడ న
భ్రామతిఁగొల్పునట్లుగు; ప్రయత్నము లుండఁగనిముక్తి; “నీవు నే
నే”యను తెల్వి జాటనటు లేలినఁజాలును, ద్వైతవర్జితా!

496

♦ మమకారమై శరీరహేతువను నమ్మాన్యోక్తి నేనమ్మినన్
“మమ మాతః! పరధామజే! సకలసంపద్దాత్రి!” యంచుఁబ్రమో
దముతోఁగొల్పడి మాకు భీకరమె యాఁదద్వాక్య; మేనింక నీ
మమతస్విడి యభేదమే మనకు నమ్మా! యంచు మోదించెదన్.

497

♦ తనుపాత్రమును ధ్యానశక్తి శుచితప్తహృదయంబు చేసి, లో
మనసే యన్న జలముతోఁగలియు కర్మభ్యాసబీజములొ
సెనగల్ పక్వము చేయకున్న, మొలవన్ సిద్ధములొ చుల్లి; ఈ
ఘనపాశక్రియ నేర్వనట్టినికి మోక్షమున్నదే? ముక్తిదా!

498

ఘనమో యల్పమో తాను జేయు సని నిష్కామంబుగాఁ జేసి త్వ
ద్వనజాతాంఘ్రిల కప్పగించు నతఁడే ధన్యాత్ముఁ డన్నింట నీ
యునికింగాంచెడి వాఁడె సాధువు; తపస్వీద్యోగమం దీవియున్
గనుగొల్మున్నగు నేవి లేనతఁడె నీ గారాము బిడ్డండుమా!

499

♦ అంతకు నీవే యంచును బ్రయత్నము మానుట తామసార్పణ
మొంత ఫలము లేనిది కదే; భవదాజ్ఞలు మీటకుండ ని
శ్చింతత నిన్నుఁగొల్వఁదగు; చేయిదు దప్పుడె జాటకుండ; అ
డ్డింతయుఁబెట్ట కీదుతల నిడ్డ ప్రదీపము నాటిపోవదే.

500

నినుఁదప్పించి మఱొక్కవస్తు వెదియు నేదన్నచోఁబ్రార్థన
మును బ్రార్థ్యమును నర్థి యొక్కటగుటే ముమ్మాట నిక్కమ్ము; గా
న నినుఁవేడను, చిత్రచిత్రమహిమోన్నద్ధమ్ము నీ సృష్టి నె
ల్లను నీయాటదినుస్సుగా నడుపు లీలల్మెత్తు; లీలావతీ!

501

♦ అంతట నిన్నుఁగాంచు నతఁడన్యుల యాఁకటి కోర్వలేడు; గో
రంత లభించినంతఁగనకాచల మల్బినయట్లు పొంగు; కొం
డంతలు వచ్చినన్ నగుచు నారయు ధీరత; ఎట్టివెల సి
ద్ధాంతిలతలక్షణములు గదా పరతత్వవిదాళి, కీర్తవీ!

502

♦ కోరిక దేహకారణము; కోరిక లేని మనస్సె దేహముం
గోరదు; కోరిక రూపఱుటకున్, వెలి లోపల నాటలాదు ని
న్నారసి 'నే నదే'యను యథార్థముఁగైకొను నాఁడె, కోరికతోఁ
దీటును మేతగుల్; మఱొక తెన్నది తోఁచదు; మోక్షదాయినీ!

503

♦ నీ పదభక్తి పేరి తరుణీమణితో ననపాయయై, హృషీ
కోపధి లేని జ్ఞానతనయు న్గనువాఁడె సపుత్రుఁ; డాసుతుం
డే పితృమోక్షకారి యను నిక్కువ చక్క నెఱుంగు సాధకుం
డే పడిపోఁడు; పానికె యొడిం దలమిత్తువు పిల్చి, ముక్తిదా!

504

♦ దినుసులు, వాని పన్నుగడ తీడును, బిడ్డలమైన మాదు కా
మనకగుటే నిజంబగు; సమస్తమునందునఁదిండి నూపిరిన్
మనువున నిన్నె చూడక ప్రసూపముతోడిది భోగమైన, నా
తనయులటన్న ప్రేమ విడి, తాళము పట్టుదువీవె; చండికా!

505

◆ భవదాఖ్యాసుమమాలలోనిది 'శివా' ప్రఖ్యాతపుష్పంబె, యీ భవదుక్వాసన మాపునట్టిదని, శశ్వచ్ఛీర్ణ భాత్యమ్ముజేయు విశేషజ్ఞుఁ డిహమ్మునందు శినధుర్యుండై శివాకాదుడై శినసాయుజ్యమునొంది రాఁడు భువికి, శ్రీరాజరాజేశ్వరీ!

506

◆ ఆతఁడలజ్జఁడంటకు నఘాత్ముఁడు దైవప్రపానుదూడఁడంటే తగు నర్థమాను; జగదీశ్వరీ! వాఁడు సలజ్జఁడంటకు బాతకి కాఁడు, నీకృపకుఁబాత్రుఁడు, నాఁదగుఁగాననే, నినుఁ భూతములందు లజ్జవయి పొల్చెద వందుకు పండితోత్తముల్.

507

◆ కనుగొన ముట్ట నేవయగు కంబళిపుర్వు, స్వరూపసంస్కృతిం గొని, యొక గూడు పన్ని యటఁగొన్ని దినాలు నిను న్జపించి దాఁగినఁగనుపండువో భ్రమరకీటముగా, మఱి మార్పు నీకృపఁ జనుఁడు గణించి నిన్గొలువ సత్కృతుఁడౌటొక వింతయా? శివా!

508

◆ ధనరూపమ్మునఁగొందఱుసుతుల వాత్సల్యమ్ముతోఁబ్రోతు, వై నను వారల్సుఖులంచు నెంచ; నెవరి న్వాగ్రూసవై ప్రోతు, వా ఘనులే నీకు నదూడలై, విమలులై, జ్ఞానప్రదానాధ్యులై నిను సేవించుచు సార్వభౌమపదవిఁ గ్రేణింతు; రాజేశ్వరీ!

509

◆ నీపరశక్తి లోనఱరి నిర్మలుఁడౌ తఱి సాధకుండు తా లోపము చేయఁడే సతనిలో వెలుఁగొందుదు మౌక్తతీరుగా; దీపము గాజుకుప్పియను దేజరిలం బొగపోవు చారి తా నాపిన దీపమూటి తమమందు మునింగి కలంగఁడే, శివా!

510

కనుగొన రాని స్వర్గనరకమ్ములఁగూర్చిన రిత్తచింతతో
మనుగడ పుచ్చ లేక, వరమంబగు శక్తికి లోక నీజగ
త్తని, కన నద్ది నీవె యని, యర్చన చేయుట స్వర్గ; మాదెసన్
గన కురకుంటె ఘోరనరకమ్మని యెంచి భజింతు, శాంభవీ !

511

♦ జననీ! నీ గరిమమ్ము నెన్ని న మనఃసంకోచభావమ్ము తీ
ఱును; గర్వోన్నతి బత్తిసడ్డలుగ మాఱున్; జిన్న చూపెందునున్
గన; దీ యైహికతుచ్చరూపరసగంధప్రీతి మాలుం దనం
తన; నీవే మిగు లాదటె మిగులు కాదా; తల్లి! నీవిడ్డకున్.

512

♦ తలుపులు బిగ్గ మూసికొని, తల్పమున న్నదిలోఁబరున్నచో
వెలుగును గాలి లేమిఁదనివింగొన వీలటె? అట్లె నీదు సే
వల నడిసన్న చేసెడి యభాగ్యశిఖామణి భుక్తిముక్తులన్
బొలయఁగలాడె? జ్ఞానసుఖభూతికి దూకుడు నాడె? శ్రీ. రి !

513

చేరునె వానకోయిలలు చెద్దుల నేళుల? దప్పిగొన్న నా
నీరముఁ గ్రోలునే? వలచు నీరదనీరకణమ్ము; లట్టులే
సారభవత్కృపాగుణరసమ్ము నెఱింగిన మాతృదేవుఁడౌ
ధీరుడు నిన్నె చేరఁగను దేశముఁగాలముఁజూచి; అంబికా !

514

♦ 'ఉమ'యన శాక్తమా ప్రణవ; మోంక్షతిమాత్రలు మాడుదానిలో
నమరగఁదారకప్రణవ ముచును బెద్దలమాట; యీరహ
స్యము కమలాదిశక్తినిచయూత్మను నిక భజియించు భక్తస
జ్ఞమునకె తెల్ల; మమ్యుల మనమ్ములకెక్కునె? ఓంపదాకృతీ!

515

♦ ధనిభవనంబు డంబుఁగని తన్ని గొనంగనె జోగి తుత్తు మా
యునె? తన క్రిందిపిల్పునకు, 'ఓ'యని యాధని పాపమిది యా
ర్తనినదమంచు వచ్చినఁగదా; అటె సాధకుఁడు న్నహర్తితో
నినుఁగఠఁగించు నాఁడె జననీ! దయఁజూతువు, పాతువంగదత్.

516

♦ ఆయపుఁబన్ను పైఁబడు భయమ్మునఁబెట్టుబడికఁగొఱంత తాఁ
జేయఁగ లాభమందుఁగొఱ చెందఁడె కోమటి? యట్లె త్వత్కృపా
దాయినయత్నమందుఁగొఱఁతంబడు సాధకు సిద్ధి గొట్టెతోఁ
కే యయిపోయి, పోదతనికి న్భవబంధము, బంధమోచనీ!

517

♦ ధనము గడించు శక్తి ధనదా! భవదర్పణ మాచరించినక
ధనగకళంక మంటదు; ధనవ్యయవేళను సందియమ్మును
న్మనమునఁజంచలత్వముఁగనంబడెనే నది, జీవి లోపబం
ధనములకౌచు, నెన్నఁడుఁదుదంగన వాతని బంధజాలముల్.

518

అరిగి శివాలయమ్మునకు నందుఁగనంబడు బోడి రాతిఁ, బెక
దిగుగటి దిమ్మఁబోలి యది నిల్చెడి పీఠము, బోడి రాత ము
త్తిదుగుల నున్న సీద్రమును, దెల్విడిఁగాంచిన, శక్తిశక్తిమ
త్పరమరహస్యబోధమయి, ధన్యత నొందు జనుండు; శాంకరీ!

519

ఈ మా దర్శన మాధిభౌతికముగానే సాగు నన్నాళ్లు, జే
వీ! మాకెన్నఁడు బుద్ధియోగమను నావిత్తమ్ము చేకూలు? న
మ్మా! మా దర్శన మెన్నఁడేసరిలునో యాధ్యాత్మికమ్మాచు, మా
కామూర్తమ్మున మాత్మలాభపరధన్యత్వమ్ము; చిద్రూపిణీ!

520

అమ్మా! నీయులు సాత్మదత్తైడి కుణాబదెల్లఁజాపంబులు
 న్యాయముగా గొనియు పొఖ్యదుఃఖములు మున్నో చాని, నీచెంత ఛ
 ద్దముల్లాని నివేదనమ్ము చలువక. దద్భక్తునందేదో గు
 ప్రమాణ శక్తివికాస మొంది యతనిక బారమ్ముఁజేచ్చంగదే,

521

నినుఁగొనియాడు నాస్యమును, నీకె యెరంగు శరమ్ము, నీదు ప
 ద్దనజనమర్పితంబయిన ప్రాణము, నీకిడు మంత్రపుష్పమా
 మనసును, నిర్మలాత్మయును, మర్త్యులకెల్లర శబ్బునే? తపో
 ఘనధనశాలియా సుకృతగంధికె యబ్బునుగాని, శాంభవీ!

522

‘నేనే యిచ్చెద బుద్ధియోగ’మనుచుక శ్రీకృష్ణమాపమ్మతో
 నానాఁడన్నది చెల్లినంత విడు బ్రహ్మగ్రంథిఁ జీవుఁడు తా
 నానాఁడంతటపాధుల న్మునిగి, నే నాయెదు కోశమ్ములుక
 గానే, వానికిఁబై నిఁబొల్తునని యానందించఁడే? శాంభవీ!

523

జననీ! యెల్లెడ జాగతంబగు సమస్తంబందు సత్యప్రతి
 పను జేయంగలవాడెపో గురువుగాసర్వమ్ముభావించి, “
 స్మినుశాసింపుము శ్రీగురూ! ననుబ్రహ్మన్నక దల్లి”యంచేడ్చి యీ
 మనుజత్వమ్మును గొందినుండి విడిపోమార్గమ్ముఁ జూచుకశివా!

524

తొలి మెట్టెనది సత్ప్రతిష్ఠ; యటఁగాల్ తోరమ్ముగా నిల్చినక
 మలిమెట్టె తగు చిత్రప్రతిష్ఠను బదన్యాసం బనాయస్తమై,
 నలువో మూడవ మెట్టు నావెలయు నానందప్రతిష్ఠక సుని
 శ్చలుఁడౌ జీవుఁడు; నిత్యము క్తదశ యీసాభాగ్యమే; శాంభవీ!

525

కోరక నీవు కన్పడవు; కోరిన యచి గుఱిన్వరూపవై
చేరుదు; సాధకుండపు కశేషముగాఁదన సర్వము గాగురు
శ్రీరఘణీయపాదముల చెంతనుఁబెట్టి, గుఱుండే నేనుగా
మాటును; నేనె కర్త నను మాట తొలంగుఁగ్రమమ్ముగా, మమా!

526

నినుఁగను నిచ్చతో-గురుఁడు నీవను బుద్ధి, గుఱుమ నేనెయై
చనుటయు, వాని యంఘ్రులకై సర్వము నచ్చుట, కర్త నేనుగా
వనెడి నిరూఢి, శ్రీగుఱుఁడు నాత్మయు నొక్కట యన్న నిశ్చయం,
బనునవె మెట్లు, నీ కరుణహర్ష్యము నెక్కడి వేళ; శ్రీగురూ!

527

గురు, డాధ్యాత్మకశక్తి, మంత్రమను నికూటమ్ముదెంతో పర
స్పరసంబంగియు, నేకమంట యజ్ఞిరస్కార్యంబటంచుక, మహే
శ్వరభావమ్ములె యీత్రయంబనెడి విశ్వాసమ్ముతో సాధకుం
డయవేగమ్మున సాధనాగ్రియుఁడుగా నొప్పారఁడే? శాంభునీ!

528

అమ్మా! సర్వమునందు నిన్నుఁగను నభ్యాసమ్ము తేనటి ప్రా
జ్ఞమన్యుల్ నినుఁ జార్థివాభ్యుదయవేషగా నె ముప్పించి, క
ష్టమ్ముల్ కుడ్చుచు నీయమర్ష మమువర్షమ్మే కనుంగొంద్రు, సా
మ్యమ్మా నీదు ప్రసన్నమూర్తిఁగనఁగా నర్హత్వముఁగాఁతురే?

529

ఆత్మగుణ్యమె భోగలాలసముగా నాభావమే మోసునం;
బాత్మగుణ్యమె మోక్షలాలసముగా నొ జీవభావమ్ము; ఈ
నై తాంతాసుర జీవయుద్ధమున కన్తమ్మైన నాఁడే గుణ
తీతుండై యపవర్గబంధముల భ్రాంతి జీవుఁడొందం, మమా!

530

కన నధికము చేప్తయు, బ్రకాశమలంతయు నైన, దుఃఖసం
జ్ఞనలరు; చేప్త యల్ప, మదనము ప్రకాశము నైనచో సుఖ
ముసంబు; ఆసుఖము నెఱి యడ్డు తమమధికమై యైనచో,
దనదును మోహనంబు; నిది తప్పయినక సరిదిదు, శాంభవీ!

531

ధనధాన్యాదికలక్ష్మివీ, వదె యసదృశ; మృదే రాత్రి; చి
దనతేజోమయలక్ష్మివీ; వదియె సదృశ; మృదే చెప్ప నొ
ప్పునహస్సంచు; నసత్తునే కనెడి జీవుండే దివాంధము, నా
సనె ప్రేమింపంగ ఘూకవాహనవుంగా నిన్నెంత్రు, మోహత్మికా!

532

నన్ను నేనెఱుంగంగఁజేసెడి ప్రయత్నాల పెక్కులొచ్చున్న, నీ
కెన్నో నాల్గెడమాట తప్ప; దపుడివే వచ్చి, లో నిల్చి, "యా
నిన్ను న్నిన్నుగ నెన్నకున్న నిమిషే నీద్వైతభావము? నా
కున్నా!" యంచును గన్ను విప్పునపుడే గోచరమగున, శివా!

533

నీ యస్తీర్వము నమ్మి, మాపనలలో నీసన్నిధి నమ్మినక
మా యారంభములందు దిగ్జయద మీమార్గం; బడే యబ్బడే
మా యాగ్రాధిని విప్పుకోదగిన సన్మార్గంబు లే; దందు దీ
రాయాసమ్మో; తే సశేషమగు మాకంతే కదా; శాంభవీ!

534

తన బ్రహ్మమును నీకొసంగఁగల విద్యద్యయఁడౌ వానికే
జెనుముందు ల్గనకీవు నీవరునె యర్పింతంచు, గాయత్రి వం
చు నీషేవించి సుసిద్ధినొందిన మహర్షి ప్రేమతో మాకుఁజూ
పిన దారిం బసఁగల్గు విప్రవరు లన్వేష్యులదా; నేడుమా!

535

ఉన్నదేలే చుసత్తనుచు నొక్క ? పఖండమునన్ బహుత్వలీ
లోన్నతి రేగునప్పుడదె యొప్పె పసత్తని; పద్విరోధిగా
నెన్నక యానభర్థమున కీషదటన్నను జిక్కు లేదు; పన్
నిన్ను నెఱుంగ నొననుచు నీవె పచింపుము బిడ్డ, కంబికా !

536

భావమె నామరూపములు; భావమె నీరవమైన శబ్ద; మా
భావము లూడుటన్ మనసు వాగుచు నుండును ద్విరోధిగ
రేవగ; లాత్మబోధము ఘనీకృతమైనపుడే, సగబ్దభా
వావళి యాటిపోయి స్థిరమా నొక పత్తయి నెల్లు; శాంభవీ !

537

భావముతోడిదే చుమి యుపాసనమాటను, దొల్ల నీ జగ
ద్భావములెల్ల నేనె, యను భావముతో రసికుండనై నచో
భావుకతన్ గడించుకొని, భావము మీటిప గాన్యరూపమం
దీవు చొటంగఁజాలుదనీ, యీవె తనూజున కన్ము, శాంభవీ !

538

ఏకపు పద్వితీయపును నీశ్వరివౌ నిను నొంద, నేను నే
కాకినె కావలెన్; గహనకాననమందు వసింప నొందునే ?
నీకును నాకభేదమని నిన్నని, పస్మటవంగ నొందు నే
కాకినె; యప్పు దేశతనుఁగన్గొను నాక్షి యెవండొ ? శాంభవీ !

539

అమ్మా ! నిర్మలబుద్ధితత్త్వమది ప్రజ్ఞాఖ్యంబగున్; దత్ప్రకా
శమ్మా నాఁడె భవత్స్వరూప మెఱుంగన్ శక్తుండు జీవుం; డభా
వముల్ భీతులు తోఁప వప్పు; డది లుప్తంబై న యీనాఁడె, మా
త్నమ్మా లేములు భావసమ్మ లతనిని దావమ్మలై కాల్పవే ?

540

సరమా నందమయాత్మస త్తయెడ విశ్వాసంబు హేమాద్రీసు
పిరతంబొందినచో, హృషీకసుఖముల్ చేదె, బహుత్వంబున
విరసంబై, తొలి శత్రువైన మనసే నీయంకముంజేర్పఁగా
వెరవుంజూపెడి మిత్రుడై నిలువజే ? విద్యా ! మనోరూపిణీ !

541

జననీ ! శ్రద్ధయు భక్తియుండొలఁగు శుష్కస్వాంతవప్రపంబు, నీ
యనుకంపాసురదీర్ఘ కావిరతకుల్యార్ద్రంబు గాకున్న, ని
ర్ధనమై పోయి, హతాశమై చెడి, పునర్ధన్యంబు కానోపునే ?
నిను గుర్తింపని వారి దుర్గతు లివే నిక్కంబు; రాజేశ్వరీ !

542

అమ్మా ! చిన్నయి ! నన్ను నేనెఱుంగనం చొరారి ! యాత్మస్వరూ
పముంగన్గొన స్వేచ్ఛ మిల్కిపడు నా భావమై, యా చంచల
త్వమే, యెన్న రజోగుణమ్మనుచు నిర్ధారించి; రా బుద్ధియో
గ మూర్ఖుల కెవ్వరిచ్చిరని టంకారమ్మగున్; శాంభవీ !

543

ప్రాణమే హరి యంచుఁబల్కె శ్రుతి; యా వాక్యమ్మునే నమ్మి, స్వ
ప్రాణమ్మున్ హరి పేరి ప్రాణమునఁజేర్పఁ లేని జీవుండు, ని
ప్రాణుండేయయి, శ్రీహరీ ! యనుచు మిన్వ్రయ్యంగ ఘోషించిన
ప్రాణమ్మందుఁబ్రతిష్ఠ కల్గ; దమరత్వ మ్మబ్బునే ? హేమతీ !

544

నిను గుర్తించితి భావరాశిమయి ! నాసేనా ! వడిన్ రావె, నా
జననీ ! వేగమ రావె రూపమయి ! ఓశబ్దాత్మికా ! వచ్చితే ?
యని సర్వస్వము నాత్మఁగాఁగనెడి ధన్యాత్మున్ సమీపించి, నా
శనమున్ దామయి కోరికొందు రసుగుల్ సర్వేశి ! సర్వాత్మికా !

545

గడుసరి భావరాళి యుబుకణగని, మాపమయ్యా! యిటే కడున్
వడి. నరుదెమ్ము శబ్దమయి! స్పర్శమయ్యా! వెస రమ్మో! మాటుమో
మిడం! కనుచిట్లు భావతన నెల్లను నిన్ను చూడూనునాడు, లోక
బడక జయింపడే యసురభావమూలక శ్రమ లేక? శాంభవీ!

546

చెడు కలగాంచు వేళ, నినుజింతన చేసెడి వేదమంత్రమం
దడుగున నున్న నీదు పరిమార్థ మెఱింగిన వాడు, దానినే
విడక యహర్నిశల్ నెమరువేయుచు, గోతనుడైన నందికే
శుడువలె దల్లి! నిన్ను గిరిశుక వహించుచు, గట్టు చేరడే?

547

అమ్మా! నీదగు స్థూలజీహమె జగత్తుంచెన్ని, యద్దానినే
యమ్మంగాగన లేని వాడెటులు లోకాతీతమా సూక్ష్మరూ
పమ్మున్ గేవలశుద్ధచిన్మయసురూపమ్ముంగనంజాలు? వ్య
ర్థమై యాతని సాధనల్, తుదకు జింతంగూరడే? శాంభవీ!

548

మెలో నిల్చి యవిద్య మాపగల సామర్థ్యంబులో సానుకం
పాలుత్వమున నొప్పు సూక్ష్మమొకటే వంద్యంబనక జెల్లునా?
సాలగ్రామము నుంచు పీటయునుబూజ్యంబై నటుల్ శ్రీగురు
సూలమ్ముం బరిపూజ్యమంచెటుగు శిష్యుండే ఘనుండంబికా!

549

మమతా పంకిల వేషమా! శుభము; కామాకల్పమా! రమ్ము; స్వ
ర్ణమయాకారమ! స్వాగత మ్మనుచు, సర్వమ్మమ్మయే యుచు, ని
న్ను మలాత్మక గుఱితి. చి మ్మొక్కనపు డమ్మా! మల్లి తుద్రత్యరూ
పమ్మలో రా ముగ మోడకుండ! యిదె విశ్వాసమ్ము, రాజేశ్వరీ!

550

నేనను వస్తువున్నదను నిక్కపుఁజెల్వీ రవంత నిస్మృత
మైననె, మృత్యువన్నను భయంపడు మర్త్యుఁడ; నేను మర్త్యుఁడన్
గానను తెల్వీయే నిలువఁగా, నది నీవె యటన్న తెల్వీ లో
లోన నెసంగునప్పుడె, విలుప్తభయుఁడగు, నాత్మరూపిణీ!

551

పతి తన తృప్తికే సతిని, పత్నియు నట్లే పతిన్, గుమారుఁడున్
తయుఁబరస్పరంబెలమిఁబెంచుట యాత్మను దన్నుటే, యటం
చరికిన తెల్వీ లోనమడు నానఁడె, సత్యమునందు సుప్రతి
ష్ఠితుఁడయి చిత్సుఖాత్మకవిశిష్టపదంబునుఁజేరు, శాంభవీ!

552

సారజ్ఞానులు సర్వశక్తిమయి మా సర్వాంబయే, యిట్లు సం
సారాకారముతోడ నిత్యమును ముస్తాబౌచు మోహాఖ్యదు
ర్వారావర్తములోన జీవుఁడను పేరన్ దూఁకునం చచ్చుమా
దానిందప్పుడు, గాన వారలకు బంధంబుండునే? శాంభవీ!

553

ఏకాలమ్మన నుండియో తనయ! మేనే చుట్టమై పోయె; నీ
నీకు న్నాకగు నిత్యబాంధవమునే నిక్కమ్ముగా నెన్నితే
నేకాకిత్వము నూనమున్ జతనమింతే లేక నీకబ్బు, భా
షాకార్యంబటి, శాన్తికల్లు ననుచున్ సాయంపు మీవే; శివా!

554

అనాఁడిపు కిరీటికూఁదిన రహస్యంబిద్దియే, శ్రీగుడు
సానంబందున నిల్చి; వైషయికతృప్తి వీడి నీరాగుఁడై
యేనేనై పరశాంతియుక్తుఁడయి యుంఁటే యాత్మసంధానమా
నీనిపాఠము నాటి లేలుటది మా కేనఁడగున్? శాంభవీ!

555

♦ అపగతతండ్రుడై త్రితుండనావిలభక్తిని గొల్చి నీకు గా
 ధరచయమ్ము నొంద, నొక డంబగు శక్తియె చూపుటన్
 గృహమెయి వాని కార్యములు నీనె యొనర్చుటయు గ్రహించి, పు
 ణ్యపరిణతిన్ సమస్తము మదంబదె యంచుదరించు; నీశ్వరీ!

556

♦ తడి గల చల్లగాలి నకు దప్పిని దీర్చదు గాని, నీరము
 న్నడకె నిగాను లాగునటు, లీడ్యగురూ త్తమబోధతోడ నీ
 కడకను చూడ్కి చేర, నొకకప్తమె నిన్ను భజించి కాంచి, నీ
 యడుగులయందు ముని భవయాతన లేక సుఖించుటంబికా!

557

♦ 'ఉన్నది యొక్క-సేనె' యనుచుండును గృష్ణుడు గీతలం; దశే
 యున్నది యొక్క-సేనె యనుచుండువు నీవు; ననంతశబ్దసం
 పన్నత నెక్కమే యనెడి మాట నెఱింగెడివాడు, పూరుషుం
 డన్నను నారి యన్న నెడ యంచుదలంపక కొల్తు, రంబికా!

558

♦ పర మొదలైన నాణుగగు వాక్కులు నిక్కము నీవ యాచువి
 స్ఫురణమునొంద, స్తోత్రమును స్తుత్యమునకు స్తుతి యన్న భేదమే
 పరంగక, నీవొక ర్తవె యుపాధియు జ్యోతియు నాదమైతి వం
 చరసి నిరంతరమ్ము సుగమందెద నాజలిన్ పఠాంబికా!

559

♦ నమ్మికమేడ యెక్కుటకు, నడ్వడి మెట్టులు చూచి నీప్రసా
 దమ్మునఁ దెల్వికోల కయిదండగఁదాల్చిన నాఁడె మాకు సా
 ధ్యమృగు; నీవదాబ్జములె ధ్యానము చేయుచు, వానియందునే
 ముమ్మలఁ బెట్టికొన్నపుడె, మానెయి యూతగ నిల్తు, వంబికా!

560

ఏమై మేము గడించుకోఁదగినదా యీ జన్మరాహిత్య? మీ
వేమున్నొక్కపు డిచ్చగించితినదా యీ శర్జనోల్లీల; య
ట్లై నెన్నఁడు దీని కారతిని నీవిచ్చింతో, యండాక, మా
బాములో సావులుఁ దప్పునంచెటులు విశ్వాసంబగున్ ? శాంభవీ !

561

♦ దీపము లేని వేశ్మమునఁదిర్లుట దుస్తర, మట్లై త్వత్కృపా
దీపము లేక యున్న జగతీతతి యెల్లను జీకటిల్లు కా
దే? పరశక్తి పేరి బలుదీపశిఖికా నినుఁగొన్నవాఁడె, తా
నేపనినై నఁజేయఁగలఁ; డియ్యదె చాటును వేదవాక్కులున్.

562

♦ 'అవ-అవ'నాక, ముర్చనరహస్య మెఱుంగక, నీపదాబ్జమఁ
దవనతి లేక, చేయు వివిధాచరణహులు, సాహసించి నే
ల నిడిచి చేయు సాములాసన, లాభము లేని వణిక్పచ్చత్తులై
యవటములోన దించు చెడు నావటముల్లదె; చక్రవర్తిని!

563

ప్రేమమె నీస్వరూపమట; ప్రేమమె నానిరపాయభక్తి; యీ
ప్రేమలు క్షీరశర్కరల రీతి నొకండయి, నవ్యమాధురీ
స్తోమము పుట్టుటన్నదియె చూ పరమైక్యత; దాని నొందుటే
కోమలభాష, 'ముక్తి'యను కోవిదపాశ్యమె రూఢమంబికా!

564

♦ తలఁపటి యైక్యతకదనివి తార్కొను వేళ కృతంబు; సర్వవ
స్తుల నిశె శాంచి యస్య మెది తోఁపని వేళయె త్రేత; నీదు పు
జల నొనరించి నీకె యిడి సర్వముఁగుల్కెడి వేళ ద్వాపరం;
బల కలియన్న నీస్మరణ మాగళ చేయుట కాదె, కాళికా!

565

♦ తొలి దుష్కర్మఫలముకై కలఁచు నాదుఃఖములన్ నీదు చా
వలి చై నా తొలిపున్నపున్ ఫలముగా భాసిల్లు కల్పద్రుకో
మలశాఖంబతె నెంచికొంచు జగదంబా! ధీరతంబొల్చి బె
గ్గలముంజెందను; పాదభక్తజనరక్షాదక్ష! రాజేశ్వరీ!

566

♦ ఇంటను జిన్న దివ్యయు నొకేంతగ సందడి యున్న, దొంగ లే
వెంటను దూర లేరొ, యటె విశ్వజనిత్రిమహాత్వబోధ నూ
లొంటయు శుద్ధచింతలును గూడిన చిత్తగృహంబుఁగల్గపం
బంటదటంచుఁజిన్నటనె యార్యుల నీమనువిచ్చు టంబికా!

567

♦ తన యాత్మార్పణశక్తిఁబట్టియును స్వార్థత్యాగముంబట్టి, భ
క్తునిలో నీశ్వరశక్తి పాట, నటఁడొందు న్నవ్యమోదంబొగ్గి;
గనిలో నేర్చిన తాయి శాణతలసంఘర్షమునఁబల్క ని
గ్నయంగాంచిన శిల్పిఁబోలి, యదే తాయీ! నీకృపావీక్షయా.

568

♦ అమ్మా! శోధనకాగి, దార్ఢ్యయతమై, యత్యంతసంతోషపూ
ర్వమౌనట్టి విధేయతాగరిమ స్వార్థచ్ఛాయ లేకుండ ని
త్యముంజూపెడి పాఁడె యాత్మనిడఁగా నర్హుండగున్, నీదు పా
దముంజేరును; కాని నాడతఁడు వ్యర్థప్రక్రియండే కదా.

569

♦ అహమిక లేని శ్రద్ధగల యాత్మసమర్పణమున్న, నీ యను
గ్రహమును రక్షయుంగలుగు; కానియెడన్ భ్రమతోడి యాసయే
బహుగతి నొంచు; మెట్ల బిగి చూసిన నిచ్చెన నమ్మి యెక్కినన్
మహిఁబడి యంగభంగమయి, మన్నడ దుఃఖద మాను శాంభవీ!

570

♦ శరణము నేను, త్యాగమును జల్చుమటంచును దండె తెల్పు, నే
శరణము, భోగమూలముగఁజల్చుము త్యాగమటందు వీవు; మీ
స్మరణము రెండు బోధల సమానము, ముఖ్యము గాన, బోధలం
దిరవగు త్యాగభోగముల కేకతయే ఘటియిల్లు సంబికా!

571

♦ ఇరువది నాల్గు తత్త్వములు నీవని, వానికి సాక్షి నైన నే
నరయఁగ జీవనామకుఁడనై యలరాట శివుండ నన్న సు
స్థిరమతి, తల్లిఁగొల్వకయె చేతురదంచును, వేదసారమై
పరఁగెడి శ్రీమహామనువె పట్టుగ వడ్డునఁదెల్పి రమ్మికా!

572

♦ అమ్మది మాది యంచుఁదనయల్ కొనిపోయెద రింతొ యంతొ కొ
క్కఁ మ్మది యంతతో నెలవు కాని, కుమారుని వంతు వచ్చుని
త్యమ్మగు నమ్మ సేవనగు తన్విసుకమ్మలె చెల్ల; వందుచే
నమ్మ కుమారరక్ష్య యగునంచు నె కట్టడ చేసి రమ్మికో!

573

♦ పువ్వులనవ్వుతో జగము మో మరవిచ్చెడి వేఁగుబోటివై
నవ్వుల కీపు రుద్విన ఘనంబగు నూఁదుపసిండి బంతి య
ట్లువ్వున మింటికెక్కు నొక యుత్తమపస్తువునందు నిల్పినీ
నవ్వుమొగంబు నెన్న, గగనమ్మో? యనామయసిద్ధి, శాంభవీ!

574

♦ నీరూపంబు మనస్సు, నీచునువును న్నిరూపు నిక్కంబు, తె
నీరూపే యని కొల్చు జన్మికెలలో నీరూపలా శక్తు లా
ధారంబై సుగమిచ్చు చంతమున నిత్యమైన తావిచ్చు నం
చేరాళమ్ము మహర్షులన్న నుడులే, యీశాని మాప్రానుడుల

575

◆ నిను సేవించి వశంవడుండగుచుండన్నే నీకు నర్పింప మా
ని, నినున్ లోఁగొనఁజూచు స్వార్థపనుఁడౌ నీచుండు, సర్వేశ్వరీ!
తనుఁగట్టంపడి పెంచి సర్వమిడి వాత్సల్యంబుఁజిల్కించు తం
డిని స్వాధీనుఁగఁజల్కఁగాఁగనెడి యెడ్డెంబోలి వ్యర్థుండగున్.

576

కులము నశింపఁజేయుమని కోరఁడెవండును, నేను గోరెదన్;
కులములతోడి లంకె విడఁగొట్టుము; నన్నకులమ్ముఁజేర్చు; మీ
యలజడి మామెడన్ గుపితవై నపుడే యగునమ్మ! దుఃఖిన
మ్మిలితసుఖానుభూతి విరమింపఁగఁజేయు మమర్ష మూర్తితో.

577

ఊడిచి నాయహంమమత, లోఁపిన యంతగఁజూచికోఁగ, జి
డ్డూడదు మూలముట్ట; మిగులున్న రవంతయు నూడ్చి, విప్పవా
మూడవ గ్రంథి? నాదు బలముంజలమున్ సరిపోక కాదె, యీ
యేడుపు? చేయి చేసికొనవే నిరక నాగతి యేమి? కాంభవీ!

578

కడమగు నాల్గు జన్మముల కర్మఫలాలు కుదించి యిప్పుడే
కుడిపి, మఱొక్క తల్లి చనుగ్రోలెడి గోడెడలింతు, నిన్ను నా
యొడి నిడుకొందు నుమ్మలిక మొందకు బిడ్డడ! యన్న నెయ్యపు
న్నుడి మఱువంగ రాదిక, జనుర్మృతిపీడ సహింపలే; నుమా!

579

అతిహితు నట్ల యుండి, కుశలాహతికే గుఱిచేసి నన్ను, స్వ
స్థత కెడఁబాపి, నీదరికిఁజేరెడి నాయదుగాడనీని య
స్మిత, మమతాద్వితీయుండయి, చేనెడి భంగముఁజూచియున్ గృహ
చ్యుత వగుడే? నిశుంభయుతశుంభునిఁగూల్చువె వేగ చండికా!

580

ంచుక యాత్మసంయమన మెట్టులొ యబ్బినయంతనే, జగ
స్వంచకబుద్ధిచుచ్చధనదంబగు గారడి విదై గాగఁజె
ంచుచు, నాట సాగ నవలేపము పెంచి చరించు బిడ్డలన్
ఁచి, సుఖించెదో, కరము గాసిలెదో, కనఁజాల; నంబికా!

581

న మేజిక్ పనులెల్ల సిద్ధులనుచున్, దాపించె రాజేశ్వరీ
సనకాదుణ్యము చేతనంచు, భవదాఖ్యన్ దౌలుగాఁజేయు వం
వనసిద్ధున్ దొలఁగింప కాత్మసుముఖున్ గావింపనే తల్లి! యె
ల్లను నీపేరె కదా ముఖమ్మునఁబొకాలున్ మంచికో చెడ్డకా.

582

పవపవర్గదాత్రివను నిక్కమెఱింగిన బిడ్డ, లమ్మయే
కావలెనండ్రు; తుచ్చధనకాంక్షులు తోలెము లమ్మసామ్మతే
కావలెనండ్రు; బిడ్డ నయగారము నీపనియైన, వార మో
హవిలతన్ దొలఁచుటయు నమ్మ పనే కద; చూడు మంచికా!

583

ఇతరము లేల? మాటు నుడి యిమ్మొక దానికిఁదల్లి! నీను సం
తతులనె నిన్నెఱుంగని విధమ్మునఁజేసితి; నిన్నెఱుంగు మా
జతనమె తండ్రినిం దెలుపు సాధనమాటయె కాక. మీ యభి
న్నత నెఱిగింపదో? తెలిపి మాయురియాటల మాబ్బుమంచికా!

584

అలసత లేక కొల్పితిఁగులాంగనగా నొక కొన్ని నాళ్లు; ల
వ్వల భజియించినాడఁగులపాణిని వౌటను కొన్ని నాళ్లు; త
త్ఫల మనుభూతమయ్యె, నిక వాంఛిత మీదఁకాకనయ్యె; నా
వలసినదంతె; నా కతులవై భజ మీయవే వేగఁజండికా!

585

♦ ధనముంగూర్చి, యశస్సుగైకొనఁగ నిత్యంబేను బడటి యా
తనతో నిన్నును గేళిపెట్టితిని గాదా, నాటి చుట్టాలు కా
మన మున్నో బడవాలు కిన్నోటఁగ నీతైపోయె నాబుద్ధి, చే
సిన నేరమ్ముల నొప్పుకొంటి, నీక నీ చిత్తమ్ము నా భాగ్యమా.

586

♦ కాకుల కొంటెబుద్ధి, పులి క్రౌర్యము. నల్లుల దొంగ యెత్తు, జం
బూకపు జిత్తులు న్వలఁబుట్టిన మానిసులెల్ల నీసృషా
లోకము లేక కాదె బుద్ధి నీటలౌట, జగజ్జనిత్రీ! న
ల్లోకము వారి బాధలకు లోనయి కుందుట నీను ముచ్చటా?

587

♦ ధనము భవత్స్వరూపము కదా, మఱి దానికె సేవ చేసి పెం
పొనరుచు వారి నీదు కరుణోన్నతి కర్తులుగా నొనర్చకే
నిను మఱపించు వస్తువుగ, నీచమదాంధ్యముఁగూర్చు దానిఁగాఁ
బొనరుతు వెందుకింత పనిపూనుట లేలయ్యె? వారి కర్మమా?

588

♦ ధనము గడించె నీయఁడని తండ్రి చావునె కోరు బిడ్డ; పె
ట్టని కొడుకంచునుం జెడఁబడక శపియించును దండ్రీ; ఆ స్తివం
తనుచును బుట్టెపండుగుల నన్నలుఁదమ్ములుఁగుందుచుండహా!
ధనతనువ్రాని నీవు నరుఁదార్చెడి సౌఖ్యమిదా? హరిప్రియా!

589

♦ జనకుంబోలిన పుత్రునీయ వకటా! జాంపత్యమండేదనో
యచుకూలత్వముఁగూర్తు; మాపమున రమ్యశృంగారముతో సద్గుణ
మైనయంబూడవు; నీదు సర్వసహధి బీలాగుదా? వింత! నీ
గొనముల్లిన్న న గామియో; కరుణ లేకో, పన్నుది ట్లంబికా!

590

అనఘతపస్వివంశజని నందియు నీమహిమామృతాబ్ధిలో
మునుగను, దత్త-కానురసముల జని చూడను, వాంఛ లేని
సనములు, మున్ను దేవసిత్యశాపవశమున నీయెడన్మొగ
మును చెడఁబ్రదిప్పివారలన మోసము దోసము లేదు; వానవీ!

591

జ్ఞానవిశిష్టజన్తువుగఁజల్పితి మానిసి; గొంతమంది క
జ్ఞానకృతజ్ఞ తాఫలదసాధనమే నదికా కజాగళ
సానపయోధరద్వితయసన్నిభ మాటది పాపమో? నిను
గానని లోపమో? బుధుల గాటపు శాపమో? పాపవాశినీ!

592

ఎగ దిగఁజూచి యంకెలు గుణించెడి వారల పల్కు లేల న
మ్మగ? గ్రహతారకాళిని ఖమార్గమునందునఁబ్రెప్పు నీవు; మ
స్పంగలవు పెక్కు లేడులు కృపన్నను; లోకసుఖప్రదక్రీయల్
నెగడఁగఁజేయు యంత్రమిది నీది చిరస్థముఁజేయవా? శివా!

593

కొడుకుల్ సద్గతులిత్తురంచు నవివేకల్ సుప్రతికేళముల్
పడి, యాసంతతి ముష్టమాచు మనఁగాఁబాతిత్యమే పంటగాఁ
జెడలే యెందరో? స్వర్గమోక్షదము నీశ్రీవాదమే యంచు నిన్
విడకుంటే సుగతిప్రదగుబు తనయాపేక్ష గనన్ శాంభవీ!

594

జననీ! నీకుఁబ్రసిద్ధమైనది కృతజ్ఞానామ, మాశ్రేష్ఠమా
గొనమే భక్తిగ మాటు, నీసుతులలో గోరంత లోతైనచో
జనులెన్నె త్తి భక్తుఁడౌన? పయిపేసా లెన్నియే న్వేసినన్
జనపూజార్హుఁడు తాఁడు; పాముతజనుల్చుకొరి యుందప్పు నే?

595

♦ అన్నిట సామరస్యమును నందము నెన్నుచు, స్వార్థతాగ్రహ భృష్ణతినైచ్యముల్, కినుక, మోటుతినమ్మును లేని చోట, సంపన్నదయారసంబాలుక భాగ్యముల న్గురియింతు; వట్లు కాకన్నెమె యైన, వేచి యడుగంటఁగఁజేయు తెలుంగనా? రమా!

596

♦ కులసతి నేడిపించినను, గోవుల మేపక తాను దిన్నఁ బాసలఁబహరించినన్ మదిరహనము చేసినఁ జేసినట్టి మేల్దలఁపక యున్న, వంద్యపదుల న్గనినన్ దలపంచకున్న, వారల సిరి లేవఁదీయుదు వరాతులు గాఁగని, కిన్కతో నుమా!

597

♦ ఆస, యసూయ, గబ్బు, దురహంకృతి, స్వార్థపరత్వముఖ్యముల్ మాసిన భక్తహృత్కమలమందిరమందె యథేచ్ఛ నీవనా యాసముగాఁజరింతువు; విహారవనమ్మున గాఝు నిండిపోఁగా, సుకుమారు లందు దిగఁగాలిడ నేర్వరుగా; గుణాలయా!

598

పైకము నీదు రూప మది పార్థివభోగదమంచు గొప్పగాఁ బ్రోక యొనర్పఁబాడ విడి పూను దురాశుఁడు నీదు దివ్యమా శ్రీకరరూపముంగన నరింపఁడు; చిత్రము! నాఁడె యెచ్చమా పైకము పైకమట్లు పయిపై కెగురుండ్రుటిలోన; శ్రీరమా!

599

మనసున నొక్క టుంచుకొని మా కొకిరీతిని వెల్లడించు దుర్మనుజుల చిత్తవృత్తివయి రంజిలు దంతియె గాని, సాదుల తనయుల కెంత రట్టి కతంబగునో, యది యెన్నఁకుట, మా మనసుఁబరీక్ష చేయు నెపమా? యది స్వార్థమ? వృత్తిరూపిణి!

600

తనుఁదనియింపనే ముదియు దాఁకశ్రమంపడు తల్లిదండ్రుల
దనువఁగ నింత యొల్లని కృతఘ్న సుతుఁ, గయిపెత్తినట్టు త
వ్వనిఁదనియింపనే వివిధభావములం బడు నెత్తు దట్టి ని
దనువఁగ లేని జీవునకుఁదాద్య గతు ల్వినిపింపు మంచికా !

601

♦ కొడుకుంగోడలు మన్నలుఁహితులు నాకుంగూర్చు చుట్టాలుఁగ
ఁడలింపంగల వారు కాదు; ఋణమెట్లో చెల్లు పెట్టించుకో
బడగారమ్మును జూపువారె; జగదంబా ! వీరి యప్పింతతోఁ
గదముట్టింపనె నీదు పాదవికసత్కంజాతముల్పట్టితి.

602

♦ నా సంకల్పము, మాట, పూనిక, పనియు, న్నానిశ్చయం బీవయై
భాసిల్లఁ బరబాధకమ్ము లగునా ? భక్తాకృతీ ! భక్తివి
శ్వాసమ్ముల్ కొఱవడ్డ నెమ్మదులకే వ్యత్యస్తమై తోఁచు, న
మ్మా ! సైరించి వివేకదీప మిడుమా, యాచీకటిండ్ర, శివా !

603

♦ “దాసుని తప్పులన్నియును దండముతో సరి”కాదె; యిందు నా
వ్రాసిన తప్పులకసయిపు, వందనముల్; మఱి వైఖరీగతి
భాసిలి లోననుండి వెలువడ్డది నీవె కదా, మదంబ ! యీ
దాసుని మాటకుంగినియుదా ? కనెదా కృపతో సరస్వతీ !

604

♦ జననిరొ ! నీవె ముచ్చటల చాద్వున నన్నవి గాని, గొప్పకే
ననినవి కావు; కావున మహాస్థంబులంచెడి సాధకవ్రజ
మ్మునకు ముదావహాస్ములగుఁబో; మఱి వీని రిహస్యముల్ గ్రహిం
చిన యతఁడీ స శర్మగతిఁజెందక యుండునె ? శర్మదాయినీ !

పద్యముల వరుసను కొన్నిమాటల కర్థములు.

1. తాలాంక = బలరాముడు, ఇక్క = స్థానము.
8. విందులు = అతిథులు, చుట్టాలు.
ఒజ్జబంతి = వ్రాత నేర్చునకై ఉపాధ్యాయుడు వ్రాసిపెట్టు
మొదటిపంక్తి.
9. మన్నట్టి = జీవించినట్టి.
12. గురువులువాలు = శోభించు, రవడి = అప్పు.
13. కావ్యాహారాంతార్చనము = శుక్రవార సాయంకాలపూజ.
17. కందువమ్ము = రహస్యము.
22. పుట్టునిక్కచ్చి = జన్మవ్యాధి, ముచ్చట = ప్రేమము.
25. అటమటబుద్ధి = మోసగించుబుద్ధి.
26. నిప్పచ్చరము = దారిద్ర్యము, ఒచ్చెము = నింద.
27. తేట = తెలివి, రెక్కోక = బయల్పడక.
31. నిలువు = శరీరము, సూరులు = పండితులు.
32. తలము = శక్యము.
34. ఒడయండ్రు = ధనాధ్యులు.
35. గేహేవీరుడు = ఇంట బీరములు పల్కువాడు.
ఆలపుదటి = యుద్ధవేళ.
37. తలవాకిటక = నోరక.
41. వాతేఱ = పెదవి.
42. ఆనినాడను = తాగినాడను.
43. రిమ్మ, పిచ్చి, పిచ్చు, తిక్క, ఉమాదము = వెట్టి.
వెజ్జ = వైద్యుడు.

46. రెచ్చి = హెచ్చి, అచ్చనక = విధమున,
నచ్చు = దుఃఖము, ఒచ్చెము = నింద.

47. జానుగులు = చెవులు.

49. బోర = వక్షము.

అక్షస్రక్కు = పూసలపేరు. 'అ' మొదలు 'క్ష' వరకు
గల మాతృకార్ణముల మాల.

50. పంచదశీ త్రికూటములు = (1) ఐం, క, వ, ఈ, అ, హ్రీం
(2) క్లీం, హ, స, క, హ, ల, హ్రీం
(3) సాః, స, క, ల, హ్రీం—

చాల్పు = వరుసపేర్పు, జనులు = జన్మములు.

52. మహాసరోజము = సహస్రారము.

53. మెయి = శరీరము.

54. షడధ్వములు = వర్ణము, కళ, పదము, తత్త్వము,
మంత్రము, భువనము.

55. కసెపుంజీరెలు = కాషాయవస్త్రములు.

56. పులుకుటీరము = గడ్డిగుడిసె.

57. సద్దు = ధ్వని.

58. నికము = సత్యము, వాలకము = విధము.

61. సామయి = సమయాచారతత్పరుడు.

64. ఆజ్ఞ = కనుబొమ్మలయు ముక్కుమీదికొనయు సంధిస్థలము
(ఆజ్ఞాచక్రము)

70. తేకువ = నిలుకడ, కన్కలి = చూపు.

71. గాలుల్ రెండు = ప్రాణాపాన వాయువులు.

లాగు = వెలుపు, విధము.

72. ఆయాతు = వచ్చుగాక, సంధేవార్పు = సంధ్యావందనము.
 73. ముద్దాక్షరముల్ = సంతోషమానిచ్చు నక్షరములు.
 75. ఎస = సాటి, పద్య = మార్గము.
 76. ముదులు = బ్రహ్మ విష్ణు రుద్ర గ్రంథులు, చిక్కుబడిన
 దారములందలి ముదులు.

గాలినిగట్టుట = వాయువును నిరోధించుట.

దివ్య నేత్రము = మనోహరమైన వస్త్రము, అమానుషదృష్టి.

83. మొకమ్మనక = ఎదుట.

85. సాహం = (బ్రహ్మస్వరూపిణియైన) ఆమెయే నేను.

ఆజ్ఞనునిల్చి = ఆనమీరక, ఆజ్ఞాచక్రమందు నిల్చి.

88. షోరీ క తమస్సు = ఇంద్రియములవలనైన ఆజ్ఞానము.

కుహువులు = అమావాస్యలు.

91. లాతి = ఇతడుఁడు.

93. గదులు = రోగులు.

95. భవరుజ్ఞున్మాతృమంత్రము = సంసారరోగమును పోగొట్టు
 శ్రీ మాతృ మంత్రము.

96. అగదంకాడుఁడు = చికిత్సకుఁడు.

101. క్రేపు = దూడ

103. మనువు = మంత్రము.

104. ముడి = సందేహము

105. జని = జన్మము. విష్ణుపదము = ఆకాశము. సర్వవ్యాపక
 పరమాత్మపాదము.

మహాకవీందుఁడు = మహాకవి శ్రేష్ఠుఁడు, కాళిదాసుఁడు.

చిద్గగనచంద్రిక = జ్ఞానాకాశమందలి వెన్నెల. చిద్గగన
 చంద్రిక మహాకవి కాళిదాసుని రచనములందు మిన్న.

106. నిల్వరము = మిగులు,
 109. పట్నరోజములనాశము = సుఖమ్నా మార్గము.
 110. దాత్రము = చేసిఁ గోసికొను ణాడవలి.
 115. తదనూద్యవుఁడు = ఆమె తమ్ముఁడు.
 116. సాయించువారు = చెప్పెడివారు.
 117. మంత్రము = రాజుల కాలోచనము చెప్పెడివాఁడు, మంత్రము
 జపించువాఁడు.

పురము = పట్టణము, దేహము.

జనములు = ప్రజలు, ఇంద్రియములు.

పెనుదారి = రాచబాట, మోక్షమార్గము.

గాయత్రి = తన్ను గానముసేయువారిని రక్షించునది,
 గాయమును (ప్రాణమును) రక్షించునది
 అనగా దీర్ఘాయురారోగ్యములను నిచ్చునది.

119. అమవసచూడ్కి = పూర్తిగా తెప్పలుమూసి చూచుట.

పున్నమచూపు = బాగుగా కనులువిప్పి చూచుట.

పాడ్యమిశనుబాటు = అర మోడ్పుగనులతోఁ జూచుట.

121. పద్మవని = సుఖమ్నా మార్గము.

కల్పవని = సహస్రారము.

శుక్లరక్తచరణములు = ప్రకాశచరణము, విమర్శచర
 ణము (గురుముఖవేద్యము).

ఎరఁగుట = మ్రొక్కుట.

123. వలి = గాలి.

125. మందరి = వైద్యుఁడు. నలక = వ్యాధి.

126. ఎఱ్ఱజట్టుపుంజు = కోడిపుంజు.

130. అపర్ణఁడు=అక్లి నను దిననివాఁడు, అష్పతీరినవాఁడు.

133. మన్యు=జీవనము, విత్రపము=సిగ్గుమాలినది.

134. తోకములు = బిడ్డలు.

141. అలవడి=వశమయి. తెక్క-లి=ప్రమాదము.

142. ఎడ = స్థానము.

144. అక్షరక్షణము = ఇంద్రియ పరిపాలనము.

అక్షర+క్షణము=నాశనరహిత పరమాత్మవస్తువు న. దలి
వేడుక.

164. ఇవము = మంచు.

166. ఉవ్వెత్తుగ = ఒక్కసారిగ.

167. మేతాల్పు = దేహధారణము.

169. గాములు = గ్రహములు.

171. బాగులు=ప్రవాహములు, పడఁకులు=గొండలు,
నీటితిట్ట=సముద్రము, లావర్లు=బలవంతులు.

175. గాసి = ఆయాసము.

176. అగ్గంబగు = లోఁబడు.

178. నవనాథాగ్ర్యశరీర = అమ్మ తన తత్త్వమును జగములఁ
బ్రవచించుటకై నాథసంజ్ఞతోఁ దొమ్మండ్రను
సృష్టించెను. శ్రీచక్రమందు అమ్మసమీపమందే
వారికి స్థానము. వారు దేవీస్వరూపులే.

నవయజ్ఞము = శృషికుఁడు ఆశ్వీజ శుద్ధ పూర్ణిమకుఁ
గ్రొత్తపంటను గారీదేవి కర్పించుట.

183. నీలు=బూడిద, ముడల=ఆజ్ఞ.

184. చిప్ప = అల్పము, ఖండము.

188. మేనాము = దేహమందలి సగము.

195. విద్యారాజము = పంచదశాక్షరీ విద్య.
198. వృత్తులు = సమాసములు.
199. అనంతము = ఆకాశము.
201. తూరల్ = తుంపురులు, కళుకులు = కిరణములు.
203. కాతరుఁడు = భయభీతుఁడు.
204. రసరూపము = ఆనందస్వరూపము.
205. నెల వెలుఁగు = చంద్రకాంతి.
210. ఎడ = దూరము.
211. ముమ్ముళ్లు = బ్రహ్మ విష్ణు శుద్ధ గ్రంథులు.
ఇవే ఆగామిసంచిత ప్రారబ్ధకర్మములు.
219. మానిసిపున్కపేరు = నరకుండమాల.
226. కన్మొఱగించు = మోసపుచ్చు.
228. అట్టుత = మెడ.
233. ఒబ్బిడి = నాశము, వైనము = కారణము.
235. కొసరు = అతిశయించు.
చొక్కణము = మంజులము, అందము.
236. తడికాన్కలు = జలములతోడి యగ్న్యములు.
లలి = ప్రేమము.
242. నా వ్రాసిన శ్రీసూక్త రహస్యార్థ మను గ్రంథమును
జదువునది.
243. దక్షిణకాళి = ఆశ్రితులయెడఁ బ్రేమముఁజూపు కాళి.
247. ఓగిరము = ఆహారము.
253. మాతృకార్ణనిచయాశ్పతి = ఆదిత్యుఁడై న వర్ణముల
సముదాయమనెడి యాకారము.
రాయిడి = ఒత్తిడి, అల్లరి.

266. నెమ్మియాట = నెమలి నృత్యము.

268. దరియు = సమీపించు.

270. కాశవి = కాకి.

271. ఉద్వాసము = చంపుట.

273. కనుకలులు = చూపులు.

ఎల్ల = హద్దు.

275. సౌధమ్ము = అమృతమయము.

జనుశ్చక్రిక = జన్మమనెడి తిరుగలి.

281. లగ్గు = మేలు.

289. కక్క-సపెట్టు = బాధపెట్టు.

290. నిరాగసుఁడు = పాపరహితుఁడు.

రాసవిలాసుఁడు = ఆనందవిలాసము గల హఁడు.

292. ఇలి = మెతుకు, అన్నకణము.

విపద్ధనములు = ఆపదలనెడి మేఘములు.

296. ఉరువు = రూపము.

300. అగడు = తొట్రుపాటు.

309. తిగమైలను = (స్థూల సూక్ష్మ కారణముల నెడి) మూడు శరీరములందు.

311. ఆడరే = నిందింపరే.

315. దగ = దప్పి.

317. తెల్విచిచ్చు = జ్ఞానాగ్ని.

319. ఆరయు = పరీక్షించు.

వంతు = పంతము.

321. ఆమెత, కట్టడము = అన్నము, వస్త్రము.

పాపతమి = వాత్సల్యము.

322. బాములు = కష్టములు, జన్మములు; లోఁబాము = కుండలినీ, సబాము = స్వభావము, మదిఁబామునిరులు = మనసునుగ్రమ్మిన చీకట్లులు, ములుచ = మూర్ఖుఁడు, టప్పాలు = డాబులు అను నర్థమిచ్చు వ్యావహారిక గ్రామ్యము.

326. ఉదాసీనత్వము = ఎత్తైనచోటఁ గూర్చుండుట, జోక్యము లేకుండుట.

329. శిలోచ్ఛయపుత్రి = కొండకూతురు.

330. శవతలియాసనము = అమ్మ. సంచప్రేతమంచాధిశాయిని. బ్రహ్మవిష్ణురుద్ర మహేశ్వరులు నాలుగు మంచ పాదములు. సదాశివుఁడు పై ఫలకముగానున్న మంచము అమ్మ యాసనము. అనఁగా సృష్టి స్థితి లయ తిరోధానానుగ్రహము లనెడి శక్తులు వీరివి. అవి సర్వశక్తిమయియైన అమ్మవే కాఁగా వీరు ప్రేతలుగా భావింపఁబడిరి.

శ్మశానము = సుషుమ్నామార్గము.

దెసలోవసనము = దిక్కులే వస్త్రము. అనఁగా దిగంత వ్యాప్తమగు విశ్వవిరాటజగత్తు అమ్మ స్థూలముగ నెన్నఁబడినపుడు ఆ దేహమునకు దిక్కులే వస్త్రములు.

ఉత్పథలోల = ఉన్మార్గగామిని. మూలాధారమునుండి సహస్రారమువరకు నైన మార్గమందు సంచ రించునది.

333. నీడము = పక్షిగూఁడు.

334 విడుపుబాట = మోక్షమార్గము.

త్రైపురాంతకుఁడు = పురములరూపున గూఢచరిత్రులైన
ముగ్గురు దైత్యుల జంపినవాఁడు, భక్తుల స్థూల
సూక్ష్మ కారణముల నెడి మూడు శరీరముల
నశింపజేయువాఁడు.

దణి = మగఁడు.

త్రైపురమనువు = ఐం, క్షీం, సౌః అనెడి మూడువర్ణముల
మంత్రము.

340. వామాచారులు = అరిదమైన యాచారము గలవారు,

శ్రుతివిరుద్ధమైన యాచారముగలవారు.

మద్వయము = 'మమ' అనుమాట.

వామాత్రయాకారిణి = మూడు శక్తులు రూపముగాఁ
గలది.

341. అంబరనీరసంచరములు = ఆకాశమందుఁ దిరుగు వక్షులు,

నీటదిరుగు చేపలు మున్నగునవి.

342. కనలు = కోపము. కన్కలి = చూపు.

349. పూటము = భారము.

356. రసమూర్తి = ఆనందమే విగ్రహముగాఁ గలది.

360. నమస్య = మ్రొక్కు.

367. వరివస్య = ఉపాసనము.

376. బురడాలు = అసత్యములు, మోసములు.

అంబేదలు = తిండికిలేని పేదలు.

శర్మరూప = ఆనందస్వరూప.

380. అగదరత్నము = ఔషధశ్రేష్ఠము.

384. చివ్వపనిముట్లు = యుద్ధసాధనములు.

392. దవుచూపు = కూరదృష్టి.

399. స్తనయిత్స్వంతరగుప్తచంచలలు = మేఘములలో నిమిడి
యున్న మెఱపులు.

402. వైషయిక క్షేళనిగారకారణ = విషయసంబంధమైన
విషమును మ్రింగుటవలని తీవ్రయాతన.

405. రసాయనము = ముసలితనమనెడి వ్యాధినిమూన్చు బల
వర్ధకౌషధము.

407. కసగుడ్డలు = కాషాయవస్త్రములు.

409. కుంభసంభవుడు = స్రాణాయామ కుంభక (వాయువును
నిరోధించు) క్రియయందుఁ జక్కఁగా నిల్వఁగలవాఁడు.

412. విశ్వాసి = సమ్మకముగలవాఁడు, శ్వాసము నిరోధించిన
వాఁడు.

416. కట్టనాలో విరియంజేయు = స్థూల సూక్ష్మ కారణము
లనెడి త్రిపురములను నశింపజేయు.

425. ఆలము = ఉపేక్ష.

438. జీర్వాణు = తొలఁగు, అపసర్ణిల్లు.

443. కేరఁడే = పరిహసింపఁడే.

444. ముచ్చట = ప్రేమము.

447. శర్మజలరాశి = ఆనందసముద్రము.

452. నిడుసెకయూర్పులు = వేడినిట్టూర్పులు.

462. అగ్గించు = గొనియాడు.

474 ఆగూ = జ్ఞానము.

477. ఈపద్యమందలి విషయమునుగూర్చి నా దేవీసూక్త పర
మార్థమందలి సోఽహం, సమాధి భాగమును జూచునది

478. వాసోరచనమ్ము = వస్త్రనిర్మాణము.

485. అక్షశరీర = ఆదిక్షాంతములైన మాతృకావర్ణముల
మాల శరీరముగాఁ గలది.
488. అరవాయి = సంకోచము.
490. సర్జనము = సృష్టి.
493. ఎరియుచు = పరితపించుచు.
494. క్రించు = అల్పుఁడు.
495. తటిచేటు = కాలవ్యర్థత.
499. ఈఁదు = గాలి.
503. హృషీకోపధి = ఇంద్రియముల క పటము.
511. ఆదట = తృప్తి.
518. ముత్తికుగులు = మూడుచుట్లు. నీద్రము = పాము.
532. కున్నా = విడ్డా.
534. బ్రహ్మమ్ము = తపస్సు.
542. టంకారము = ఆశ్చర్యము.
560. ఏమైన్ = ఏవిధమున.
562. అవటము = గొయ్యి, నేలకన్నము.
566. వెంట = విధము.
576. కులము = సముదాయము. ఇచట విషయ సమూహ
మనెడి ఖండఖండజ్ఞానము.
అకులము = అఖండజ్ఞానము.
580. అవలేపము = గర్వము. డౌలు = మదింపు.
583. ఉరియాట = ఆందోలనము, చాంచల్యము.
584. కులనాశనము - చూడు (576)
598. పైకము = ధనము, చిలుక పిల్ల.
599. రట్టడి = ఉపద్రవము.

త ప్పొ ప్ప ల వ ట్టి క.

పద్య సంఖ్య	తపస్వ	ఒప్ప	పద్య సంఖ్య	తపస్వ	ఒప్ప
8	నడ్వది	నడ్వడి	368	దృశ్యము	దృశ్యమ్ము
20	త్రక్షర	త్ర్యక్షర	370	మృనెఱి	మృన్నెఱి
35	సంకటపెట్టి	సంకటపెట్టి	398	అలఁది	అలఁది
49	అక్షయఫల	అక్షయఫల	411	టంతయున్	టంతయున్
58	భ్రమశ్చిత	భ్రమనిశ్చిత	424	విది	విడి
77	సంగదము	సంగనము	430	యల్లే	యల్లే
98	అంతయునిలుప	అంతయున్నిలుప	438	సుతులెంతో	సుతులెంతో
129	కాపురింప	కాపురింప	476	ప్రజీత	ప్రజీత
132	మహాతుడంచు	మహాతుడటంచు	477	కొందఱకె	కొందఱకు
168	లేములను	లేములను		రది	రది
182	హేతతాను	హేతులాను	488	వీడె	వీడె
191	కాడగుదు	కాడగుదు	499	ఈదు	ఈదు
231	ఎన్నికొటాలు	ఎన్నొకొటాలు	520	క్షణంబెల్ల	క్షణంబెల్ల
284	హృషీక	హృషీక	521	శరమ్ము	శరమ్ము
287	నిన్నంగని	నిన్నంగను	526	నిచ్చతో	నిచ్చతో
285	క పద్యమే	పొరపాటున	527	ఆధ్యాత్మిక	ఆధ్యాత్మిక
287	గా పునర్మద్రితమైనది.		530	సంజ	సంజ
304	ఎఱుగు	ఎఱుంగు	532	విడునే	విడునే
306	దురితంబు	దురితంబు	533	దీరాయాస	దీరాయాస
320	శ్రమమ్ము	శ్రమమ్ము	539	లతనిని	లతనిన్
327	కాకరీ	కాకరీ	548	హుఱమ్ము	హుఱమ్ము
341	నిలు	నిను	565	ఫలమ్ముకె	ఫలమ్ముకె
345	నిదిచు	నిద్దించు	581	దొలు	దొలు
357	సుతాళికా	సుతాళికా	590	బెడ	బెడ
359	జనద్రుఱు	జనద్రుఱు	599	రట్టతి	రట్టది
365	యాముది	యాముది	602	నెమ్మదులకే	నెమ్మదులకే

పిబన్తు వాఙ్మయశుభామ్ !

తతన్తు భవసాగరమ్ !

ఆధ్యాత్మిక సాధక లోక మునకు అపూర్వావ కాశము !

శ్రీ కాకుళవాసి, శ్రీ శ్రీయానందనాథులు

శ్రీ ఈశ్వర సత్యనారాయణశర్మగారి రచనలు

సిద్ధముగ నున్నవి :

1. సౌందర్యలకారి	0-12-0
2. శ్రీ సత్యనారాయణశర్మ సాధనము	1- 8-0
3. శ్రీ దేవీసూక్త పరమార్థము	0-12-0
4. భీమేశ్వర నుతి	0- 8-0
5. దేవపూజా రహస్యము	1-12-0
6. శాస్త్రసాధనము	0- 8-0
7. మహాసౌరమంత్రపాఠము	0-12-0
(సస్వరము, ఆంధ్ర పద్య, ఆంగ్లగద్యానువాదము)	
8. అమృతో ముచ్చటలు (1, 2 భాగములు)	1- 4-0

రా బో వు న వి :

1. శ్రీ విద్యాంధ్రభాష్యము
2. శ్రీ సిద్ధాంతశిఖామణి వివరణ (వీరశైవ గ్రంథరాజము)
3. సప్తశతీ (చండిపాఠ) తత్త్వసారము
4. సప్తశతీ (చండిపాఠ) విఫలధ్యాత్మికా వివరణము
5. ఉద్రాకాటిశ్వర శతకము
6. హ్రీంకార శతకము

*

*

*

నే నె వ రు ?

వెల 0-12-0

రచయిత : శ్రీ శ్రీయానందనాథులవారి శిష్యులు

శ్రీ మిన్నికంటి వెంకట సత్యనారాయణశర్మ

“రచయిత ఇందుతో వేదశ్చతులను మూలముతోబాటు సుదీర్ఘంగా వివరించి ఆత్మపరిశీలనకు, ఆత్మసాక్షాత్కారమును సుగమం చేయడానికి ప్రయత్నించారు. ఇది అమూల్యమైన గ్రంథము.” — గృహలక్ష్మి.

ప్రతులకు:- సాధన గ్రంథ మండలి, తెనాలి.

సాధన గ్రంథ మండలి, తెనాలి.

స్థాపితము : 1945

కర్మ, భక్తి, జ్ఞాన, వైరాగ్య, నీతి, చారిత్రక ప్రబోధములైన ఉత్తమ ఆధ్యాత్మిక గ్రంథములు వెలువరించు సంస్థ.

చందా : మహారాజపోషకులు (శాశ్వతము) రు 116/- లు.
రాజపోషకులు ,, రు 58/- లు.
సభ్యులు (ప్రతి సంవత్సరము) రు 10/- లు.

ఈ మూడు తరగతులవారి పేర్లు ప్రతి గ్రంథమున ప్రకటించి గ్రంథములు ఉచితముగా పంపబడును. పోస్టుఖర్చులు మేమే భరించుము. మండలిలో చందాదారులుగా చేరి మా కృషిని ప్రోత్సహింప ప్రార్థన.

1 భగవద్గీత -

ఉపాయములు 0- 4-0

2 నరసదాసు కీర్తనలు 0-10-0

3 హరిశామమహిమశతకం 0-4-0

4 సప్తమహావ్రతములు 0- 6-0

5 ఈశ్వరసాక్షాత్కారము 0- 3-0

6 శ్రీ శీతారామశతకము 0- 2-0

7 గీతాప్రతిభ 0-12-0

8 భాగవతకథ 1, 2, 3,

4, 5 భా. భా 1కి 2- 0-0

6, 7 భా. భా 1కి 2- 8-0

9 శ్రీ త్రిపురాంతకేశ్వర

శతకము 0- 4-0

10 శ్రీ త్యాగరాజచరిత్ర 0- 4-0

11 పరమసాధన 0-12-0

12 శాశహ స్తీర్వరశతకం 0- 8-0

13 ఆశ్వినమాహాత్మ్యము 2- 0-0

14 భారతీయతత్వశాస్త్రం 2-0-0

15 శ్రీరామపూజావిధానము 0-4-0

16 బదరీయాత్ర 1- 0-0

17 కల్యాణకుంజము 1- 4-0

18 సిద్ధాంతకల్పవల్లి 1- 0-0

19 మానవధర్మము 1- 0-0

20 అష్టాదశశ్లోకగీత 0-12-0

21 భక్తితత్వము 0-12-0

22 ముక్తిగీత 0- 6

23 గురుశిష్యులు 1- 0

24 సంకీర్తన మిమాంస 1- 0

25 పరమార్థతత్వము 0-12-0

26 శ్రీ శుడుడు 0-12-0

27	క్రీరామనామప్రభావము	0-6-0
28	హిందూకోడ్ బిల్లు సమీక్ష	1-0-0
29	రాధారహస్యము	1-4-0
30	జడభవతుడు	0-12-0
31	పద్మపురాణము	
	బ్రహ్మఖండము	1-0-0
32	,, ఆదిమఖండము	1-8-0
33	,, భూమిఖండము	2-0-0
34	మహాతా ఉపాసనీబాబా	1-3-0
35	అర్థపంచకము	0-12-0
36	గోవిందదామోదర	
	ప్రాత్రం	0-8-0
37	భక్తిరసాయనము	2-0-0
38	గీతాకదంబము 1 భా	1-4-0
39	,, 2 భా	1-4-0
40	శంకరగ్రంథరత్నావళి	3-0-0
41	భారతీయదర్శనము	1-8-0
42	సుందరభారతయాత్ర	
	(770 పైగా పేజీలు	} 4-0-0
280	చిత్రములు)	

43	తులసీ-గోపూజ	0-8-0
44	ధ్యానపద్ధతి	0-8-0
45	ఉపన్యాసరామాయణం	0-4-0
46	శివతాండవము	1-0-0
47	క్రీతులసీమహిమామృతం	1-8-0
48	క్రీకనకదుర్గానందలహరీ	0-4-0
49	భగవద్గీత (మూలం)	0-6-0
50	భగవద్గీత మనంజీర్తన	0-4-0
51	అష్టాదశకోకగీత	0-2-0
52	నేపాలయాత్ర	1-4-0
	(చిత్రములు-మ్యాపుతో)	
53	క్రీదేవీనూకపరమార్థం	0-12-0
54	భీమేశ్వరనుతి	0-8-0
55	నే నెవరు?	0-12-0
56	దేవరూపారహస్యము	1-12-0
57	శాస్త్రసాధనము	0-8-0
58	హరిసామమహిమ	0-4-0
59	మహాసౌర మంత్రపాఠము	
	(సస్వరము, ఆంధ్రపద్య, ఆంగ్ల గద్యానువాదములతో)	0-12-0

మరూ:- ఈ 1-0-0 కు లోపు వి.పి. లేదు. ఈ 5-0-0 లకు మించిన ఆర్డరుకు ఈ 1-0-0 కు ఈ 0-3-0 లు, ఈ 25-0-0 లకు మించిన ఆర్డరుకు ఈ 1-0-0 కు ఈ 0-4-0 లు కమీషను యివ్వబడును. ఈ 100/- లకు 33-0-0 లు కమీషను యివ్వబడును.